

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 587-6.

ספר

נחלת עולמים

יכלכל

ציונים לנפשות גדולי ישראל, שרי התורה, אנשי השם,
רבנים, גאונים, וסוחרים נכבדים, אשר לאמונה גברו בארץ,
אשר מצאו להם קבר בעמק הבכא, פה ווארשא.

נאסף ע"י

שמואל יעוונין

ווארשא

בדפוס ר' יצחק גאלדמאן נ"י

שנת תרמ"ב לפ"ק.

СЕФЕРЪ НАХЛАСЪ ОЙЛОМИМЪ

т. е. Вѣчная Память.

Сочиненіе Ш. ЭВНИНА.

ВАРШАВА

Въ Типографіи И. Гольдмана, Мурановская № 24.

—
1882.

Дозволено Цензурою
Варшава, 18 Марта 1882 года.

הסכמות

מכבוד הרב הגאון, המובהק לרבים, שמו נודע בשערים המצוינים בהלכה, מוהר"ש זנוויל נ"י קלעפפיש, עין העדה ברת והוראה פה ק"ק ווארשא יע"א.

הראני כבוד ידידי שב"א גבר חכם בטוב גזע ישישים הרב כו' מ' שמואל נ"י בהרב הגאון ומודע להסלה מו"ה אברהם יונה יעוונין זל"ל מהוראדנא, מעשה ידיו להפאר, אשר אין וחקר חסד וקבץ ידיעות שגות בזכרון טוב לגדולי עירנו, חנשי השם רבנים גדולים, גם מנגידי ונדיבי העם יראי ה' וסוהרי אמונה, כולם זכרם לברכה, אשר התמסכו פה קהלתנו יצ"ו. גם מהרבה גדולי תורה, שועים ונכבדים הנודעים לשם ולהפארת, מעיירות אחרות, אשר בעקבי שמורות הזמן מלאו מנוחה נכונה, בעמק הבכא, פה ווארשא, ויעש להם מעטמי ידיעות נכבדות, על פעולותיהם ודרכם בקדש, שם עולם להם, ונחלת עולמי לנביהם אהריהם.

ובזאת נעשה בהרבה עיירות גדולות בישראל, ע"י חכמי חרשים, זכרון טוב הוא לימים הראשונים וגם לאחרונים, ולמען ידעו עוד בני ילדו, ללכת בדרכי אבותיהם, ולהשיג להם שם ותהלה בארץ.

גם ע"ז שם עיניו ולבו להעתיק את מנחת קבורתם, אשר ברבות הימים הכל נשכח עד כי אין זכר למו. למען שהי' חרות בעט שמיר על לוח לבות בנייהם אהריהם, בעת יקראו בספר ושוב שכל.

ואפריין נמתי להרב מוהרש"י הנ"ל שי', על פעולתו הרגויה ומחשבתו המאושרת, כי הוא יקרא דהיי ושכניו, ויהי ה' עמו, וזכות הנדיקים נ"ע ימלוטו טוב על כל בית ישראל. בחתי עה"ה, היום יום ג' ט"ז אדר"ל תרמ"א, פה ווארשא.

נאום שמואל זנוויל במוהר"ו ז"ל מו"צ דפה ק"ק.

מכבוד הרב המאוה"ג בתורה וביראה, שפתותיו שושנים, נאה דורש ונאה מקיים, חובר תבורים מחוכם מו"ה בנימין דוד נ"י ראבינאוויין מ"מ דמתא, ומו"צ פה ווארשא.

הנה באסוף ה' אליו מן הסבל, חנשי חיל רבי פעלים, אשר בעוד בחיים חייהם היו בעלים בעמיהם, ונחלו להם כבוד מאת אלהים. בעבור הקדישם חייהם למעללים נכבדים בעבור קהלתם, או בעבור עבודתם על שדה התורה ההכמה והמדע, או בעבור לדקותם ותכונת נפשם הרמה, יחסף גם זכרם ברבות הימים מגני דור החדש, ונכספיהם שטף הזמן האסוף, את כל מעשיהם ומעלליהם ישפוף בחסות הנשיה, והיו כלא היו, ובהרבה עיירות נכבדות, כמו פראג, קראקא, לבוב, ווילנא ועוד, עמדו חכמים יקרי הערך בעלי דעה כמורה ובחכמה, והעתיקו את הספרים אשר נחרטו על מנחת קבורותיהם בעת עוד זכרון מעלליהם חי בלבבות בני עדתו למזכרת עולם, והוסיפו

שְׁרֵשׁ דָּבָר

עָקְבָה בּוֹא כְּתָבָה עַל לַיּוֹם אָמַם, וְעַל סֵפֶר

תְּקֵה וְתֵהי לַיּוֹם אֲחֵרוֹן לְעַד עַד עוֹלָם:

(בשני' ל' ה')

כיום הזה שידובר בו בקהל הקוראים הנכבדים, מה זאת מטרתי במחברתי הנוכחת, אשר פי יקבנה בשם "נחלת עולמים", ועל מה אדנייה המבעו. הנה עצמת לא אכחד תחת לשוני, כי תעודתה נשגבה היא; להפיץ אור יקרות על תולדות חיי אנשי השם, קרואי העדה המצוינים בשדה הקברות, בעיר ווארשא. ובאשר יקר הוא עד מאד זכרון האנשים ומדת ימיהם אשר הלכו לפנינו פה בחיים, בנאות התורה והחכמה, ובמעשה הצדקה, בקהל ועדה, להרים קרן ישראל ואמונתם בעמים, ולהשכיל לבניהם אחריהם המתיחסים למשפחותיהם, אל-מות רוח ונפש האדם החיה במרומים, על פי הליכות דרכה בקדש פה עלי אדמות, כי ישימו אל לבם ללכת בדרכי אבותיהם, ובוזה יכבדו שם אבותיהם גם אחרי מותם, בתורה וכמצוה (קדושין ל' א') כי כל איש ואיש אשר יתבונן בשום לב על דרכיהם הישירים, או יעלה את שם אבותיו, ביראת הכבוד על כל נתיבותיו, ודור ישרים יבורך.

ומעשה יום יום יחיה לנו דעת, מאלה חכמים וידועים אוהבי זכרונות עולמים, אשר השכילו לעשות בערים שונות, בהציבם יד ושם ליושבי עירם נותי נפש, וחברו בנושא זה ספרים ארוכים, המרברים בצדקה מתועלת המושג לכל איש אשר לב רגש לו, לבל יכוסה שמם בתחום הנשיה, אלה אשר התהלכו לפנינו בארץ החיים, כי במו ישראל יתפאר, וזאת תהלתו.

הנה כן מחברתי זאת תהלק שלל, רקמת התהלה, תפארת ויקר, "לדחי ודשכבי". אמנה המצבות בחצר-מות בעצמן, הלא שני העת תאכלנה אותן בכל פה, ומרביתן כבר נשקעו באדמה, ואין רשומן ניכר בחין ערך הצפון בזה (*).

(* עיין בס' עקרי דעים, המכונה עקרי הד"ע, סי' ל"ה סעיף י"ט, וז"ל ובעיקרן של מצבות הללו, עיין להרב ברית עולם סי' תשל"ה בשם האר"י ז"ל בשער המנוה (פ' ויחי). שכתב שהוא נזרך גדול עיי"ש, וזהו דעת ר' נתן ירושלמי שקלים (פ"ב הל"ה), סגול בשם ר' נתן מוסר המת יבנה לו נפש על קברו (פירושו בנין, או ליון, מפני כבודו של מת שיהא רשומו ניכר, עיין במפרשים. והכוונה בזה לזויה, כי בהליון אשר יחרס על קבר המת יעשו חסד עם המת, בלשך לא יכרת שמו לדור אחרון, וכל מעשיו הטובים וזדקתו אשר עשה עם בני אדם על הארץ בהתהלכו לפניהם באלמות החיים, ישרו ותוממו, כולם יתנוססו לגאון ולתפארת על לוח המצבה, והכבוד הזה כפלים לו לתפוסה, כי בניו קרוביו ושאריו וכל בני משפחתו, יתאחרו במעשה ידיו הנשאים, והיה בקראם דברי המנוה הלא יחדשו רוח נכון בקרבם לעשות כמעשה אבותיהם,

וברבות הימים הכל תשכחנה; קנאתי במחברים האלה, לעשות כמתכונתם ואקוה כי בני ווארשא היקרים, ידעו להוקיר את עבודתי כי רבה היא, ויודו לי על מפעלי הנכבד.

והנה אף כי הרעיון הנשגב הנזכר די הוא לתת צדק לפעולתי, גמתי אומר לשכלל מלאכתי, עד מקום שיר יגיעתי הרבה מגעת, ולכבד גם כן בספרי זה, זכרון מות ישרים, גבורי ישראל מערים שונות ורחוקות, אשר הופיעו פה כראי מוצק, בהדרת גאונם, אם מעט או הרבה זמן; מהם אשר באו לשאול ברופאים, למצוא מזור וארוכה למחלתם, כן אלה אשר הסתופפו פה בישיבת עראי בעקב שארי תמורות הזמן, ובבית מועד לכל חי דפה ינוחו שנת המות לקץ הימין.

כן מצאתי את לבבי לספח ציונים אחרים מאנשי המעלה הנקברים בחצר-מות במגרש פראגא, אשר בו מצאו למו קבר אנשי השם טרם יסוד הבית מועד לכל חי בווארשא (בשנת תקס"ו).

בזכרון לנצח בקהל ה', ביחס הסדר וחיון ערך המקום להציב יד ושם לכאן"א בשערי מחברתי עפ"י דברת הענין, ראיתי לחקרים פני הזמן. חוקה אחת ומשפט אחד הוא לי, לגולל לפני הקורא המשכיל, את כתובות המצבות עפ"י השתלשלות השנים והחדשים, הבאים בעקבות תוצאות למות, אשר יפקיד כל חי רוחו, לחי עולמים.

המחבר

למען ימלאו חן בעיני ה' ואלהם, וזאת יכבדו את זכר ה' גם אחרי מותו. אולם בחצר שאלת החיים בימינו לא חסד רוח לבני תמותה, ובשטף מרוגז הזמן השכחנה בעולם המעשה מלכות בני המה, לרגלי העבודות העמוקות משה לעיפה, המליחו חכמי לב בזכרון טוב למ ולבנינו עד עולם. לכתוב בספר חקה כל המלכות מהנשי שם, ולעשות להמחים שם עולם למען לא ישכח שום עלי. חרמות מפי בניהם לימים יבאו, וחדשים לבקרים למראה עיניהם ישמו חל לבם, להקבוק על דרכיהם הישרים, ומהם יראו וכן יעשו). ועיין בס' חסידים ס' תשל"ח ובס' רהוד"ח ז"ל שם, שהביא ג"כ דברי עקרי הד"ע הנ"ל, ומסיים שם, והא דרש"ח" (ירושלמי שם) אין עושין נפשות ללדיקים שדבריהם (פי' מעשיהם, וכדפי' הריב"ש ז"ל בתשובותיו ס' תכ"ח) הם זכרונם, היינו הנפשות שהיו עושין מתואר ומכוונן (כוונתו על היתרונות אשר יעשו חלילים ואפסחים ביתר שאר, וזר השארה, לקבני אבותיהם), ובאופן כזה אמר שאין לדרך ללדיקים, אבל חכן כל שהוא מודה שהוא לרך, כמו שכתב רבינו האר"י ז"ל עיי"ש, ועיין עירובין פ"ה משנה ח' וברע"ב שם, ועוד נמלא בהרבה מקומות בש"ס ושסקים וספרי הקבלה אשר יורו לנו את הטוב הנשפן בזה:

א) הרב המאוה"ג קדוש עליון מ' יוסף בהרב מ' ישראל ליב זצ"ל מחמעלניק
בפראגא מנו"כ, נ"ג כ"ט מנ"א תקנ"ד, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

מות שונא החיים, בנות איש צדיק וירא ד' מנעוריו, שלח ידים.
ה"ה הרב המאוה"ג החסיד קדוש עליון מו"ה יוסף בהרב מ' ישראל ליב
מחמעלניק, נפטר בדמי ימיו י"ט אב תקנ"ד, תנצב"ה.

ב) אביר הגביר השר בישראל הר"ר שמואל זביטקאווער מפראגא, הוא הגבר
הפליא להראות נפלאות במעשה הצדקה, וזרועו סמכתו לעשות ישועות
בעירו לנכאי-לב, כאחד גדולי הנדיבים בעם, שרידי דורות עולמים, ועל נדיבות
קם בגמילות חסדים, והקדיש שם שמים ושם עמו, ברוב תגמוליו, והמון רחמי
וחסדיו, אשר לא התאפקו לבני עמו, כנודע בשערי בת רבים... שמו המשוב
לא ימוש מפי תושבי ערתו, וזכרונו חרות על לוח לבותם.
בפראגא מנו"כ, ונפטר י"ה תשרי תקס"א, וז"ל מצבתו:

פה נטמן

איש חי רב פעלים נדיב ושוע פרנס דד' ארצות, ה"ה הגביר מו"ה יוסף
שמואל נ"ע, בהמנוח מ' אביגדור ז"ל, נפטר יום י"ה לחודש תשרי שנת
תקס"א.

שוא עמל אדם, תחבולות גבר,

כל מעשה איש כמוהו, יכלה ימצא קבר

צדקה מצבת תם, מוכרת נקי חסדו

ינוח בזה, עליהם, ימצא בשמים עדו, תנצב"ה.

ג) הרב הצדיק עובד ה' עבודה תמה מוהר"ן הירש ב"ר זלמן אבי הרה"ק איש
המופת מו"ה יחזקאל זצ"ל מקאזמיר, בפראגא מנו"כ, נ"ג בשנת תקס"ד,
(יום מותו נמחק ובלתי ניכר), וז"ל מצבתו.

פ"ג

עינינו זלגו דמעות על פטירת הצדיק יסוד עולם נזר ישראל בעל
חבצלת השרון בוצינא קדישא חסידא ופרישא עובד ד' באמת איש אלהים
מ' צבי ב"ר זלמן זצלה"ה. אביו של אדמו"ר הרב הצדיק הקדוש והמהורר
מופת הדור כל רז לא אנים לי' מכל קצוי ארץ נהרו אליו לדרוש ולחסות בצל

כנפי קדושתו, עטרת ישראל מ' יחזקאל זצלה"ה, מק"ק קאזמיר. בשנת
תקס"ד לפ"ק, תנצב"ה.

(ד) הרבני המופלג ונכבד הר"ר בנימין וואלף במוהר"א אבוש הכהן ז"ל, נפטר
ך"ו ניסן תקס"ח, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

איש תם וישר ה"ה התורני והרבני המופלא והמופלג המושלם מו"ה
בנימין זאב וואלף הכהן כמו"ה אברהם אבוש כ"ץ מדאמבראווע, נפטר
ביום שבת ך"ו ניסן שנת תקס"ח, תנצב"ה.

(ה) השר ונגיד בישראל מ' סענדר מייזיל ז"ל, נפטר ך"ב אלול תקס"ט, וזה
תואר מצבתו.

פ"ד

סר מרע, עושה טוב, נדיב עם, דלים ואכזוניים החזיק, רב הושיעם,
ירא אלהים שר ונגיד בישראל, המפורסם לשבח ולתפארת, ה"ה הנגיד מו"ה
סענדר מייזיל זצלה"ה, שנפטר ביום ש"ק ונקבר ביום א' כ"ב אלול שנת
תקס"ט לפ"ק, תנצב"ה.

(ו) הרב הגביר ונכבד ברורו, מוהר"מ נפתלי ב"מ אברהם הלוי ז"ל מקראקא,
נפטר ט' תשרי תק"ע, וזה תואר מצבתו.

פ"ה

הרב המופלג חריף ובקי המפורסם, שמו ושמעו הלך למרחוק, הולך
תמים ופועל צדק, עסקן בתורה וכמצות ובצרכי הצבור, חכם השלם במעלות
ומדות, מוהר"ר משה נפתלי כמו"ה אברהם הלוי מקראקא, נפטר ביום
ג' עי"ב תק"ע לפ"ק, תנצב"ה.

(ז) הרב ח"ק המפורסם מו"ה מנשה זצ"ל מקאזניץ, נ"ג ה' אלול תקע"ד, וזה
תואר מצבתו.

פ"ו

הרב המופלג המפורסם ירא אלהים עובד השם באמת מעודו, גברא
חסידא וקירא ופרישא, ורבים השיב מעון, מו"ה מנשה כמו"ה רוד זללה"ה
מקאזניץ, נפטר ביום א' ה' אלול שנת תקע"ד לפ"ק, תנצב"ה.

(ח) הרב הגביר המפורסם בצדקת פורונו פו"מ מ' זלמן בהרבני מ' משה ז"ל הנקרא ר' זלמן יערסלאווער, זקנו של הגה"ח מופה"ר מרן ישעי' מושקאט זצ"ל, נפטר כ"ד סיון תקע"ה, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

איש זקן ושבע ימים, ירא אלהים הלך בדרכי ישרים, פור נתן לאביונים, ה"ה הרבני המופלג הגביר והמפסד המפורסם לשבח בכל קצוי ארץ, כבוד שמו מפארים מו"ה שלמה זלמן בהרבני מ' משה מיערסלאווער, נפטר ביום א' ונקבר ביום ב' כ"ד סיון תקע"ה לפ"ק, תנצב"ה.

(ט) הר"ר אברהם דאנציגער (*), אחי הגאון מופה"ד מוהר"ש פייביל אבר"ק גריצא (*), והרב הגאון מו"ה גבריאל אבר"ק ראדים זצ"ל, נפטר כ"ה תמוז שנת תקע"ה, וזה תואר מצבתו.

פ"ד

איש תם וישר ה"ה מו"ה אברהם ב"ר צבי הירש דאנציגער, נפטר כ"ה תמוז שנת תקע"ה לפ"ק, תנצב"ה.

(י) הגאון החריף המפורסם בדורו מוהר"ר משה זלמן שהיה אבר"ק קארעץ, ודק"ק קראקא (י) בהרב ר' בושקא זצ"ל. נ"נ ו' טבת תקע"ו, וזה תואר מצבתו.

(*) הוא אבי הרב הגביר, המופלג בתורה ויראת ה' טהורה מו"ה וודל כ"י גענבלוס.

(*) הוא אבי הגה"ח מוה"ק ר' יחיאל שליט"א אבר"ק הלכסנדר. (י) הגאון המנוח הזה היה אחד מהממתיים בין גאוני דורו, גם הגוה"ס בהון ועושר רב. כאשר מלאה ידו לדעת מחליפות שו"ת אשר היו לו עם גאוני דורו ומהסכמותיו אשר המה למראה עיניו, ה' אב"ד בק"ק קארעץ, וחס"ז נתמנה להב"ד בק"ק קראקא ומשמה נסע לווארשא (ולרגלי מסחרו גם חיון מושבו בווארשא, עד יום עלתה נשמתו בסערה השמימה, אכן לא מודע לנו אל נכון אם קודם שהיה אב"ד בק"ק קארעץ גר בווארשא, או רק אחרי התפטרות ממשרת הרבנות דקארעץ בחר לו לשבתו את העיר ווארשא) לקחת אתו ב"ב ואת רכושו, ולא שב עוד לקראקא. הנסבה לזאת לא ידענו שחרה, גם חיון שב וישיב אתו מבני דורו אשר יספור לנו את החידה הזאת, גם לא עוכל לחקור שרש דברי נמלא בה מתושבי קראקא, כאשר הראה לנו לדעת בעל עיר הצדק (מתולדות רבני קראקא) ד' 166. חולם חף כי עזב את העיר קראקא ולא שב אליה עוד, ובהיותו בווארשא ימים רבים חתם ח"ע אב"ד או הוגיה בק"ק קראקא, גם גדולי המחברים אשר זכו להסכמות הגאון המנוח הזה, ואלה אשר באו בשו"ת עמו, גם המה חתרוהו בשם אב"ד דקראקא. מהסכמותיו מנאחי כתוב על ספר שאגת אריה על מוס' מכות דפוס ביאליסטאק משנת תקס"ה, גם על ס' מקור החכמה על דרוש, ד' ווארשא משנת תקע"ה, וכמדומה לי אשר גם על ס' שירה לחיים (אשר חיבו כעת תחת ידי) נמלאת שמה ג"כ הסכמתו, בחתמו ח"ע אב"ד או חוהה בקראקא, והמחבר הנ"ל מתאכר אותו ג"כ בשם אב"ד בק"ק קראקא, וכן בתשובותיו אשר היו לו חליפות דברים עם שארו הגאון בעל "בית שמואל

פ"ג

הרב ה"ה מ' משה שלמה זלמן אבד"ק קאריץ ודק"ק קראקא, וגבאי דאה"ק, בן הרב מ' בושקא ז"ל, ונפטר ביום א' ו' טבת תקע"ו לפ"ק, תנצב"ה.

(א) הרב המאוה"ג אב"ד בפראגא מ' בערוש בהר"ד ראובן זצ"ל, נפטר ב' אדר תקע"ט, וזה תואר מצבתו.

אחרון, שהיה אבד"ק פוזנא, וחמיו הגאון האריך בדורו מ' זכי הינש ז"ל שהיה אב"ד בק"ק אה"ץ ובשאר קהלות, בעה"מ שו"ת תפארת זכי ב' חלקים, הוא חתם שמו אב"ד בקראקא, גם הם יבטחו בשם אב"ד דק"ק הג"ל, (ולא כניס דברי בעל עיר הדק הג"ל עד 167, אשר הגאון המנוח היה חתם ה"ע אב"ד דקראקא וחס"ק ווארשא, כי מלבד אשר לא מלאמי ולא ראיתי בכל המקומות הג"ל, הלא מודעת זאת לכל איש כי רק אלה האנשים אשר יבטחו במסרת הרבנות חותמים ה"ע בלשון "חונה", וזאת מודע בשער בת ווארשא אשר המנוח היה לא היה פה לא רב ולא מורה (יוכל היות כי הורה לפי שעה עפ"י חסרו ולטובו הטוב כי היה ראוי והגון לכך). והגאון בעל בית שמואל אחרון הג"ל במק"א חספרו כותב על הגאון המנוח אב"ד בקראקא, "ומכון שבתו בווארשא", כאשר באמנה שבתו היה פה לרגלי המסכת, בכל המקומות הג"ל לא נזכר חף שמו דבר אשר הוקם על ההוראה בווארשא, ואולי ראה בעל עיר הדק הג"ל במקום עמיר ונעלם). בתשובותיו אשר היו להגאון המנוח עם שאלו הגאון בעל בית שמואל אחרון הג"ל הראה לדעת את עמם הקפד וגבורתו במלחמתה של תורה עם הגאון המחבר ההוא, ומלאכה שמה ג"כ תשובה אחת אשר ערך הגאון המנוח לאחיו הגר"ה הג"ל ומוצאת גם בספר תפארת זכי הג"ל חלק הראשון סי' כ"ח, גם שמה בס' מ"ו אשר השיב הגר"ה הג"ל להרב הגאון מ' מרדכי ז"ל שהיה אבד"ק זעמלין, ואח"כ בפראגא (המוצאת אות ל"ב) יזכיר שמה את שם אחיו המנוח ז"ל עוד בהיותו אב"ד בקארעץ, גם בתוך דבריו שמה חייה הערה בחד"ת ממנו, גם בתפארת זכי חלק שני סי' ס"ג מוצאת תשובה אחת אשר השיב לאחיו ז"ל ומפלה בדבריו באהבה ובחבה יתירה, ג"כ בעת שהיה חונה בקארעץ, (רק נפלאות היאו בעיני על אשר השיב אליו שמה זכ"ל, לכבוד אחי... מ' משה מבראד אב"ד בק"ק קארעץ, מדוע זכר רק שם "משה" לבד*), וביחוד מוזר הוא הדימוי אשר שם עליו העיר בראדי בהיותו עוד במסרת הרבנות בקארעץ, לא ידעתי אל מה ואל מי יזמנו מלוי, גם בחלק שני משו"ת תפארת זכי הג"ל סי' ז"ו מוצאת תשובה אחת אשר השיב על דברי אחיו המנוח ז"ל, ולא יכנה אז אותו בשם אב"ד באיזה מקום, וכותב אליו זכ"ל, "לכבוד אחי... מ' משה זלמן (כי כן היה נקרא)", קדמו עיני לשוח באמרוסך השלמים לידי מברעסלי" כו', זאת לנו לעדה כי לעת כזאת לא היה באיזה מסרת הרבנות, והיה בברעסלי כעובר תורה לרגלי ומאחר, או על נדיבות יקום, גדול המעשה בדרקה לאה"ק, כאשר מוצאו תראה לנו לדעת, כי היה גבאי באה"ק, ואף בלכתו בדרך שם כל מעייניו בתורת ה', וכל ישעו וחפצו היה לעשות טוב וחסד עם בני עמו. ויותר מהמה לא ידענו מאומה, גם שב וישש אין חסרו, אשר ידע את הגאון המנוח ז"ל שדמו בחיים חייתו, ואת כל המוצאות אותו.

(*) הקדם לפני נכד הגאון המנוח ז"ל הר"ר שלמה זלמן נ"י בכרך הניצור מווספי כהונה מ' וקוואל ויסר ז"ל הכין למשפחה ווסמאן מאוסטרהא, ספר לי שבעה מאמנו (הוא כיהה בת בה"מ ז"ל) המודעת להסלה מרת מרים ריוול, ששם אביו ז"ל היה מולד רק שם "משה" לבד, ומנכיבת איזה מחלה אנושה לזו בהס"ח המגיד ז"ל מקאזניץ, להוכיח לו עוד ששם "שלמה זלמן" ועתה מלאמי אשר ד"ו. ג"ז לקחה אזנו מפי אחיו הג"ל, אשר היא לקחה על חלקה מעוכן אביו המנוח ברגמ"ז ז"ל אשר פטירתו סן עשרים אלפים אדומים בזמון לבד כלי כסף ותיב ותכשיטין וספרים ויקרים אשר עלו לסך עשרת אלפים רוא"כ ויותר, אות היא על רוס חוסן עשרו, וניהוד בעת כזאת אשר לא היה חזון נפרץ ומנוי תועפות כסף כלאה בין בני ישראל, וזאת כיהה תפארת להנחמו.

פ"ג

הרב המאור הגדול המופלג כתורה וכיראה כש"ת מוהר"ר דוב בערוש
כמוהר"ר ראובן אב"ד דפה פראנא, נפטר בש"ק יום ב' אדר שנת תקע"ט
לפ"ק, תנצב"ה.

יב) הרב הגביר פו"מ פאר עמו וערתו מ' ישראל י) בהרב הגביר מוהר"ן הירץ
זצ"ל צענצאמינער, נפטר כ"ח ניסן תקע"ט, ואלה הדברים המעטים אשר
בידינו היה להעתיקן כי רוב המלות נמשמשו ויהיו אלה הנשארים לפליטה למובה.

טוב שמן משמן טוב

צדיק כתמר יפרח ויקרא שמו אלון בכות
... ביום ב' כ"ח לחודש ניסן תקע"ט, ונפטר בשם טוב והשליך ארץ
תפארת ישראל ביום ד' א' דר"ח אייר, נפשו בטוב תליו, כפרי מעשיו,
תנצב"ה.

יג) הרבני הנגיד והמופלא מ' אברהם ב"מ יהודא הלוי ז"ל. נפטר י"ט חשון
תק"פ, וזה תואר מצבתו.

פ"ד

איש ישר תמים במעשים הכי נכבד מיחוסיו הומן, הרבני המופלא הנגיד
המפורסם מוהר"ר אברהם בהרבני המנוח מו"ה יהודא הלוי ז"ל, נפטר
ביום א' י"ט חשון שנת תק"פ לפ"ק, תנצב"ה.

יד) הרב הגביר נדיב ונכבד מ' אלקנה ב"ר אלי' ז"ל הנקרא ר' אלקנה לעוורמאווער
נפטר י"ב ניסן תקפ"ב, וזה תואר מצבתו.

וילך אלקנה אל בית ה'

איש זקן ושבע ימים, הכנים אורחים והלביש ערומים, לא מש מאהל
של תורה, לא עבר עליו חצות לילה בשינה, קנה שם טוב בארץ הזאת ובארץ

י) הוא חוסן הגאון הנפלא מרן שלמה ליגר ז"ל, אשר נר בוחרשא שנים רבות לגאון
ולתפארת אנשי עדתו בחור' איש הרס בחורה וגדולה בגודלה, למרבה חריטתו ומשוקתו,
בחורה ה' כירבו, כיונה על הפרוחיה העיר קמו על מוסלת המושיה, לעבדה ולשמרה, ויאל לו
שם בנבורה של תורה, ומשאו ומתנו בחמונה, ע"י אחרים נעשו, משה נחקבל לאב"ד בק"ק
קאליש, ומשמה נקרא למלאות מקום אביו הגרע"א ז"ל בק"ק פחן. מהדושוו היקרים מובאים
עוד בחיים חייתו בשנ"ח, ובס' דרו"ח, לאביו הגרע"א ז"ל, ואחרי אריכה ימיו נדפס ממנו ליונים
יקרים הנספחים להש"ס הנדפס בוויילנא זה פעם שנים כמה, וחדושים קארים ויקרים על גליון ש"ע יו"ד
דפוס קעניגסבערג, ושמו כמה בדפוסות על גליון השו"ע יו"ד בדפוס ווילנא, כל אלה מוכנים בשם גליון
מגרש"א, כולם אהובים וברורים להמעיינים, ועוד כהנה נמלא בכתובים. ובעיר פוזנא מו"כ.

הקדושה, נגיד ושוע ומופלג בתורה ובמעשים טובים, הצדיק תמים מו"ה אלקנה
ב"מ אלי' מלעוורטוב נ"ע י"ב ניסן תקפ"ב לפ"ק. תנצב"ה.

מ"ן הרב הגדול דיין מובהק דפה מו"ה שמחה ה' במוהר"א זיסקינד זצ"ל, נפטר
ח"י תשרי תקפ"ג, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

איש זקן בא בימים, יקר רוח איש תבונה, שמן המוב שמן תורק, כל
אנשי עירו ספרו אחריו במר, הוא ניהו כבוד מו"ה שמחה בהמנוח מ'
אלכסנדר זיסקינד זצ"ל, נפטר ח"י תשרי תקפ"ג לפ"ק, תנצב"ה.

מ"ן הגביר האדיר רחם ומוקיר רבנן הר"ר בער בערקואהן, בהגביר הנדיב המפורסם
מ' שמואל זביטקאווער מפראגא (אות ב). היה תמים בכל דרכיו, רב העלילה
בצדקה וגמילות חסדים, ועזר כנגדו להחיש ישע לנדכאים במעשה צדקה וחסד,
היתה לו אשתו מ' תעמרי'ל הנודעה בצדקתה ותמתה, בשערים לתהלה, המה
שניהם הלכו אחווי יד בדרכי חסדם להפליא, גם השאירו אחריהם ברכה נרבה
הון רב ועצום בכסף מלא לקרן קיימת, ופריו (הפראצענט) נועד לכלכלת עניים
לחלק מדי שנה בשנה לתקופת יום מותם (יאר-צייט) עולה קרוב לארבעת אלפים
רו"כ, תהלתם ימלאו פיהם לנצח כל ישרי לב המוקירים שמם וזכרם. ונפטר
ד' כסלו תקפ"ג, וז"ל מצבתו.

פה

מצבת נציב אחר אשר בארץ	נרכות לבכו מפליא פלאים
שר וגדול יצא שמו בכל הארץ	לחונן דלים לבקרים ולרגעים
שמש צדקו זרה בכל אפטי ארץ	יקר וכבוד אשר עשו לו במותו
נור ישראל ומבטח עוז בצרתם	לא נעשה כן לננידי ארץ זולתו
לפני מלכים יתיצב מגן עזרתם	

ה"ה מו"ה דובער בהמנוח מו"ה יוסף שמואל מפראגא, נפטר יום ב' ד'
כסלו בשנת ה' תקפ"ג לפ"ק, תנצב"ה.

י"ן הרב הגאון מ' עזיאל זצ"ל אשר מלא מקום אביו לאב"ד בק"ק פלאצק, מובא
בשו"ת ברית אברהם חלק חו"מ סי' ו', ל"ד, ל"ה, בחליפות דברים עם
הגאון העצום המחבר הנ"ל. עורנו בימי עלומיו עוד בטרם נתקבל לאבד"ק פלאצק,
(היה מכון שבתו בווארשא), ונה נפשו במבחר ימי עלומיו כזקן בחכמה לשם
ולתהלה, ג' סיון תקפ"ה, וז"ל מצבתו.

ה"ן מיו"ה נכדו בן בתו איש המופת לדורו הגאון החריף מ' זושא זצ"ל שהיה אבד"ק סעלניץ
ובק"ק פלאצק, הנקרא ר' זושא פלאצקער.

פ"ג

אדרת איש צדיק תהת רגבי אדמה אלה תנוח, רוחו עזב את הארץ לשוב אל בית מולדתו, שם ימצא שכר לפעולתו, שם יתעזב בהשקט ומנוחה מצידה אשר הכין מאוצר אשר אסף בימי חלדו. הוא האיש ירא ה' חכם לב הולך תמים, אך תורת ה' חפצו, אך מדע כל המדו, גבון לחש מפלט את צאן ישראל מריבי עמים, ימיו ימי מספר, רבות הגיעו לעזר עמו ודתו. ה"ה הרב המאוה"ג החריף החכם והשלם האכרך מו"ה עוזיאל יהודא האכד"ק פלאצק, בן הגאון מו"ה ירוחם פישל אכד"ק הנ"ל, נפטר בש"ט אור ליום ב' י"ג סיון תרומטנ"ה קרנו"ת צדי"ק מסתופ"ף לפ"ק, תנצב"ה.

(יח) הרב המאוה"ג אב"ד דזאקראטשין מ' אהרן בהרב המאוה"ג אב"ד דריטשעוואל מ' יהודא ליב זצ"ל, נפטר כ"ד מרחשון תקפ"ו, וז"ל מצבתו.

פ"ג

על מצבת אבן זאת ירטבו יתומים את קבר אביהם, הרב המאוה"ג הצדיק המפורסם מ' אהרן זלה"ה שהיה אב"ד ור"ט בק"ק זאקראטשין, בן לאותו צדיק הרב המאוה"ג מו"ה יהודא ליב זלה"ה שהיה אכד"ק ריטשעוואל, נפטר ביום ש"ק כ"ד מרחשון תקפ"ו לפ"ק.

איך נשבר מטה עז מקל תפארה, נוטל הכתר אף הורס העטרה, בעלותך איש חיל שמיטה בסערה, אף מכיריך יכנו לכותם צרה, עליהם עכר כוס לשתות ממרה, כי בימיהם בא האיד והשבר קרה, תנצב"ה.

(יט) הגביר הישר באדם ועדתו, י"א סוחר לאמונה, רהים ומוקיר רבנו, הר"ד וואלף בהר"ד מיכל ז"ל הכהן, הנקרא ר' וואלף לייפציגר, והגיה אתריו דור ישרים יבורך, וביחוד בנו הרב הגאון הצדיק מופה"ד מו"ה אלעזר הכהן שליט"א שהיה אבד"ק פלמוסקוק' פלאצק, זכעת חונה בק"ק סאכטשוב, חתנא דבי נשיאה הגאון מאוה"ג מרן יעקב ז"ל מליסא. ונפטר כ"ח סיון תקפ"ו, וז"ל מצבתו.

הוא כהן לאל עליון

כתר כהונה

פה טמון, הרבני הישר מו"ה זאב וואלף בר' מיכל כ"ץ

אבינו! כעשיר כעני אותך יפארו

ובאנחת לב תהלתך יספרו

לאמר, מצער חיית לפי ימין

והרבה חיית לפי צדקותיך.

אך נחנו משבח נחשך שפתינו

כי בענותך כן צוית עלינו, תנצב"ה.

(כ) הרב הגביר החריף מ' ישכר בהר"ד מאיר הלוי ז"ל למשפחת הורוויץ, הכפתור אשר בראש המגדל במערכת היחש מגדולי ישראל, וה' ברכו בעושר והון רב, ולא חשך כל עמל לרדוף צדקה וחסד, ובתכונת נפשו החמודה כל מדה יקרה, במבחר שנותיו פנה יומו בתומתו וצדקתו, לו שם ברמה, כי נשען על עמוד התורה והיראה, כזקן בדעת ובחכמה, הוא היה ריע וחבר להגה"ח נוה"ק מרן יצחק מאיר אלטר ז"ל. נפטר צו"ג תקצ"א, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

איש גדול בישראל שמו, תפארת עמו, הרב החריף, גביר ואדיר ושוע, חכם ונכון בכל דרכיו משכיל, מפורסם בין גדולי ישראל לשם ולתפארת, נודע בשערים, בתורת ה' הפצו וכמצותיו הפיץ מאד, מו"ה ישכר ב"מ מאיר הלוי הורוויץ, נפטר ביום צו"ג תקצ"א לפ"ק, תנצב"ה.

(כא) הרב המאוה"ג דיין מציון דפה, מ' שלמה ב"מ יהודא ליב זצ"ל בעה"מ ס' שבילי תורה, על שו"ע אה"ע הל' גיטין. נפטר כ"ג אדר תקצ"ב, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

הרב המאור הגדול המפורסם הדיין המציון דפה, לא מש מתוך אוהל של תורה, משים לילות כימים, בעה"מ ספר שבילי תורה, מו"ה שלמה ב"מ יהודא ליב זצ"ל, נאסף אל עמיו ביום ו' עש"ק כ"ג אדר תקצ"ב לפ"ק, תנצב"ה.

(כב) הרב המאוה"ג המפורסם מוהר"א אבלי זצ"ל שהיה אבד"ק קאנסקוואלי ודומ"צ דפה, מוכב בשו"ת חמדת שלמה חלק הו"מ ס' ח', ומתאר אותו בשם ראש דייני דפה, ונפטר י"ד ניסן תקצ"ב, ואלה דברי מצבתו כאשר מצאתי להעתיקו.

פ"ג

אב כחכמה זקן ושבע ימים, בתורת ה' הפצו בלב תמים, רב ומורה היה לנו לעינים, המוכתר בכתר תורה ונקי כפים, מעשיו הטובים... לפני שוכן מעונים. ה"ה הרב המאוה"ג החריף מו"ה אברהם אבלי אב"ד מקאנסקוואלי, וארבעים שנה ישב על כסא הוראה פ"ק ווארשא. נפטר ביום ש"ק ערב פסח שנת תקצ"ב לפ"ק, תנצב"ה.

(כג) הגאון החריף נוה"ק מרן ארי' ליב צונץ זצ"ל, נודע למורה צדק ואב"ד בכמה קהלות בישראל, פלאצק, פראגא, ווארשא. הוא היה נמנה מראשי גאוני וצדיקי דורו, קדוש יאמר לו, העמיד תלמידים, ורבנים רבים, ראש מתיבתא, וראש מדברים, ויצאו לאור עולם ממנו הרכה ספרים רבי הערך:

יעלת חן, ברכת השיר, גט מקושר, טיב גיטין, טיב קדושין, טיב חליצה, שמחת יו"ט, משיבת נפש על עיגונא דאיתתא, מגן האלף, מלא העומר, ושורי הקומץ, הרושי מהרא"ל על הלכות משו"ע יו"ד, משיבת נפש שו"ת על ג' חלקי שו"ע, גרש ירחים על מס' גיטין, מעייני החכמה על ב"מ, מקצוע בתורה על שו"ע חו"מ, פני ארי' ב' חלקים על סוגיות הש"ס, ועוד נמצא הרבה בכתובים. ונה נפשי' דרב ג' אייר תקצ"ג, וזה תואר מצבתו, עפ"י פקודתו.

פ"ג

הרב מ"ו ארי' לייב ב"ר משה ז"ל בעה"מ ספר גט מקושר ושאר פנים אשר כבר באו לדפוס ושאר פנים אשר יד כמבואר בהקדמת ס' ברכת השיר, ומי שישתדל בהדפסתו⁽¹⁾ יהיה לו למליץ אם יהיה לו זכות, נפטר ביום ב' ג' אייר תקצ"ג לפ"ק, תנצב"ה.

כד) הרב הירוף שלשלת היוחסין מהר"ב בענדיש⁽¹⁾ בהגביר המרום ונשוא פנים מהר"ז וואלף ז"ל מקאברין הנקרא ר' וואלף הודער, למשפחת מינץ, נפטר י"ט אלול תקצ"ג, וז"ל מצבתו.

פ"ג

תחת האבן הזאת טמונים עצמות, גופו ישן ארצה ונשמתו לנן עדן נרצה, אנלי מל ירעפו עלי גויתו, לקץ הימין יעורר ויקוץ משנת תרדמתו, ה"ה איש ירא אלהים הלך בדרך טובים, הרכני המופלג השגון מו"ה ברוך בענדיש במה"ז זאב וואלף מקאברין, נפטר יום ג' י"ט אלול תקצ"ג לפ"ק, תנצב"ה.

כה) הרב הירוף הנגיד מ' אהרן ב"ר מרדכי הלוי ז"ל למשפחת הורוויץ מקראקא, נפטר י"ב מנ"א תקצ"ד, ואלה דברי מצבתו, בחסרון איזה תיבות אשר נטשמשו.

פ"ג

איש נוצח בחכמה על אלופיו בתושיה, ובנדיבות ועושר ברכת אלהים זאנשים, גועו מקרן בן שטן גפן אדרת פוריה, מקורו ממעין טהור מחצבת

(1) על טוב יזכרו אלה המאנדבים בעם, הגבירים ונגידים ורואי ה', אשר ילאו ציטע כסף, להוציא לאור עולם, תעלומת חכמת הגאון הקדוש המחבר ל"ע, וזיחוד הגבירים המפורסמים מ' יודל טאקאר, ומ' שמואל מאיר לינדענשטאט ש"י, יואל נא ה' להיות עמהם להוציא לאורה יתר פליטה תורתו הנשכחה, להחמדה כל בית ישראל, וז"ע וימליץ לטוב על כל בית ישראל.

(2) מי"ה בן בסו מתושבי ואזרחי ווארשא, הגביר העולה, חוטר מגזע היחס להסלה מ' יעקב מיכל ש"י, כהרב הגדול הגביר ר' דוד הלוי ז"ל (המובא אוח קי"ב) למשפחת עפשטיין.

צור קדושים, הונוע בלא יוטו, בימים לא שבע, אך לו אין רעה, בו לא שלט הכליון. . . . מעין חכמה נובע. . . . בצל אלהים עליון, ה"ה הרב החריף הנגיד המפורסם מו"ה אהרן כמו"ה מרדכי הורוויץ זצלה"ה הלוי מקראקא, נפטר ביום א' י"ב אב תקצ"ד לפ"ק, תנצב"ה.

(כו) הרב המאוה"ג מוהר"י פאליק ב"מ יצחק זצ"ל מו"צ דשילעץ, נפטר ד' סיון תקצ"ה, וז"ל מצבתו.

פ"נ

יום חושך ואפילה כולם אבלו, העת עליונים רבי בקשוהו, ואזלו מים מני ים מעיינותיו חדלו, שבק לן חיים ורב שלומים ינחהו, על טוב שמו יזכר עלינו לזכרונהו, פרי תואר נקי כפים אדר יקר זך כשמים, לרב היה לנו ומורה לעינים יום מנוחתו שפכו דמע במים, קול בכי ונהי ללב השמים. ה"ה הרב המאוה"ג החריף ובקי מו"ה יהושע פאליק ב"מ יצחק זצ"ל, נפטר ביום ב' ד' סיון שנת תקצ"ה לפ"ק, תנצב"ה.

(כז) הרב הגביר מ' מרדכי בהרב מ' ישראל יעקב ז"ל ווינאווער הנקרא ר' מרדכי סערנאקער, הוא היה מראשי גבירי נכברי העדה המצוינים בתורה ויראה, ונודע לתהלה, נפטר ח"י מנ"א תקצ"ה, וז"ל מצבתו.

פ"נ

איש גדול בתורה על אלופיו בתושיה, בחכמה נדיבות ועושר מי ידמהו, גועו מקרן בן שמן גפן אדרת פוריה, ומהיכלי ענג עתה בור אופל מגורהו, בו תורה וכשרון מעשים יחד צמודים, שוע נדיב שפל רוח ואיש אמונים, עתה ילילו גדודים גדודים, הוי נאסף איש החסד אב לאביונים, כמה השכיל אל דל בחכמה והצנע, לכן במחשך בור אורות לו סברוקים, בלהקת שרפי אל עתה ישתעשע, ובחברתם יעוף גבהי שחקים.

ה"ה הרב המפורסם הנבון המשכיל החכם החריף אי"א תם וישר צדיק ונכבד כש"ת מו"ה מרדכי בן הרב מ' ישראל יעקב ווינאווער זצלה"ה הנקרא כפ"כ ר' מרדכי סערנאקער, נאסף אל עמיו ביום ח"י אב תקצ"ה לפ"ק, תנצב"ה.

(כח) הרב המפורסם צדיק ונשגב שמו מוהר"ה פייביל בהרב מ' שמשון זצ"ל מקאמיניץ, נפטר כ"ח מנ"א תקצ"ה, וז"ל מצבתו.

פה השליך איש האלהים מעליו אדרתו, פה נמלט רוח קודש חפשי ממכמתו איש מרחם קדוש ומכמן דרכיו רמו, מי יפרש תהלותיו והמה מספר עצמו תורת אל שעשועיו עודו בארץ החיים, צדקתו האירה תכל משמש שבעתים הוי מנגנו רוח אפינו נאסף בעונינו, הוי יכבד אכלנו מי יכפר בעדנו הוא, עתה שרפי קודש נור לו וכתירו, כל בני אלהים יריעו ותהלתו ישירו. ה"ה הרב הצדיק חסיד ועניו מפורסם איש אלהים קדוש המופלג בתורה וזיכרה ובמעשים טובים מה"ו חיים פייביל כהרב הסגולה מה"ו שמשון מקאמניץ, נפטר ביום ו' עש"ק פ' ראה כ"ו מנחם אב, ונקבר ביום א' שופטים כ"ח מנחם תקצ"ה לפ"ק, תנצב"ה.

כ"ח הרב הגביר מ' מיכל ראווער ז"ל למשפחת עטמינגער, היה גדול בתורה ונעלה ביראת ה', ויהי גם להתנוסס בתור אחד ראשי גבירי העדה ונכבדיה, עד כי יצא שמו ברחבי הארץ לתהלה, צדקתו עמדה לו לבוא על שכרו ולהתכבד ביוצאי הלציו, כי חננו ה' בבנים משכילים נכבדים אשר מצאו חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם, הלא המה הה"ג מ' אהרן ישראל (המובא אות נ"ב), הרב הגביר מוה"ר יצחק אשר לו היה יד ושם בתורה ובחכמה והגודע בשער בת עמו לשם ולתהלה (המובא אות קכ"ט) חה"ג מ' מנחם מענדיל (המובא אות קל"ה) הרה"ג החרוף גביר ונעלה מוה"ר יעקב הלל, איתן מושבו היה בעיר מינסק דלישא (שם מנ"ב), זכרון כולם לברכה, ונספר כהלכה בספר מיוחד. גורן אמר, ונפטר מ"ו טבת תקצ"ו, וז"ל מצבתו.

פ"ג

המפורסם מו"ה מיכל ראווער כהרב מו"ה יצחק זצ"ל, איש גדול ליהודים, בצדק נהל עדת ישורון ועסק בצרכי צבור באמונה, הרב החרוף המפורסם מו"ה יחיאל מיכל עטמינגער זלה"ה. ונקרא ר' מיכל ראווער, נפטר מ"ו טבת שנת תקצ"ו לפ"ק, והובל לקברות בשם טו"ב כו לקבורה.

עוברי בעמק הכבא על גל זה יסוכבו, עמו דעת וחמד בקבר אספת, בככי יבואו שמה נפשם ישתוחחו, לא חי הוא, אדרתו השליך ויעף מרום, מה לך מות כי עליו חרכך הנפת, בין צכאי מעל יקה עמדתו, חותם אמונה ובצדק עשה חיל, שמה כונה ישא פרי צדקתו, לתורה ולתעודה רץ כאיל, חסות בצל עליון הודו תרום, תנצב"ה.

(ל) הרב המובהק מוהר"ן הירש ז"ל אב"ד מפראשניץ, נפטר מ"ו מנ"א תקצ"ו,

זו"ל מצבתו.

פ"ג

צדיק הוה פלגו דמע וזל כל הימים,

בתורה ובמעשים טובים עסק כל הימים,

ימליצו בעדך מעשיך המובים, לפני שוכן מעונים.

ה"ה הרב היקר המפורסם מ' צבי הירש ב"מ ירוחם פישל אבד"ק פראשניץ,

נפטר עש"ק מ"ו מנחם אב תקצ"ו לפ"ק, תנצב"ה.

(לא) הרב המאוה"ג שלשלת היוחסין חכם הכולל מ' שאול הגאבד"ק טאמאשאוו

בהרב הגאון מ' אהרן יושע אלי' זצ"ל הערצפעלד שהיה אבד"ק קעניגסבערג

ובק"ק ראוויטש, נכד הגאון רשכבה"ג בעל פני יהושע, ונ"ג ג' טבת תקצ"ו,

זו"ל מצבתו.

מצבת קבר

פה מצא איש קדוש מנוח מעמלו, גדול בעמו נבון וחכם חרשים,

תורת אל שעשויעו וצדקה מפעלו, אבן יקרה מטהצבת צור קדושים

נאסף בחצי ימיו מחולל מפשעינו, ולעוף לגבהי שחקים פרש כנפים,

ולנו השאיר ערב הכבוד אברנו, והוא על שדי יתענג בצל אל בשמים.

ה"ה הרב הגדול שלשלת היוחסין מו"ה שאול אבד"ק טאמאשאוו, בהרב

הגאון נ"י מו"ה אהרן יושע אלי' אבד"ק ראוויטש, נכד הגאון רשכבה"ג בעה"מ

ספר פני יהושע, נפטר יום א' ג' טבת תקצ"ו לפ"ק, תנצב"ה.

(לב) הרב הגאון מ' מרדכי שהיה אבד"ק ועתלק, ואת"ו נתקבל לאב"ד בק"ק פראגא,

בהרב הגאון מ' פנחס זצ"ל, מובא לתהלה בתוארים געלים בעת אשר תזון

התוארים לא היה נפרץ, בשו"ת תפארת צבי להגאון מאוה"ג הארוך בדרוין מתן

צבי הירש זצ"ל שהיה אבד"ק את"ו (המובא באות יו"ד בהערה) בתלק ראשון ס' מ"ו,

והשאיר אחריו המון כתי"ק על כל הש"ס ונח נפשי' ב' אייר תקצ"ו, בפראגא

מנ"כ, מצבתו ישנה ומלותיה נמשמשו בכלה, עד ברוב עמל א"א להעתיק אף

תיבה אחת שלימה.

ה"ה הרב הגאון המפורסם מו"ה מרדכי בהרב הגאון מו"ה פנחס זל"ה

נאסף אל עמיו יום כ' דר"ח אייר בשנת תקצ"ו לפ"ק, תנצב"ה.

(לג) [חרבני הישר באדם מקציני העדה ונכבדיה לעדת פראגא, רחיים ומוקיר

רבנן מו"ה אביגדור בר יצחק ז"ל גלאסס, הוא חותן הרב הגדול צדיק

תמים מו"ה יהונתן זצ"ל (מנ"ב בעיר אסטרלינקי) פה ווארשא מצא מנוח, ונפטר כיום ש"ק י"ד סיון שנת תקצ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

(לד) הרב המאה"ג דיין מובהק דפה מ' אברהם ב"ר יעקב זצ"ל שהיה אבד"ק מארקשוב, נפטר כ"א מנ"א תקצ"ו, וז"ל מצבתו.

פ"ג

אברהם זקן נכבד איש תמים, בתורת ד' עסק לילות וימים, רב טוב צפון לחיי עולמים, היה דיין נכבד בין מכובדים, מוכתר במדות ישרים ונעימים, שבע ימים בתורה ובחכמה, ולזאת בעולם אמת ימצא שמה, רב טוב ושכר פעולתו הנאמנה.

ה"ה הרב המנוח הצדיק המפורסם מו"ה אברהם ב"ר יעקב אב"ד ממארקשוב, נפטר ווס ג' כ"א מנ"א תקצ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

(לה) הרב הצדיק מו"ה קלונימוס קלמן בה"ק מוהר"ו וואלף זצ"ל, הצטיין בדרך ישר ונכון במסלות התורה והיראה אל אל-אמת, אם לא ראה חיים מאושרים עלי אדמות, אכן מצא לו ענג ומרגוע ברוח עבודת ד' בו בכל ימי צבאו, וביד חרוצים והגשות מהירות ונאמנות נאדרות בקדש, השכיל לעשות בונים בחפצי שמים, ובתורת ה' התמימה, ותפארת לו מן האדם בשמו הנודע ר' קלמן חסיד, נא"ע ה' אלול תקצ"ו, וזה תואר מצבתו.

פ"ד

מו"ה קלונימוס קלמן בהקדוש מו"ה זאב וואלף זללה"ה הנקרא בפי כל אנשי עירינו וגם בשארי קהלות בשם ר' קלמן חסיד, ונפטר ה' אלול תקצ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

(לו) הרב הגביר מ' ליבוש חלפן בהרב מ' יוסף הלוי זצ"ל, נפטר י"ט אדר תקצ"ח לפ"ק, תנצב"ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

דידי ד' כליל מדות החסדות, מימי עלומיו לבנו היה לתעודות, תהלוכות ילדיו שם לה ליסודות, דרף צדקה וחמד ונמל מזובות, הה! עוד לא באו ימי הזקנה, ואיננו כי לקח אותו אלהים.

ה"ה הרב המופלג בנן של קדושים המפורסם מו"ה ארי' ישכר בהרב מו"ה יוסף הלוי נקרא בשמו ה' ליבוש חלפן. הלך למנוחתו ביום ו' י"ט אדר תקצ"ח לפ"ק, תנצב"ה.

לז הגאון מאור הגולה מרן שלמה זלמן זצ"ל אב"ד דפה, לפניו ישב על כסא הרבנות בעיר נאשעלסק, פראגא, הוא היה הראשון אשר נתמנה לדבר שבגדולה בתור אב"ד דפה והגליל, נודע לראש הגדולים המשיבים תשובות בחרדת קודש לכל שואל כהלכה, מתלמידי רבי רב, וילן שר התורה בתוך העמק עומק של הלכה. יומם ולילה באספקלריא המאירה, תריפותו ובקיאותו אין למלאה, ונשמע קולו בבואו אל הקודש פנימה. והיה לעינים לגדולי ארץ בתורה ובחכמה בקרי וכתבי, בשאלות ותשובות בתורה לשמה, ובדעת שפתיו ברור תמללנה עם יושבי על מדין גאוני דורו במחנה העברים, ברחבי הארץ ומלואה, כהגאון מאור הגולה מרן עקיבא איגר ז"ל, והגאון מאור הגולה מרן יעקב ז"ל מליסא. בעה"מ שו"ת חמדת שלמה, אבן פינה ליושבי שעה, אשר זכו ליראות באור הדפוס בחיים חיותו, ואחרי עלה זקן ושבע ימים לטרומ, לחיות חיי שמים, נדפסו ממנו ב' חלקים מ' חמדת שלמה הרושי גפ"ת על מס' יבמות, כתובות, (ע"י התנו הרב ר' הירש ז"ל המובא אות פ'), וע"י נכדו הרב מו"ה יקיר ז"ל (המובא אות קל"ט) על מס' קדושין, גיטין, ב"מ, ועוד נמצא הרבה בכתובים, נחלת מרומים בשכיות החמדה, ספונה לרור דורים, ונה נפשיה ררב י"א ניסן תקצ"ט, וז"ל מצבתו.

הה

נכבה רוח אפינו מאור עינינו גוע בעונינו, והחצא יצא מפינו זה עשרים שנה בצדק וכמישרים היו למנהל ומדריך כלל עדתנו, יאמר לילה כיום יאיר לו כחשכה כאורה, לשקוד על דלתי התורה ולהדריך בדרך ישרה, רבים ושלמים מקרוב ורחוק באו לשאוב ממימי תורתו וחכמתו, אף גם במחברתו ספר היקר חמדת שלמה. שמה נראה ונגלה רב זכות שכלו ועוצם בינתו, משכיל אל דלים ואביונים כל ימי חלדו בנפשו ומאודו.

ה"ה כבוד-אדונינו מורינו ורבינו הרב הגאון קדוש עליון המפורסם לשם ולתהלה במרחבי ארץ מ' שלמה זלמן בהרבני המפורסם מ' יצחק איציק מפוזנ, האב"ד ור"מ פה עירנו, הלך למנוחתו מנוחת עולמים בש"ט יום ג' י"א ניסן תקצ"ט לפ"ק. תנצב"ה.

לח) הרב הצדיק צניף תפארה לראש מודיעין, מו"ה ליבוש פולגרייער בהרב המאוה"ג מו"ה פיבייל-זצ"ל אבד"ק לעחוויץ, נפטה כ"ה אדר"ש ת"ר לפ"ק.

וזה תואר מצבתו, וזה הי"ח שיש להו"ה ה"ח במחצ"פ"ג מ"שח"ק יש גם אצותה ב"ח ה"ח דרב הישיש ונקרא כפי כל ה' יהודא ליבוש מכולגרייא מן הרב המאוה"ג ח"בצ"ח, ח"בצ"ח, ח"בצ"ח.

מ' יעקב שרנא פייביל זלה"ה אבד"ק לעחוויץ, נפטר ביום ב' כ"ה אדר שני
שנת ת"ר לפ"ק, תנצב"ה.

(ל) הרב החרוף שוע ונכבד מוה"ר מיכל בה"ר אברהם ז"ל מיקורי בראד
נפטר י"א אדר תר"א, וז"ל מצבתו.

פ"ג
הרב ר' יהואל ב"ר אברהם ז"ל מיקורי ק"ק בראד
יום אופל ולא אור, חשך תארו משחור, אל הלכה תפארת מבין החיים,
לעלות ברוחו רוח שמים, נא"ע ה' י"א אדר, כיו"ם ההו"א על"ה א"ל שמי"ם
לפ"ק, תנצב"ה.

(מ) הרב הגדול דיין רפה מוה"ר"ן הירש ב"מ יהודא ז"ל מקראקא, נפטר י"ז
אדר תר"א, ואלה דברי מצבתו.

פ"ג
ציון הלז, ביתר שאת ועז, פריד מרעהו, צדיק תמים, ישכון על ידיו
ה"ת כבוד הרב המובהק גדול ליהודים מו"ת צבי הירש בהמנוח מו"ה יהודא
ז"ל נפטר בש"ט בליל ש"ק ונקבר ביום א' ל"ג בעומר שנת רוחו שב אל אל
טוב לפ"ק, תנצב"ה.

(נא) הרב הגדול החכם הכולל התוכן והמהנדס מ' אברהם יעקב שמערן בה"ר
חנוך העניך ז"ל מהרובשוב, היה חוקר לכל תכלית בענפי המרעים,
בחכמה ובכל מלאכת מחשבת, כאחד הגדולים אשר שמם יצא למרחק בעולם
התושיה והמדע, וימינו עשתה חיל, בישראל ובעמים גדול שמו על אמונה
טהורה ונאמנה, נקיה משמץ דופי חבל נחלתו, ולתבונתו אין חקר, ידבר צהות
בלשונו עמו, גור צבי עדרו ותפארתה, נפטר כ"ג שבט תר"ב, וז"ל מצבתו.

פ"ג
גבר חכם אשר שמעו יצא בארץ,

מפעלותיו ראו ותמהו מלכים ורוזני ארץ, וצדקתו יצאה ימנה סוף
בין שרים חכמי העמים הושב כסא חכמתו, ועם יראי ה' נדיבי עמו התהלך בתום דתו,
במסכנות עמל כל ימי חלדו בעבודתו,
בליל תפארת היה לאחיו ומעוז לעדתו, וק"ק סוף ימיו סוף

הוא התורני השלם החכם הגדול המפורסם מו"ה אברהם יעקב שמעון (זצ"ל, נפטר יום ה' כ"ג לחודש שבט תר"ב לפ"ק, תנצב"ה).

מב) הרב הצדיק מ' יעקב משה בן לאותו צדיק צדקות רב חסד אהב, הרב הגביר פו"מ מ' זלמן יערסלאווער (המובא אות ה') אבי הגאון סבא קדישא מרן ישעי' מושקאט זצ"ל אב"ד מפראגא (המובא אות ק"ב), המנוח הלז היה צדיק תמים בכל דרכיו, הוא הוציא את ספרי מהר"ל מפראג, אשר היו לעת כזאת יקרי מציאות מאוד, לזכות בזה את הרבים מישראל, ובהסכמותיו אשר לקח אז עליהם מגאוני וצדיקי דורו, נמצא הסכמת הגה"ה המגיד זצ"ל מקאזניץ, ומתאר את המנוח ז"ל בשם "ידידי ותלמידיו", ונפטר ח' ניסן תר"ב, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

נפטר בש"ק ונקבר יום א' מ' ניסן תר"ב, ידיד ד' כבוד מנוחתו, עודנו חי אף אחרי מותו, קבר אופל משכן גויתו, בעדן גן תופיע נשמתו, מפיו לא משה תורה כל הימים, שפתותיו ידוכבו בה לעולמים, הנה כן יבורך הולך תמים.

ה"ה הרב הצדיק מופלג בתורה הישיש מו"ה יעקב משה זלה"ה בן לאותו צדיק צדקות פורנו בישראל מו"ה שלמה זלמן יערסלאווער, ומצבתו הוקמה שנת לא כהתה עינו לפ"ק, תנצב"ה.

מג) הרב הגדול מורה וראין דפה מו"ה דוד ידידיה ב"ר ישעי' זצ"ל, נפטר ד' אייר תר"ב, ואלה דברי מצבתו.

פ"ד

ארי שבחבורה דופ"צ דפה ווארשא, ה"ה הרב הגדול נבון דעת מו"ה דוד ידידיה כמו"ה ישעי' ז"ל שהיה יושב ארבעים שנה על כסא דין והוראה, ובילדותו שמש גאוני ארץ, זכותו יגן עלינו, נפטר ביום ה' ד' אייר שנת תר"ב לפ"ק, תנצב"ה.

מד) הרב הגביר הנעלה המכהן פאר בין ראשי וקירו ונדיבי עמו הר"ר אברהם בהר"ר שמעון הכהן ז"ל, נפטר כ"ד מרחשון תר"ג, ואלה דברי מצבתו אשר תעבד על תכונתו.

חקצום הוזהר יצא לו , חזקם פ"ג שם מישורק יש נסם קאתה חשום
 ו"ה לא יאמר , וזה לאביונים , אתה היית ,
 בני ביתך תמיד היו , ורעבונם הרוית ,
 ראית ערום בחוץ , אליך אותו אספת ,
 הושעת כימין צדקך , לכל עוכרי אורה ,
 מבקר עד ערב , לא היו עליך למורה ,
 בואו הנה דלי הצאן , כלכם יחד התקבצו ,
 נהי קול בכי שאו , ומספד מר תעוררו והקיצו ,
 שאו קינה הלילו , שימו עפר על ראשיכם ,
 מות באו בחלונינו , ולקה משכיותיכם ,
 עוור ומציל מצרותיכם ,
 וחסה בצל עליון בצל שניא כה ,
 נאבד מאתנו אך שמו , וצדקתו אין לשכוח ,
 השאיר אחריו ברכה , עד כלי ירח ,

כהן לאל עליון , ובתורתו יחום דעת ,
 לנצה יהיה חרות על לב , ולא ימוש מפי און שומעתה ,
 ה"ה הרבני המופלג שר ושוע המפורסם הנכבד גביר ונדיב כש"ת מו"ה
 אברהם ראובן בהמנוח מו"ה שמעון הכהן ז"ל , נפטר כ"ד מרחשון תר"ג
 לפ"ק , תנצב"ה .

מו"ה הרבני המופלא הנגיד הישר באדם ועדתו , הר"ר יצחק בהר"ר בנימין ז"ל
 געוונדהייט פו"מ בפראג , בתכונותיו הנעלות ביראת ה' הנאדהות בהדרת
 קודש ובמפעליו הטובים , היה צבי תפארת עדתו , והגדיל תפארתה , נכבד זכרונו
 בדור ישרים לתהלה , כי השאיר אחריו נצר מטעיו יוצאי הלציו להתפאר , וביחוד
 מבניו , בהנאון הגדול מן יעקב געוונדהייט זצ"ל אב"ד דפה (מובא אות קל"ח)
 ותתנו הרב המאוה"ג צדיק ונשגב מ' זאלי (המובא אות קי"ב) זכרם לברכה ,
 (בפראג מנ"כ) , ונפטר כ"ב אלול תר"ד , וזה תואר מצבתו .

פ"ג

וזרע יצחק צדקה בארץ , וילך בדרכי ד' לעשות מישורים , שמו הטוב
 נודע בשערים , ויצא יצחק לרכו ופגעו בו מלאכי ד' להוליכו במעלות
 קדושים וטהורים , ה"ה הרבני המופלג י"א פו"מ דק"ק פראג מ' יצחק כ"מ
 בנימין ז"ל , נאסף עש"ק כ"ב אלול תר"ד לפ"ק , תנצב"ה
 מו"ה הרב הגביר מוהר"י בערש בהרב המאוה"ג הצדיק מוהר"י ליב מסערהיי ,
 בהנאון החסיד רבינו אליהו זצ"ל מוויילנא . היה מתושבי יקורי תקלה ,

באשר התהלך כבנן של קדושים בשליחות מצוה, על דרכי התורה בצדקה ומעשים טובים, והנקרא פה בשם ר' בערוש ווילנר, נפטר ר' אלול תר"ה, וז"ל מצבתו.

פ"ג

פה השליך איש צדיק מעליו אדרתו, זה מגדולי עם מוצאו, מקודש צור סחצבו, עתה יצא רוחו מהור, הפשי ממכמתו, וכשובע שמחות את פני ה', איתן מושבו, שוע ונדיב, ודבריו חן רצון וענוה, תורה ויראת אל, ומתרמית נפשו רחקה, ובהשכל אל דל והצנע, דרכו נשגבה, שומר מצוה, חבר לכל מפעל חסד וצדקה, וכלא יוסו המות גם כו צרו עיניך, אך מנפש עד רבוש, לא שלטה ירך.

רכושו הן צפון כמקום לא ישלמו ידים, ונפשו כמחסה שרד בצל אלהים חיים.

ה"ה הרבני המופלג איש מפואר יקר רוח נדיב לב אוהב תורה, מו"ה ישכר בערוש בהמנוח מ' יהודא ליב זצ"ל, בהרב הגאון האמיתי רשכבה"ג מו"ה אלי' מווילנא זצללה"ה, הנקרא כפ"ב ר' בערוש ווילנר, נאסף אל עמיו בש"ק ד' אלול שנת תר"ה לפ"ק, תנצב"ה.

הרב הגביר מ' נחום בהרב מ' משה זצ"ל קארנאגאלד, איש חמדות מנוע היחש, אחר מהתורנים המצוינים שבגדה, פועל צדק ביושר, ועושה חסד כאיש מורם מעם, ויקר בבני אדם, נפטר י"ג טבת תר"ח, ואלה הרבנים התרותים על מצבתו משני עבריה.

מצבת קבורת

הרב המופלג הגביר הנדיב איש יר"א חמר מנוע היוחסין מו"ה נחום (פ) בהרב הרדוף מ' משה נין ונכד, להנאון ר' ליבר זצ"ל מקראקא.

(על עבר הפנים)

פה עמוד והתכונן מבקר קברים, וקה לך תוכחות מוסר ומישרים, אל ציון הלוי שום עין, מי שובב תחתיו, איש יקר מאוד, אוהב ונכבד בעמיו, הן זעושר ובביתו, הצליח כל ימיו, גם מלא תורה ויראת שרד יחדיו, אמ כי הרבה מספר וקנין, ברחב ידים, הקדיש מעתותיו לתורה, ועבודת שמים, גם זרעו נכון לפניו, סביב כשתילי זית, הדריכם ארחות יושר, בצדק לעשות חיל, ירא את ה' וחפץ בתורתו יוסם וליל, בהררת קודש כונן כל תהלוכת הבית, לו נתכנו עלילותיו, שם משקל לכל מדה, שלט באות נפשו, על כל חפצה ירו הדוה, פור נתן לאביונים, צדקה בלי מערכת, נפשו עגמה לקשה יום, מכפן וחסר, זה עני קרא ויושמ לו מתן בסתר, וכל הטוב אשר עשה...

(פ) חב"ד ה"ג מוקדו וסארי סמעה מ' ליבר קארנאגאלד, וחומר סה"ג סמורקס מ' מאטיל

מאנעמטעקן ד' עליס יחיו

(על עבר השני).

אמנם גם בסודם היו שיהיה קיצוץ מיהלא גזי שיא
לא י' נשמת הים נפק באפינו יוצר רוח, ושינוי קיצוץ שיא גם לרצו

חיתו ארץ אמנם גם למד חיים ורוח,
ומה יתרון לאדם שיעמול בחכמה ודעת, וזאת זא"ר
מן הבהמה השפלה אשר נתנה בה מנרעת, וזאת
קוה לשארית נפשותינו אחרי המות, וזאת שיא
אל חיי נצח לעלות ודרך נתיבה אל מות, וזאת
ראה אנוש כי הטאת רוכץ על כל צעדינו,
נרדפנו מנו מנועה למרחפות יצודנו, וזאת
גרש לץ וודון זה, אל תתאו למטעמותיו, וזאת
אל תאכה ואל תשמע לו, אל תתע בנתיבותיו
למען סוד משאול מטה, לתור לך אורה חיים,
דרך אז תצליח, ונפשך צרורה בצרור החיים.
נפטר י"ג טבת תר"ח לפ"ק, תנצב"ה.

(מח) הרב המפורסם בתורה ויראת ה', מ' יוסף זאב ב"ר יהודא ליב ז"ל רושביון,
אבי הבנים גדולי תורה. וביחוד בנו הרב הגאון הצדיק מ' ליבוש אבר"ק
גריצא אשר מצא פה קבר, (מובא אות פ"ג) והרב המאוה"ג הצדיק מו"צ
דפה מ' וחיאל (המובא אות קמ"ו) זכרון כולם לברכה, ונפטר כ"ה טבת תר"ח,
ו"ל מצבתו.

פ"ג

ישאדם היה אדם, ונפטר י"ג טבת תר"ח, וזאת
קיצוץ זמ"ר מנעוריו ובקרב קדושים תהלתו, וזאת
מ"ח חיים ותיק וחסיד ושלם בתורתו, וזאת
סביר ונמיר שלמה משנתו,

אז, וזאת פה הצב לו קבר אך לגינתו, וזאת
מז"ל ח"י זוהר הרקיע אור לו שם בשמים מושב נשמתו, וזאת
ה"ה המופלג החסיד המפורסם בתורה קרא ושנה ושמש גדולים הרבה, אשר
יצק מים ע"י הרבנים הצדיקים קדושי עליון, הרב מ"ד יוסף זאב כסו"ה
יהודא ליב זצ"ל שחל"ת ביום ש"ק כ"ה טבת תר"ח לפ"ק, תנצב"ה.

בזמ"ה הגביר י"א הר"ר רפאל בהצדיק הר"ר ישכר פערל ז"ל, עשה לו שם
לתהלה ע"י מפעליו היקרים בהרבה מעשי הצדקה, והיה מעשה ועושה,
צרכי העדה לקח חלק בנפש חפצה, ונפטר ז' אלול תר"ח, וז"ל מצבתו.

מצבת קבר

איש ירא אלהים צדיק תמים מנוע היחש נגיד מפורסם רב רפאל
פערל בן איש צדיק וישר רב ישכר ז"ל נאסף אל עמיו ביום ג' ז' אלול

הת"ח לפ"ק . . .
ראו עובדים, הביטו אל הקברים,
בכו פה בחלקת ספון בה ראש הנכרים,
ראש לחברות יקרות, תמימות ונכונות,
פלאי מדותיו גנוזות, בשמן מעונות,
אשריו כי גדול היה, לעדת מי מנה,
לשאת עליו עבודת הקודש, חמשים שנה,
בינו נא ישרים, ודעו חמטי העדה,
גדול מקרבכם הצדיק, גדול התעודה,
רב נגמילות חסדים במצות והכשר מדותיו,
יש שכר לפעולותיו, ותזכרנה צדקותיו,
פנה מעסקיו, לרעות בכורי דלים,

עדת חברה קדושה, עדת בית החולים,

רכות צדקות ומוכות, הכין ופעל,

לו אמר אלהים עלה אלי, ויעל,

אשרו הצדיק, אשרו שלן ככה, ותלונן בצל שדי. וזכרו לברכה, אתנצב"ה

(ג) אביר הגביר הר"ר גבריאל ב"ר יצחק אייזיק ז"ל אייוונמאן, הוא היה מראשי
הגבירים, ונכבד בערותו, ירא אלהים נשא זנתן באמונה ולצדק גבר בארץ,
תושיט יד עזרה בכל עת לעניים אשר נפשם ברעה תתמוגג. נפטר ה' סיון תר"ט,
ז"ל מצבתו. הלאי זמא ז"ס

סוכני פה עמק שדה הכבא, בל תחוש הלאה מזה הקבר, הלא
תרמו כשבץ ואנחה, ותעוררו נפשכים בזעקה ויליל שבר, מי פה שוכב
דומה, ואשר צולח במינים יסומה. אף החזנים בסודותיהם זמרתה לאספה ח"ה
הז"ס באו גבר יקר אדיר וגשוא פנים, ספיקתה מיסדה י"ץ מים קצו
ה"אצוה דרך על כמתו עושה אצר ממונים, חשי ל"צו ב"א אזרחי

בנעימות ימינו התהקד לאלפים ולרכבות

בצל עזרתו הסתופפו בנים ואבות,

מש ז' חשי . . .
השני חשי . . .
ותבאם ל"ו, ח"ה לא"א ז' זמא, חצמה ששם ק"ה הק"ה חשי ז"ס

הרב וכל גאון נפשו תעבה, וכל יאוש י' יצא יסחה בזה (א)
 גם למך ערך מדברו נאוה, מים למען, קמאי ק"מא
 יראת צור קונו אור בכל אורחותיו,

יצא יסחה בזה
 אחזה ורועות שלב עם יראים ושרוים, יצא יסחה בזה
 רחק הולכי עקלקלות, אף המה נגידים, יצא יסחה בזה

לקראת נשמתו המהורה, תמימי מפעליו ימוסן
 ותלונן בצל שדי באברתם עליו יתוסן.
 ה"ה הרבני הגביר הישיש נדיב ושוע מו"ה גבריאל אייזנמאן ב"ר יצחק
 אייזיק ז"ל, פתאום נכבה גחלתו ביום ג' ח' סיון שנת תר"ט לפ"ק, תנצב"ה.

(א) הרב היקר ביראת ה' מהורה מ' דוד יעקלי בהר"ר וואלוויש פראגער
 נפטר י"ח מנ"א, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

הרבני מו"ה דוד יעקלי בן המפורסם מו"ה וואלוויש פראגער,
 נפטר ביום י"ח מנ"א שנת תר"ט לפ"ק, תנצב"ה.

(ב) הגביר הר"ר אהרן ישראל בהרב הגביר בישראל גדול שמו מ' מיכל ז"ל
 ראווער (טובא אות כ"ט) למשפחת עטמינגער, נפטר ז' אלול תר"י,
 ז"ל מצבתו.

פ"ג

איש המעלה מופלג בתורה, עצה ותושיה, ירא אלהים בדעת נקיה,
 נדיב ושוע, בהשכל וידוע, מו"ה אהרן ישראל בהרב הגדול בתורה וחכמה
 נודע ביהודא וגדול בישראל מו"ה יחיאל מיכל אייזנמאן, נפטר ז' אלול
 תר"י, ז"ל מצבתו.
 פה החי תן אל לבך, פה השקיפה, מה התל הזה, מה זאת הערונה,
 הוי זרע אדם בה, נפש כמישרים סוגה. הוי אב הוי את והוי רע הועקה
 הקיפה, אך פה שב העפר, פה אך עצם וגויה, ולאל שב הרוח ועמו תורה
 עצה ותושיה, פה שמורים יום רוח חיים יפוח, אז זרע אמת גם מארץ
 יצמיה, תנצב"ה.

ג) הרב החסיד ועניו מ' שמואל אב"ר דפאוואנזיק, בהגאון מ' מאיר צילך שהיה אבד"ק לאסק, נפטר ביום א' דחג הסוכות תר"י, ואלה דברי מצבתו.

הרב החסיד ועניו כש"ת מו"ה שמואל זצ"ל אב"ד דפאוואנזיק בהרב הגאון הצדיק המנוח מו"ה מאיר צילך רב הק"ק לאסק, נפטר ביום א' דחג הסוכות לפרט, הי קרב קץ נחמה" לפ"ק, תנצב"ה.

נד) הגביר הנדיב מ' שלמה ב"ר יהודה ז"ל בלומבערג, היה מראשי נכבדי העדה. חסדו וטובו אשר עשה לבני עירו במעשה הצדקה עצמו מספר, פנה רב כסף על בנין בתי תפלה הנקראים על שמו לזכרון עולם, גם הניח אחריו סך מסוים לקרן קיימת. ונפטר כ"ו תשרי תר"א, וזה תואר מצבתו:

פה נטמן

רבי שלמה ברכני יהודה ז"ל בלומבערג

לשכרון בניו,

ולאכל עמו,

במיטב שניו,

הלך לעולמו,

ביום ד' כ"ו לחודש תשרי תיר"א לפ"ק, תנצב"ה.

נד) הרב הדיין המובהק מ' אהרן טובי"ב מ' ושכר זצ"ל, נפטר א' אלול תרי"ב, וזה"ל מצבתו.

פ"ג

איש עסק במלאכת ד' באמונה, יהודה בצדק לעדתו פה קהלתנו מ"ו שנה, רש ושוע לא הדר בריכו, נדר שונה מעיניו עבוד תורתו, כסאם, וישו אונז מרה ועמל בכל עת בהוראתו, ויגע לחקור החק על אמתתנו, אהחיים ציוז בקי וחרוף גמיר וסכיר בנגלה, ידע וחכם גם בלימוד רוי התורה, התאבק בעפר רגלי החכמים. ה"ה הרב החסיד המפורסם מו"ה אהרן טובי"ה בהמנוח מ' שאול ישכר הנקרא ר' ארוש דום"צ פה ווארשא זצלה"ה, נפטר יום א' אלול תרי"ב לפ"ק, תנצב"ה.

ג) הרב הגביר מ' שבתי ליב (') בהר"ר יהושע פייבל ז"ל קארנגאלה, היה תופש תורה בצדק ובמצות ה', ברב טוב הצפון למישרים, בתורה וגדולה.

(') הוא חתן הגאון הנעלה מ' משה זלמן ז"ל שהיה אבד"ק קארין, ודק"ק קראקא (כאום י').

באגודה לאל אמונה, נכבד ורצוי היה לבני העדה, במרומים קנו בזרוע ימינו, עם בנו בן חיל הרב הגאון החריף וצדיק מ' בנימין קארנגאלד זצ"ל מהוראדנא (בימי חרפו היה אב"ד דנאשעלסק, וקודם פטירתו נתקבל לאב"ד בק"ק לונטשוין ולא ארכנו לו הימים שמה ונה נפשיה, ושם מנ"כ). נפטר מ' אדר שני תרנ"ג, וז"ל מצבתו.

פ"ג

הרבני המופלג בתורה וביראת ה' שוע ונכבד מפורסם מו"ה שבתאי יהודא לויב בן כבוד הרבני המנוח מו"ה יהושע יחזקאל פייבל ז"ל קארנגאלד.

שלשים שנה הגה בין ישרים וגדולים, בחבורת הסדר של אמת ובקור חולים, תורה למד' מצוה שמר כל ימי חייו, יושב דרכו זכים מפעליו כנחת מליהו, לא התמנות כי הכיר ערך החיים, בחרו אנשים, בחרו שביל ישרים, בנתיב דרך שבתאי לויב לנו נא הנכרים, תנצב"ה.

הרב המובהק מ"ץ הפת שילעין מ' בערוש בהר"ן הירץ זצ"ל, נפטר מ"ז כסליו תרנ"ד, וז"ל מצבתו.

פ"ג

בן שבעים ושתים, שבע ימים שבע תורה, על מהן ישב זיהי מוכיח גם צדק הורה, רב בעיר סערנאק. שם בראשונה העיר, ועתק אהל תורתו ויטע פה שילעין, חלקת העיר, שנותיו מלאו לו כדת והוראה ויראת אלהים, דרך כל הארץ הלך נשמתו עלתה למעון גבוהים, והפשיט את הגויה הנוף בקבר ינוח, ה"ה הרב המפורסם מופלג בתו"ר מו"ה בערוש דוד ראוענפעלד זל"ה בהמפורסם מו"ה נפתלי הירץ זל"ה, מ"ץ בווארשא, ברחוב שילעין, נאסף אל עמו ביום ש"ק מ"ז כסליו תרנ"ד לפ"ק, תנצב"ה.

ג'ה) הרב הגביר מ' יעקב (אפרים) פישל הלוי ז"ל מאירסזאהן מטיקטין. הוא היה למופת לכל עשירי ישראל בתורה ויראת ה', ובמעשה הצדקה עד להפליא, ונצר מראשי גדולי היחש בישראל, אחד משני האחים הנודעים ברחבי תבל לשם ולתהלה, בשם „געברידער מאיר“. בן לאותו צדיק הרב הגדול הגביר נדיב ונכבד לבית ישראל מ' מאיר כילעס ז"ל, נפטר יו"ד שבט תרי"ד, ואלה דבריו מצבתו.

פ"ג

יחסום פה זה קבר, עונבים מכל עבר, קול אנחות מנפש דאכה, בכי אבל ישאו לרכבה, איש נכבד בישראל ויהודה, פה למעצבנו טמון הנדו. רבו מעלותיו בתורה ותעודה, יקר במדותיו ישר במפעלו, משנב לדך בסוד אלוה עלי אהלו. הצלחת עמותיו בו נגדו, רעב הלדו אשוות ביתו מעדו, ועודנו רד עם אל ועם קדושים נאמן, ישרו ואמונתו נשארן למנת חבלו, מקום שמה, אך שמה, יגמלוהו תוכן עלילות כתום ואמון, רב חסד זרע מטה יקצור למעלה ברנה, סתרי צדקותיו יעטרהו בצנה, זאת נחומינו עלי עצכוננו, אור יעקב אפרים גרעך אך מנו, הלל שחר רום שמים רוחו תעופה, נשמתו חיים סביבות כס-יה מרחפה. נפטר יום ד' יו"ד שבט, לפרט „מקום מעפר דל“ לפ"ק, תנצב"ה.

ג'מ) גביר ונכבד ברום המעלה הר"ר שמואל פריץ בהרב הגדול והמפסר ונכבד לבית ישראל מ' זלמן פונר ז"ל, נפטר י"ג שבט תרי"ד, וז"ל מצבתו.

מצבת

טהור לב רוח נדיבה סמכתהו, נכון תורה נכון מדע יראת אל מעוהו, מישרים אהב ועשות חסד וצדקה, אהוב למכיריו, ליודעיו יקר ונכבד, קנה לו שם טוב ושמע לתפארת, כבוד מו"ה שמואל פריץ בן הרב המפסר המפורסם בעמו ויקר ברורו מו"ה שלמה זלמן פונר ז"ל, נאסף אל עמיו

י"א) האדם הגדול בענקים הזה, רבות צמיח ישב פה, ידיו היו חמוה כלל דרך ישרה, למורה ולמעודה כחמד מגדולים אחרים למפארה, כחה לעשות צדקה בשפה כרוכה, צנעונים מלאה קן לפני שמים בהסתדלות נחמנה לעזרה, ובנות נדיבה להחזיק דלים וחבויים. חיתן מושבו היה במטהרים הגדולים, שמה מנחל לה קן החגיגה לנחמים, ולעת זקנתו בחר לו לשבת במנוחה שאנה, באחוזה נחלת שדותיו לה רחוקה מווארשא (חצר קאחאר), שמה בנה ביתי חרשת, להחיות נדכאים וקשי יום, להעניף מתיחס בעמל כפייהם, מידו לחמם יתן להם, עטרת חפארת זכרותו חפרה כחכללת לגני בניס, ומנו"כ צעיר פלונסק.

בן חמשים שנה ביום השבת בשלושה עשר לחודש שבט, נספד ונקבר למחרתו בשנת חמשת אלפים ושש מאות וארבע עשרה ליצירה, תנצב"ה.

הגאון הנעלה מרן חיים האוורוואק זצ"ל אב"ד דפה, חכם וזקן ונשוא פנים ולו שם בשבת תחכמוני בשערים, מורה דעה ומבין שמועה אין לשערה, עד ימי הוקנה נודע בתורתו וחכמתו לתהלה, בבקאות נשאה ונפלאה, בהלכה וסברא רוממה, שם לילות כימים להנות באמרי אל, ולראות חיים באורה של תורה. ברה הלאה מכתר הרבנות להדרה, כי שמש ההצלחה עליו הופפה, וכאשר הגיעה עת צרה ליעקב, נשבר גאון ישראל. והגאון בעל חמדת שלמה ז"ל האב"ד דפה נאסף אל עמו, או בקשו אלופי העדה בחזקה, מאת זקן החכמה, להורותם דרך ומסלה בספר התורה, והוא נעתר לבקשתם, ויהי לעת זקנתו לראש ואב"ד לבני אמונים, ונח נפשיה דרב זקן ושבע ימים, י"ז אדר תרי"ד, ונספד כהלכה בספר מיוחד, "רוח חיים", ע"י הרב המאוה"ג מ"מ דמתא מ' בנימין דוד נ"י ראבינאוויטש, ועפ"י צוואתו מבלי לתאר אותו בתוארים רק בשם הרב לבר. ז"ל מצבתו.

פ"ג

הרב מו"ה חיים בן הרב המפורסם מו"ה דוד מעבלי זצ"ל אשר כחמש עשרה שנה היה רב דק"ק ווארשא יע"א. החי יתן אל לבו, מה טוב לאדם בחיים, ראו זו הגבר, התהלך לפני ה' בארץ החיים, במקנה וקנין עשה חיל, צדקה כבוד וחיים, דגל התורה נשא, ולקח גם מעץ החיים, קנה לו שם גדול, רב ומורה לדבקים כאלהים חיים, קנה לו עמרת שיבה, אורה ימים ושנות חיים, ובמקום גדולתו, שם עקב ענוה יראת ה' לחיים, ולפני מותו צוה לאמר, על המצבה לא יזכר תוארים, אך, כי לפי עיני בשר, הלכתי בדרך ישרים, רחוק מורנו, ונפשך הצרורה, בצרור החיים, שם בשחק תתחנן, בעד כל הכתוב לחיים, אור החיים לנו יופיע, לראות כמוכה בארץ חיים, מוצאי מצא חיים. ז"ל מצבתו.

ועלה למרום ביום עש"ק י"ז אדר תרי"ד לפ"ק, תנצב"ה.

(א) הגביר הנכבד הר"ר נתום חיים ברודא מוויילנא בהרב מ' שמריהו ז"ל, נפטר ז' ניסן תרי"ד, וז"ל מצבתו.

פ"ג

נה ושקט היה לך ים החלד, ואיך פתאום משבריו שברוך,
 חיל ורעדה אחזה כל שומע, איך למרחוק פה השליכוך,
 וכן ארבעים שנה, בן אם זקנה, איך לגזור מידה מות מהרת,
 מראש בן יחידו, וכת יחידתו, הנור והעטרה איך היש הסרת,
 הרה ווילנא בשמעה זאת, כי קברה וואר שא את אשר גדלה,
 אחד הוצותיה רעשו בה, בשמעה את מי מכניה שכלה,
 ידעה מה רב אכדתה, ידעה כי נפל רב בתושביה,
 מכל נכבדות כח לא נבדלת, וכמותך מה לא באת בקברותיה,
 בכי משפחות כבכי נהרות, אל ים דמעות ביתך ילכו כמים,
 החיית כל בחיך והרדו במותך אל נחומים ואל חיים,
 רבים בשברך בושו משברם, כי פתאום נשבר משבירם שבר,
 שם רב גם בעירך קראת לך, ולמה כרית לך פה קבר,
 משבר בניך קמן ים הגדול, וכל הארץ קצרה מצרתם,
 רבים ויחידים עזכתם ביתה, ומטרחק שלחת שמע תוגתם,
 יחידך כי לא הגעת ליום חפתו, הגיע לכוא פה ליום מותך,
 הקדים את המות אך כפשע, והוא אחריו בא להעלותך,
 ואתה כי תשב לימין אביך הרב (ב), ואחיד היקר (ג) שם ברמה,
 זכר צדקתך לברכה בארץ, וזכרון יחידך (ד) תזכור שמה,

ה"ה אבינו המופלג בתורה ובנדיבות היקר והנכבד, אשר לנו ולמשפחתנו
 אבד, אהוב לשמים ולכריות נחמד, הגביר המהולל בכל מעמד, בחכמה
 ובתורה אשר למד, ולכל הטוב והישר נצמד, כמוהו הר"ר נתום חיים ברודא
 בהרב מו"ה שמריהו זלה"ה מוויילנא, וי"ג כיום ד' זיו"ף לחודש ניסן שנת
 תרי"ד, תנצב"ה.

- (ב) הרב המובהק מ' שמריהו ז"ל שהיה מ"מ ומ"ן בקרקעוו.
 (ג) הרב המובהק מ' יצחק ליב ז"ל ראבינאוויץ, שהובא ממנו חד"ס בס' פס ישראל.
 לחתנו הרב הגאון מוהר"י איסר איסערלין ל"י מ"ן בוויילנא.
 (ד) הגביר הנעלה, ומדי נכבד לתהלת, מ' יצחאקל ברודא ל"י מוויילנא.

סב) הרב הגביר מוהר"ש זימל בהרב מ' מיכל הלוי ז"ל עפשטיין, התערה כאורח
 רענן כל ימי היו בתורה וגדולה, קנה לו שם טוב בכשרון פעולותיו,
 תפארת עמו ורתו, יקום על נדיבות במקלות באמונה וביראת שמים, להעניק
 מנה אחת אפים, לעניים ואביונים בכל מקום פונים, מאושר אב לבנים נחלת
 שמים, במנוחתו כבוד בתוך בין בניו הרבנים הגבירים ז"ל, השוכנים בעמק
 הבכא, הר"ר יודיל (מובא אות ק"ט) מימינו, והר"ר דוד (מובא אות קט"ו)
 משמאלו, ונפטר ער"ח כסליו תרט"ו, וז"ל מצבתו.

פ"ג

רבי שמעון זימל ברבי יחואל מיכל הלוי עפשטיין, ממשפחת רם אשר
 בליטא, וכעשרים ושתים שנה באחרית ימיו, תקע אהלו בק"ק ווארשא,
 ויהי ד' עמו ובכל דרכיו השכיל.

שם משמעון, יחוסו וערכו

מליטא ארץ מולדתו, נודע דרכו

ענות צדקתו, המה יגידו

ועוזו תהלותיו, המה יעידו

נדבת רוחו וצדקת פורונו, גם שם יתנו

בעל בעמיו, משכיל אל דל, שמו יכנו

נפשות אביונים, במותו נפלו כרעו

יראי ה' וחושבי שמו, סגור לבם קרעו

חכם עשיר וגדיב כמוהו, מעט מעט מצאו

ישר באדם, כל יודעיו יעידוהו

אזהבי אטת, בלבב אמת חבקהו

להרנין לב אלמנה ויתום, שניא כח מצאנוהו

הוי אדון והוי הודו, כל סביביו יספידוהו

לארץ הזאת ה' נחהו פה, הצלחתו להשתרע

ווארשא ואנפיה, כאשר שמעו כן ראו בהשכל וידוע

יום יום כי רמה קרנו, עדי נאסף ויגוע

ביום ב' ער"ח כסליו תרט"ו לפ"ק, תנצב"ה.

סג) הרב הגדול בתורה וביראה מ' שלום בהגאון מרן ש' זלמן זצ"ל אב"ד רפה,
 נפטר י"ד ניסן תרט"ו וז"ל מצבתו.

פ"ג

שכחי איש לפי מהללו מיום עמדו על דעתו
 לא מש טאהל תורה ועבודה כאשר הורהו אביו
 וגם בימי חלישותו לא גרע חקי שיעוריו הקבועים
 משנתו היתה סדורה בפיו ובה היו שעשועיו
 בן יחיד היה לאיש חי רב פעלים מקבצאל

נצר מטעי צדיק יסוד עולם

שמו הטוב הלך בכל קצוי ארץ ותכל

למד תורה את העם מקטנם ועד גדולם

מעשיו הטובים נודעים בשער בת רבים

העמיד תלמידים הרבה למאות ולא לפים

ה"ה הרב המופלג י"א מו"ה שלום בן הרב הגאון הגדול המפורסם רבן
 של ישראל מו"ה שלמה זלמן זצלה"ה ליפשיץ שהיה רב דפה ווארשא,
 בעה"מ ס' חמדת שלמה, ונפטר י"ד ניסן תרמ"ו לפ"ק, תנצב"ה.

סד) הגביר הר"ד אברהם ב"ר שמואל פריוועס ז"ל, היה למדן מופלג חכם לבב
 ושותר תושיה, הולך מישרים ביראת חמא, שמו נודע לבני עירו, והשאר
 אחריו בנים ישרים לברכה¹⁰, נפטר י"א סיון תרמ"ו, וז"ל מצבתו.

פ"ג

אל ציון הלז פה קבר, עיניכם תשימו

בל תתנו לכם פוגה, ובנהי קול תרימו,

רוע יתרועע לכבם, על הלקה הולך מישרים

הצניע לכת עם ד', וזיראת אלהים ערום

מגעוריו המה שכמו, תחת עול תורה ועבודה

בו שעשועי חלד, אך לכינה קרא מודע

רחש לכו אך טוב, כן מוצא שפתו

שקד על דלתי תורה, ונרד מעיניו שנתו

משכיל אל דל בהצנע, ובסתר מתן תמכתו

¹⁰ וכיחוד בנו הרב הגביר האדיר הדגול מרעבא צביא חוסן עשור, תורה וילאת ה'
 היא מעשו, וככד לבית ישראל להסלה, מ' יסעיהו נ"ו פריוועס.

ולכל איש ירא ונכון, בסבר פנים כבדהו
את כל מפעלותיו שקל על פלס מאונים
לא אוה שם תהלה, אך לבו לשמים
הן המה מעלליו, פעל ועשה בימי חייתו
לזכר עולם השאיר עוד ברכה, בנועם צואתו
וצוה בניו, להחזיק עניים לומרי תורה מרכושתו
יתנחמו זרע אברהם התנחמו, יש שכר לפעולתו
ה"ה הרבני אי"א מו"ה אברהם כ"ר שמואל הלוי פריוועס ז"ל, נפטר ביום
ב' י"א סיון שנת תרט"ו לפ"ק, תנצב"ה.

סח) הרב המאוה"ג הצדיק מו"צ דפה מ' מרדכי ב"ר נחמי' זצ"ל, בעה"מ ס'
מר דרור פי' על הגדה ש"פ, ולו יד ושם בהכמת האמת, כנראה מתקוניו
וציוניו לס' מרגליות התורה, על נו"כ באופני הקבלה לחרב הגדול האלהי מ'
צבי הירש זצ"ל מסעמייאמיש, ונ"נ מ"ז תמוז תרט"ו, ואלה דברי מצבתו.

פ"ג

מורה הוראה בישראל, ושם לו בחכמים
רציו לרוב אחיו, ורדף שלום כל הימים
דרך אמונה כחר, עם ה' ואנשים היה תמים
כבוד ה' יאספהו לחיי עולמים,
יגוח בשלום עד יקיצו הנרדמים.

ה"ה הרב המפורסם בתורה וביראת ה' כל ימים כקדש"ת מ"ז מרדכי במ"ז
נחמי' ז"ל מצ"ד, אשר זכה להקרא בשם פרוממער ר' מאשלי ז"ל, שבק חיים
לכל חי, ו"י תמוז תרט"ו לפ"ק, תנצב"ה.

סו) חרב וגשוא פנים, חסיד בכל ענינים, מו"ה אברהם מרדכי בן האשל הגדול
הגאון החסיד מרן יצחק מאיר אלטר זצ"ל, פרי קודש הלולים, מפואר
בהרבה מעשים נעלים, במספר ימיו התאזר עז לעשות גדולות בידי אמונים, לבש
כתר שם טוב בשערים, מבורך בברכת אבות בנמעני נעמנים, המה בניו אשלי
רברבי במעלת צדקתם המטולאים בהדר גאונם, בתורה וביראת חטא, ובראשם
ארי שבתכורה צדיק בכל דרכיו מתהלך בתוכו, אביר הרועים אמונה, רבה
דעמיה מדברנא דאומתיה הגה"ח מרן ארי' ליב שליט"א מעיר „גור“, ונ"נ כ"ז
מנ"א תרט"ו, ואביו חקק עליו מצבתו, וז"ל.

פ"ג

עיני עוללה אשר בעונותי לוקח ממני, בני יחדי, מחמד עיני
ה' נתן וה' לקח, יהי שמו מבורך, מעתה ועד עולם.

איש יקר הרבני המופלג ומופלא אשר מעודו עסק בתורת ה' מוהר"ר
אברהם מרדכי ז"ל, תהא נשמתו צרורה בצרור החיים בן הרב ר' יצחק
מאיר (טו) נפטר ביום ש"ק כ"ז אב תרט"ו לפ"ק, תנצב"ה.

סז) הרב המורה ודאין דפה מ' שמואל ב"ר רוב בערזאהן זצ"ל נפטר כ"א אדר
א' תרט"ו, ואלה דברי מצבתו.

פ"ג

הרב המופלג המפורסם מ' שמואל ב"ר רוב בערזאהן הנקרא
בפי כל ר' שמעלקי ביאלער, אשר היה דמ"צ ח"י שנים בווארשא,
נאסף אל עמיו בש"ט וכשיבה מוכה ביום ד' כ"א לחודש אדר א' שנת
תרט"ז לפ"ק, תנצב"ה.

סח) הרב הגביר מ' יעקב בהגביר האדיר ונדיב עמו מ' בער בערקזאהן ז"ל,
(מובא אות ט"ז) מורם היה שמו הטוב על כל ברכה ותהלה, בתורה ויראה,
צדקה וגמילות חסדים, זאת היתה חבל נחלתו כל הימים עד למרום שובה,
ונפטר ו' אלול תרט"ז, וז"ל מצבתו.

פ"ג

מאושר אל שדה מרומים יעקב עלה, נשמע ברחובות קריה קול המולה,
אהה, נשבר מטה עוז משען למושעות, איש צדק פתוחות דלתיו נוהו לכל

(טו) הגאון הגדול הסניד הראש צין המאורות הגדולים מן יחזק מאיר אלטר זצ"ל
כחמשים שנה ההלך כגון חלים, הליכות דרכו בקודש נאדרו, בחכמת חורומו, במעלת לדקו,
פה ווארשא, עוד בשנות עלומיו כמעט יוא"ל יחזק לשוח בכרס ה', לקח לו מהלכים לדור
דורים, להישיר הדורים, בראש הדברים לאורים ותומים, רב העליליה ברוח נדיבה, ובנפש
עדינה, שם לילת כימים לפקוח עינים לצומעי לקחו לעדרים, ולהשיב לכל שואליו דבר בטושים
כפלים. לעשות צורה עמד שר שלום הלון חושים לשם שמים, בחורת הסד על לשונו, ויראש
ה' נר לרגלו, ברגשות עזן הסענג על אור שבעקים באמרות ה' מוזקקים. בעס"מ חבורים
מאירים, מהנצחם מראש לורים, שו"מ מהרי"מ עם הדושים על מ' הולין, הדושי מהרי"מ ב"מ
על ש"ע חו"מ, הדושי מהרי"מ על מ' גיטין ועל שו"ע אהע"ז, ובכוסו על פרשיות הסורה,
חדושי מהרי"מ על מס' כתובות וקדושין, חדושי מהרי"מ על מס' ב"ק, ב"מ, ועל יתר הלכות
משו"ע אהע"ז, ועוד נמנע הרבה בכתובים. בסוף ימיו בחר לו לשבת צעיר מולדתו, "גור",
(בן לאותו נדיק מ' ישראל שהיה הגב"ד דק"ק הכ"ל) ושם הלך מתוקן סעון.

הלך, דורש עזרו ומחסהו, מנחל עדניו ירוהו כוס ישועות, זיהי עלי תולע
 אמון ועיניו לא רמו, בוז יבוז לגאים מוסות רהב יומו. רדוף אחרי שררה
 מעודו לו תועבה, אמת ושלוש וחסד עמודי אמונתו, יקרו לו מכל הון מכל
 מדהבה, ה"ה הרבני המפורסם מו"ה יעקב דוד בהרכני המנוח מו"ה דוב
 בער ז"ל בערקזאהן נפטר בש"ק ו' אלול שנת תרט"ז לפ"ק, תנצב"ה.

(ט) הרב הגביר מ' אברהם בהרב מ' מרדכי ז"ל ווינאווער (המובא אות כ"ז)
 נשגב היה שם האיש הזה לתפארת עדתו על גדלו ורב הילו בתורה
 ו בחכמה, שמו הטוב מתנוסס בין יקירי יחידי סגולה לתהלה, ונפטר ד' תשרי
 תרי"ז, וז"ל מצבתו, בחסרון איזה תיבות.

פ"ג

אהה, קראו עובדים, ספקו כפים, בן מרדכי מת פתאום, לקח שמים,
 ראש לבית ישורון, וכחיר לקהל עדתי, הרבה צדקתו אתם, כל עוד חיתו,
 . . . מדע שעשועיו היו, בצל קורתו יחד כולם במה חסיו,
 נכונים גם יראי ה' מברכתו חיו, מות כנחל שושף ישמוף עלי חלד,
 רוב עברתו יקח גם שב גם ילד, דרכו, לא ישא ולא יהדר גבר,
 כי סועה וסער, יחטוף גם נבר, יקח רוחו לאל, ועפרו ישוב קבר.
 ה"ה הרב החריף החכם השלם אוצר מלא מדע ורב תכונה, יקר רוח איש
 אמונה, המפורסם ונודע בשערים שמו מ' אברהם בהרב מ' מרדכי ז"ל
 לבית ווינאווער. עלה על האלהים בעש"ק ד' תשרי תריז"ן לפ"ק, תנצב"ה.

(ע) הרב החכם היקר מ' אלעזר טאהלגרין, המבאר ס' התהלים, דלה ומצא
 פנינים, מגדולי הפשטנים, ויעש להם גם מעט ממעמים, ונדפס בפה, עפ"י
 הסכמת הגאון מוהר"ח ז"ל אבר"ק דפה, ובהקדמתו הארוכה מתייחס להרבה
 משפחות נכבדות בישראל. ונפטר ח' ניסן תרי"ז, וזה תואר מצבתו.

פ"ג

ר' אלעזר טאהלגרין בן ר' משה עטמינגער ז"ל מק"ק פונא, נפטר ונקבר
 בשם טוב יום ה' ח' לחודש ניסן בשנת תריז"ן לפ"ק, תנצב"ה.

(עא) הגביר השנון ונצר מגזע אצילים ואפרתים הר"ר ישעי' בהגביר הר"ר
 גבריאל ז"ל בערקזאהן, נפטר י"ז סיון תרי"ז, וז"ל מצבתו.

פ"ג

עד הגל הזה וערה המצבה, כי פה נויית אדם יקר טמונה,

איש נבר ורועה אמונה, שנא ארחות עקלקלות ותהיינה לו לתועבה,
 אך מעשה צדקה וחסד היו משוש דרכו, כפי אוננו, אל זמיר וסמ
 התעורר להחזיקם, ויאצל להם מן הטוב אשר ה' ברכו.
 ה"ה הגביר השגון החכם השלם מו"ה ישעיהו בן הגביר מו"ה גבריאאל ז"ל
 בערקואהן. נפטר י"ז סיון תרי"ז לפ"ק, תנצב"ה.

עב) הגביר רודף צדקה וחסד וירא אלהים הר"ר חיים גרשון ב"ר הלל הכהן
 האללע ז"ל. הוא היה פו"מ ומראשי מיסדי בהכ"נ הגדולה ברחוב שער
 הברזל, ונפטר י"ג תשרי תרי"ח, ואלה דברי מצבתו.

פה נטמן מ"ו חיים גרשון ב"ר הלל הכהן האללע.

חבר ליראים ושלמים, היה כל הימים,
 יחד אתם התרועע, בנפש ולב תמים,
 ישרת נדבתו אליהם, ממנו עולם לא כלה,
 מרום כגנזי עליונים, רוחו גם נפשו,
 גדול חסדו מאוד, עם כל אנשים,
 רב טוב פעל, לנערים וישישים,
 שאר לכל אוהביו, רב אנחות,
 נפשו בגן העדן, שוכע שמחות.

ה"ה הגביר הישיש זנכבד יר"א תמים כנעוריו פזר נתן לאביונים מפואר
 ומהולל על פני תבל מו"ה ר' חיים גרשון הכהן נפטר ביום י"ג תשרי תרי"ח
 לפ"ק, תנצב"ה.

עג) הרב הצדיק מו"ה ישראל יצחק אבד"ק ראדעשיץ בהרה"ק מופה"ד מוהר"י
 בער זצ"ל אבד"ק הנ"ל ופשעדבורז, שרת בקדש למורה צדק ברוח
 מלא מאלה, מחסידות ומהרה, כנצר מקדושים, חשוב וספון בישיבת חברים
 הגונים, לקולו מקשיבים. ונ"ג ב' כסליו תרי"ח, וזה תואר מצבתו.

פ"נ

הרב הקדוש המפורסם מ' ישראל יצחק אבד"ק ראדעשיטין בן הרב
 הקדוש המפורסם בוצינא קדישא מופת הדור מו"ה ישכר בער זצלה"ה אבד"ק
 ראדעשיטין ופשעדבורז, נפטר ביום ב' כסליו תרי"ח לפ"ק, תנצב"ה.

עד) הרב הגביר מ' מאיר בהגביר הר"ר ליב ז"ל פינס מראזונאי, שמו היה
 גודע לתהלה בתוך נכבדי סותרי ארץ ליטא, הצטיין בשתי דרכים לפניו

אהבת האמונה ותורת ה', ויצא לישע עמו ברב צדקה, והושיט יד עזרה בנפש חפצה לדורשי תושיה, בישיבות ובתי מדרש בעשרו אשר חננו ה'. ונפטר כ"א אדר תרי"ח, וז"ל מצבתו.

פ"ג

הרבני המופלג הגביר המפורסם נדיב ושוע מו"ה מאיר יוסף בן המנוח המפורסם מ' ארי' ליב פינס ז"ל מק"ק ראזינאי, נפטר ביום כ"א אדר בשנת, בא צדיק ושכון במח" לפ"ק.

מה רבה העזובה בקרב ביתך, אחרי מותך במכחר ימי שנותיך, יללת משפחתך נפלה מראשם עמרת, ראזינאי במר תככה כי אכדה תפארת יחד כולם יזעקו מאיר עינינו איהו, ווארשא הובילוהו רגליו שם קברהו סוד בחורים לומדי תורה ותושיה, פארור קבצו פנימו נתנו קול בבכיה, בן פורת יוסף מאז כצלך חיינו, אשמים אנחנו, עתה כיתומים היינו, ראה ה' והקם לנו מביתו מושיע, ימלא אחריו גם הוא בצדק יופיע, האר פניך אל מאיר יוסף עבדך, פרי מעלליו יאכל יתענג מזיו כבודך, יגן על בניו ומשפחתו בארץ החיים, גרם יאיר כאור שמש בצהרים, סוכת שלומך עליהם כימי השמים, תהא נפשו צרורה בצרור החיים:

ערה) הגביר הנעלה ויקר ביראת ה' הר"ר מאיר בהגביר הר"ר גבריאל ז"ל בערקואהן נפטר י"ח ניסן תרי"ח, וז"ל מצבתו.

פ"ג

מאור נוגה השמש, אם הענן יכסנו יזרח אחר האמש, רוח אם יטהרנו.

בר לבב כמוהו, נפשו ירקיע שחקים גוו ירפד בתהו, בהגיע תור להקים רוחו תרד משמים, יקום גוו משחת או יראה החיים, לאור בעדן ונחת.

ה"ה הגביר הנעלה על שמו נודע בתהלה י"א באמת ארחותיו ימשרים מ' מאיר ב"ר גבריאל בערקואהן, נפטר י"ח ניסן תרי"ח, תנצב"ה.

ערה) הרב היין המצויין ומורה כהלכה צדיק ונשגב שמו מו"ה גבריאל בהר"ר דוד זצ"ל ממאגלניצא. נ"נ מ' מנחם אב תרי"ח, וז"ל מצבתו.

פ"ג

נאסף על עמיו תשעה באב תר"ח לפ"ק. ישאלו הצדיק
 אספו קהל עדת ישרים ותמימים, יקוננו על אשר נלקח למרומים,
 שר התורה הרר ונזר ראשנו, גויעת הצדיק הלז תקרע לכבנו, בז לכל
 מחמדי ושעשועי תבל, רבים השיב מעון מתענגוי הבל, ידוה כל לב ידמע
 עין, אשר נלקח קדוש ישראל והדרו, לעולמים יגן עלינו ביקרת אורו.
 ה"ה הרב חו"פ דיין מצוין בהלכה, שמש גדולי ישראל את הרה"ק מ"ם
 דקאזניץ ואת הרה"ק דק"ק מעויבזו, חריף ובקי כנגלה ונסתר קדוש וטהור
 מאודו כקש"ת מו"ה גבריאל בהמנוח מו"ה דוד זצל"ה ממגלניצא,
 תנצב"ה.

עז) המופלג בתורה וחכם ביראת ה' מהורה מ' משה ישעי' פריווער בהרב
 הצדיק מ' ליבוש ז"ל בילגרייער (המובא אות ל"ח), נפטר י"ט אדר שני
 תר"י"ט, וז"ל מצבתו.

פה נטמן

איש יקר באנשים ושם לו בחכמים, קבע עתים לתורה זסיים ש"ם
 בארבע שנים, רבים נהנו ממנו עצה ותושיה כל הימים, כבוד ה' יאספהו
 ימצא רק טוב לחיי עולמים, ינוח בשלום עדי יקיצו הנרדמים.
 ה"ה המופלג המפורסם בחכמה ואחוז ביראת ה' מו"ה משה ישעי' פריווער
 בהרב הצדיק מו"ה ליבוש בילגרייער ז"ל שחל"ה בעש"ק י"ט אדר שני שנת
 תר"י"ט לפ"ק, תנצב"ה.

עח) הרב המאוה"ג אבד"ק מזארק מ' יוסף אליעזר זצ"ל נפטר מ"ו תמוז תר"י"ט,
 וז"ל מצבתו.

איש נודע בשערי כת רבים, גבר חכם בעוז במעוז התורה התנהל
 כל ימיו, ויף בגדלו על מי התורה ועבודה, לא מש מאהלי רבותיו בכל
 עתותיו, דומיה תהלה לגדול צדקותיו ולטוב מדותיו, למכון שבתו אוהל
 נוה בין שרי מעלה מצא מנוח, ה"ה הרב המאור הגדול אבד"ק מזארק
 העירה, הנקרא ר' יוסף אליעזר זצ"ל בהרב ר' משה, נפטר יום א' מ"ו
 תמוז שנת תר"י"ט לפ"ק, תנצב"ה.

עמ) הגביר הנדיב הר"ר דוד בהר"ר מיכאל ז"ל מעמקין, היה איש טוב וחסד,
 נודע לתהלה במפעליו הטובים במעשי הצדקה, אשר בה כל מעיניו,

רחים ומוקיר רבנן ויראת ה' היתה אוצרו, נפטר י"ט תמוז תרי"ט לפ"ק, וז"ל מצבתו.

בית דוד

ה"ה הרבני המופלג נביר נדיב וישיש מו"ה דוד במו"ה מיכאל ז"ל מעמקין.

דוד בן איש אפרתי הוה, נודע בשערים

וה' הצליח דרכו, ויברכהו בדור ישרים

דבק בגדולי ישראל, ובכניהם התחתן

במדינת רייסיץ גזע קודש ראשיתו

נצר ממעיו בזוארשא, מקום כבוד אחריתו

מלא ביתו בני תורה, ובנות מישרים, וירבה מתן

יראי ה' כבד מהוננו, פזר נתן לאביונים

כבודו בין סוהרי ארץ, באמונה ורב אונים.

אשרי ירא ה', נפשו צרורה בצרור החיים

לפניו תעלה צדקתו למעון קדשו השמים.

נאסף אל עמיו ביום עש"ק י"ט תמוז תרי"ט פ"ק ווארשא בשנת ס"ד לימי

חייו, תנצב"ה.

(פ) הרב המאוה"ג מוהר"ץ הירש בהר"ר אשר זצ"ל מענדילואהן, בתורה ובמצות

ה' גבר להפליא, היה חתן הגאון שר התורה בעל "חמרת שלמה", צ"ב היערה

בתפארת בנים יוצאי הלציו מחיל אל חיל יצאו, ובעתם נודעו, המה, הרב

הגאון צדיק נשגב מוהר"ז וואלף (מובא אות קכ"ז) בעה"מ ספר תרומת זהב, הרד"ג

הצדיק מ' יקיר (מובא אות קל"ט) וזכרונו לברכה, ולהבב"ח"ל הרב הגביר הנעלה,

מעיני העדה, המפורסם בתורתו ויראתו הטהורה מ' מאיר, ה"ה הרב היקר

נגיד נכבד מ' משה יואל, גרם יאיר, למשפחת מענדילואהן, נפטר ג' תשרי

תר"ך, וז"ל מצבתו.

פ"ג

צבי וחמיד ורגוג לעילא ולתתא, בדרי מעלה ובדרי מטה,

בין ההורים והמורים הושם כסאו, הרבה שנים, והורה כהלכה.

ימי עלומיו שאב תורה, מבאר מים חיים, מר חמיו הגאון וצלה"ה,

הן בימים אשר עסק להביא טרף לביתו, לא מש מאהל של תורה.

יום יום שקד על דלתי התורה והעבודה, והדריך בניו לת"ת והגה עמהם בעצמו

רץ כצבי לעשות רצון קונו, ועסק במו"מ באמונה כאשר יגידו כל יושבי עירנו,

שלימה היתה משנתו הסדורה בפיו, ובזאת תאיר נשמתו באור החיים.

ה"ה הרב המאוה"ג חרוף ובקי שמו נודע כשערים מ' צבי הירש זצלה"ה
 בן הרבני המנוח מ' אשר ז"ל מענדלילואהן, חתנו של רבינו הגדול הגאון
 מו"ה שלמה זלמן זצלה"ה שהיה רב פה ווארשא, נפטר בש"ק ג' תשרי
 תר"ך לפ"ק, תנצב"ה.

פא) הגביר הישר הר"ר נפתלי בהגאון מרן חיים דאווידזאהן ז"ל אב"ד דפה,
 היה סוחר לאמונה, אחוז בתורה ויראת ה' מהורה, זריו ונעלה
 במצוה קלה כבחמורה, ונכבד בין יקירי העדה. נפטר ח"י מרחשון תרכ"ג,
 ואלה דבריו מצבתו.

פ"ג

ר' נפתלי דאווידזאהן ז"ל בן הגאון מ' חיים זצ"ל שהיה אבד"ק ווארשא.
 נאמן עם ה', נשא ונתן כאמונה
 פור נתן, דבריו כלכל כתבונה
 והלתו בלמודים, כמעשים ונפש ברה
 למקרא משנה קבע עתים, גם לנמרא
 ידע תרועה, מוהל אמן, ובתורה קרא.
 זכותו יגן על משפחתו, אשר עליו בוכים
 לדור דור עד כי יקיצו ישנים ליום התחיה.
 ביום ח"י מרחשון תרכ"ג לפ"ק, תנצב"ה.

פב) הרב הגביר מ' משה (י) ז"ל בכוויין, היה מופלג בתורה, באהבה עזה,
 וברוח נדיבה לשוחריה, עמד על משמרתו בתלמודו בידו, להקדיש כסדר
 דבר יום ביומו, שעות נועדות על גפ"ת לשמרה, במטרדותיו העצומות במסכת
 וחברת מסחרו, הגה ושנה בע"פ ספרי תנ"ך וסדרי משנה, וליכר עולם על
 כשרון דעתו המאושרה, חקקים על מצבתו שבעה ציורים כתבנית ספר מכורך
 כנגד ששה סדרי משנה ותנ"ך, נפטר כ"ח שבט תרכ"ג, וזה תואר מצבתו.
תנ"ך, זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות.

מה יתרון לאדם מכל עמלו

שם טוב אם יקנה, אשרי לו

הן זה משה, זו מתת גורלו.

(י) וסיגה לחיו דור ימים, ונימוד נט כרז סגנון סיקר במורה וכמסודות מ' שלמה
 ז"ל בכוויין.

הבט וראה עובר בעטק הבכא .

פה מנוחת גבר נשא מד' ברכה , בצדק וכמישור הלך ירא ד' מעורו לא גבה לכו , אף אם כביר מצאה ירו , על חיק התורה גדל , ואותה יגע להנחיל לבניו , קבע לה עתים אף אם רבים היו קניניו , בצרכי ת"ת עסק כי כל מנמתו , להדריך בני עניים בתורת יציר נשמתו , גם לא השיב ריקם מכל מבקש נדבתו , ויצו על ביתו לתת אחרי מותו , מקרוביו ומיודעיו ולכל איש מנה , גם להחזיק מרכושו ללמוד ת"ת עם בני עניים עשרים שנה . הן זאת קצות דרכי הרבני המופלג החריף השנון הגביר המפורסם נדיב ושוע מו"ה משה אייזיק בן מ' זאב בוכווייץ , אשר פה ירדה גייתו , ואל שמים עלתה נשמתו יום ג' כ"ה שבט שנת תרכ"ג לפ"ק , תנצב"ה .

פג) הרב הגאון הצדיק מ' ליבוש אבר"ק גריצא בהרב ר' יוסף ז"ל (מובא אות מ"ו) . נ"נ י"א אדר תרכ"ג , וז"ל מצבתו .

פה

הגל הזה מנוח , ירא ד' נפש עדינה זכה וטהורה , הוא הגבר אשר מימי עלומיו יגע בתורה , ועוד לא הגיע לשנות עשרים נתקבל לרב ומורה , דוה לכות יראי ד' מר צרחו מי לנו יורה , הלך מורינו אשר היו לנו לאורה , זכה ברוב עמלו לחדש חדושים אור חיל , לו יאספו תלמידים לשמוע דברי חיים . ה"ה המאהג"ה החריף החסיד המפורסם כש"ת מו"ה יהודא ליבוש ז"ל האבר"ק גריצא בסוף ימיו , בנו של הרב החסיד מו"ה יוסל ז"ל נאסף אל אבותיו בעיר מולדתו באחד עשר יום לחודש אדר תרכ"ג לפ"ק , תנצב"ה .

פד) הרב המאוה"ג מ' מאיר בהר"ר אליעזר זצ"ל אבר"ק פראגא . נ"נ כ"ה אדר תרכ"ג , שמה כבוד מנוחתו , וז"ל מצבתו .

מצבת קבורה

מתי חלד נישו הנה , במר נפש תיללו ,
 איש אשכלות איננו , לכן דמעותיכם יתגוללו
 יקרת רבינו זה למי לא נשמעה
 רוכי תורתו וצדקתו למי לא נודעה
 ברב ימיו לא עסק רק בתורה ובעבודה
 אהה , כי יצאו מהעיר זיוה הדרה והודה
 לקהלה קדושה פראגא , היה מאיר בתורתו

יותר משלשים שנה זרח באור הוראתו
 עניו חסיד מי כמוהו מורה צדק לעדתו,
 זכר צדיק לברכה, זכותו יעמוד לאומתו
 רחמים יעוררו לקראת קץ הימים לעם סגולתו.
 ה"ה הרב המאוה"ג החריף ובקי צנא מלא ספרא חסידא ופרישא מו"ה
 מאיר ז"ל נפטר כ"ה אדר שנת תרכ"ג לפ"ק, תנצב"ה.

פה) הרב הגאון הצדיק מ' יעקב דוד זצ"ל אבד"ק ווישאגראד, בעה"מ הגהות
 מהר"ם על ספר „תורת כהנים“. נ"ג כ' מנ"א תרכ"ג, וזה תואר מצבתו
 פ"ג

כבוד הרב הגאון הצדיק המפורסם בתורה ובחסידות צנא מלא ספרא
 ז"י פ"ה שלשלת היוחסין בקש"ת מו"ה יעקב דוד זצלה"ה שהיה אבד"ק
 קאזניץ ובסוף ימיו היה אב"ד בק"ק ווישאגראד, בן הרב הגדול צדיק וחסיד
 מו"ה ישראל איכר זצ"ל ממעזרימש דליטא, נח נפשי' דרב בן חמשים
 וחמש שנים פה ק"ק ווארשא, ביום ד' עשרים לחודש מנחם אב שנת
 תרכ"ג, זי"ע תנצב"ה.

פו) הרב הצדיק נוה"ק מו"ה עמנואל בהגאון מופה"ד מרן ישעי' זצ"ל שהיה
 אבד"ק פרשעברוז, היה מובהק בתורה ובחסידות ונפת תמופנה שפתותיו
 בהדרת קדש לכל הנלוים אליו לחזק לבם בעבודת ה', זכרונו הקדוש לא יסוף
 מאנשי סגולתו. נ"ג כ"ו שבט תרכ"ד, וז"ל מצבתו.
 פ"ג

כמים יתכו שאנותינו, אך שבר ברוח
 בכל עצב מותר, כל לכב דוי ידכה ישוח
 ומי ימצא נוחם, זאת המרגעה ומנוח
 דלפה נפש מתוגה, שבר על כל מתנים
 השמש יצאה על הארץ, האיר על עבר פניה
 רמה קרנה מידה לה, להלוך אל כל החיים
 בפתע שחר תוארה, ואור השך בעריפיה
 עץ רענן ארו באורך דליותיו, צץ ופרח
 מפריו ענוים שבעו, אלהים ואדם ישמת
 גוע הניעו הרוח, סער ורעש מתחולל

ולהשחית הודו התמרמר, אף פרוי ימולל
 אפפוננו משברי ים, מעוף צוקה וצרה
 לבכנו יהלך תמס, דמוע תדמע עינינו
 זה האיש גדול בענקים, צפירת תפארה
 צדיק חסיד וישר, פאר ונזר ראשנו
 למחסה ומסתר, בצלו נחיה קיינו
 לפתע חלף הלך לו, דרך נשר בשמים
 המון רבבות קודש, אוה למושכ כבודו
 הן בצל שדי, עשה יעשה לו כנפים
 ממוכ זכרונו ניחל, נוחם לשכר רוחנו
 ובכנפיו יסך לנו, זכותו יגן עלינו, תנצב"ה.

פז) הרב המובהק נצר מגדולי היחס מ' עזריאל אפרים דומ"צ מלובלין, פה
 ווארשא מצא מנוח, נפטר ח"י סיון תרכ"ד, וז"ל מצבתו.

פ"ג

נאסף אל עמיו ביום ד' ח"י סיון שנת תרכ"ד לפ"ק.
 רב דמע וקול נהי בשוכו לאדמתו, עוזו מספד וקול בוכים ביום אחריתו
 רעשה גם לובלין קוננה קרית מעונתו, יפי פריה נקטף אמרה לשמע מותו
 אל כל חסודות לא שם מגמתו, עפר ואפר היו לו לרוחב בינתו
 ימיו לא נעדרו אתו לקחם בחכמתו, בנדוד שנתו התענג לשעשועי תורתו
 רב כשרונו היסופר מי ימלל תהלתו, יפעת עקביו אך בתורת ה' ועבודתו
 זלולי ארזי אל המה גזעתו, מנמעי "חכם צבי" גפן פוריה נמיעתו.
 ה"ה הרב החריף ירא ושלם וחסיד דיין מצוין ושופ"צ דק"ק לובלין מו"ה
 עזריאל אפרים בהרב הנאון מו"ה יעקב זלמן מגדולי יחוסי ארץ מענדלזאהן,
 תנצב"ה.

פח) נגיד רב תכונות בתורה ובמדות, אהב עשות טוב וחסד הר"ר שלום
 בהר"ר אביגדור (מובא אות ל"ג) גלאסס, נפטר י"ג מנחם תרכ"ד, וז"ל
 מצבתו.

יבוא שלום ינוח על משכבו הולך נוכחה רב שלום כ"ר אביגדור גלאסס.
 שלום במדות היית, לתכל שלום היית,
 ובתורת ה' הגית, מעשיך בדעת נחית,

גבאי בבית החולים , לאהבת אדם עשית ,
 אשריך ברוך מכנים , סמוך כבודך עליהם ,
 סתר שדי תתלונן .
 נפטר ביום כ' י"ג מנ"א שנת תרכ"ד לפ"ק , תנצב"ה .

(פמ) הרב הצדיק פרי קדש הלולים מו"ה משה ירוחם בן האשל הגדול הגאון
 החסיד פאר מקדושים מרן כנחם מענדיל זצ"ל מקאצק נ"נ כ"ב סיון
 תרכ"ה , ואלה דברי מצבתו .

פ"ג

שנת תרכ"ה לפ"ק .

אוי ואבוי על האי שופרא דבלי בעפרא , הרב החסיד המופלג בתורה
 ובראה פרי צדיק מ"ו משה ירוחם זצלה"ה בן אדמו"ר הרב הקדוש הצדיק
 מפורסם נשיא אלהים שר התורה הגאון אמיתי בוצינא קדישא חו"פ מ"ו
 מנחם מענדיל זצלה"ה מקאצק , ונתבקש בישיבה של מעלה בימי עלומיו
 ונאסף על עמיו בכבוד גדול , נפטר כ"ב סיון ונקבר כ"ג תרכ"ה , תנצב"ה .

(צ) הרב הדיין המצוין דפה מ' חיים ב"מ יוסף זצ"ל נפטר ב' טבת תרכ"ו , וז"ל
 מצבתו .

פח יגוח איש

חכם במקרא ובמשנה בקי , ידע הלכות מרובות ברור ונקי
 ירא ה' ויד לו בהגדות , מורה הוראות בשכל חד
 בן לא הניח היתה נפשו עגומה , יגיעתו בתורה להוציא לאור תעלומה
 וישרתו וצדקו הכין לחיי הנשמה , סלה יזכירוהו בכתם מהור לא יסולה
 פה זוארשא יקראוהו מורה ודאין מעולה , ה"ה הרב הדיין המצוין עמל בתורה ,
 כל ימיו , כבוד מו"ה חיים ב"מ יוסף ז"ל ונקרא רב דיאנאווע , בשנת ע"ז
 לימי חייו , נפטר בשם טוב ביום ד' ב' לחודש טבת ואת הנוכה שנת ישיש"ו
 כי ימצאו קבר לפ"ק תנצב"ה .

(צא) הרב המובהק הדיין המצוין מ' יעקב מאיר ישורון , הוא נכד הרב הגאון
 הן גביר לאחיו מ' חיים זצ"ל משצוצין , הנקרא דער שצוצינער מגיד , ונפטר
 י"ד שבט תרכ"ו , וז"ל מצבתו .

פ"ג

הרב הדיין המצוין הריף ובקי המאוה"ג מו"ה יעקב מאיר ישורון כמו"ה

יצחק וצללה"ה, נפטר אור ליום ג' י"ד לחודש שבט שנת תרכ"ו לפ"ק,
בן שבעים ושבע שנים עלה למרום.

ישיש וזקן שקנה חכמת התורה
עמל מנעוריו בדת ותושיה כחשיכה כאורה
קדמו עיניו אשמורות מראשית ועד אחרית השנים
ביום התלמוד צלל ואסף בקרבו רב פנינים
מאם כבצע אך דן והורה בצדק ומישרים
אבדה כלי חמדה תכנה נפשנו במסתרים
ילך לפניו צדקתו לאור באור החיים
רצוי לרוב אהיו אהב ורדף שלום כל הימים
מורה הוראה בישראל, ושם לו בחכמים, תנצב"ה.

(צב) דרה"צ פרי קדש הלולים מ' משה יוסף ז"ל, בהרה"ק צבי עדתו כק"ש
מו"ה דוד צבי שליט"א מנייאשטאדט, נ"נ כ"ה מרחשון תרכ"ז, ואלה
דברי מצבתו.

פ"ג

האברך המופלג בחסידות וביראה תם וישר י"א בנן של קדושים מו"ה
משה יוסף בן אדומ"ר הרב הצדיק האמיתי בוצינא קדישא כק"ש מו"ה
דוד צבי שליט"א מק"ק ניישטאט, נכד הרב האי צדיק נשיא אלהים
בוצינא קדישא חסידא ופרישא אדומ"ר כבוד קדושת שמו מו"ה יחזקאל
(המובא אות ג') וצללה"ה מקאזמיר, נאסף אל עמיו בש"ק כ"ה מרחשון
תרכ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

(צג) הרבני המופלג הישר באדם שש לעשות צדקה וחסד של אמת הר"ר
שמואל ב"ר אברהם ז"ל פלידערבוים, נפטר ר"ה ניסן תרכ"ז, וז"ל מצבתו:

פ"ד

שב פה העובר, עמוד ההלך
מקום נכבד תעמוד, קברת איש ישר
ומכתר בכתר שם טוב וביראת ד'
ארי שנחבורת גומלי חסדים, ורודפי צדק
לעולמים, הלך לחוות בנועם ד' ולבק בהיכלו.
ה"ה הרבני המופלג המפורסם הישיש אי"א כבוד המנוח מו"ה שמואל ב"ר

אברהם זצ"ל פלידערבוים גבאי דח"ק, פה ווארשא, נפטר בשם טוב
ולראבון כל אנשי העיר, ביום ש"ק ר"ח ניסן תרכ"ז לפ"ק, ד' עפרו יחונן
וינוח על משכבו בשלום, תנצב"ה.

צ"ד) הגביר הישר והנכבד הר"ר צבי הירש בהר"ר דוב בער ז"ל יונגהערין,
נפטר כ"א ניסן תרכ"ז, וז"ל מצבתו.

פ"ג

צעקת שכר יעוררו בקול אנהה
בנים וכנות יקוננו על אבי המשפחה
ישר ונדיב נכבד ותם דרך
הדר כבודו בין יקרי ערך
יוצאי חלציו בהם יתפאר

רק דור ישרים אחריו שאר
שנותיו באו עד ימי הגבורות
זכרון צדקותיו לנצח שמורות
לעד בצרור החיים יראה מאורות

ה"ה איש תם וישר הרבני מו"ה צבי הירש ז"ל ב"ט דובער יונגהערין
הנקרא ר' הערשלע ברעסלער, נפטר כ"א ניסן תרכ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

צ"ה) הרב ר' יעקיל ז"ל קלעפפיש, היה מובהק בתורה, למד ולימד וקיים הרבה,
מעשיו ומעלליו נודעו בשערים, ומכובד מאד מכל מכיריו ומיודעיו, בניו
יוצאי חלציו כולם גדולים בתורה וביראה, ובראשם הרב הגאון עין העדה
ברת והוראה, ונודע בשערים לתהלה מוהר"ש זנוויל נ"י קלעפפיש, ונפטר י"ג
אייר תרכ"ז, וזה תואר מצבתו.

פ"ד

הרבני המופלג ירא ותמים במעשיו, רוזף צדקה וחסד כל ימיו מו"ה
יעקב זאב קלעפפיש, נפטר ביום י"ג אייר תרכ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

צ"ו) הרב הצדיק ונשגב שמו מו"ה יוסף ליב בהר"ר מאיר הלוי זצ"ל לעווענקאפף,
נפטר ח"י סיון תרכ"ז, וזה תואר מצבתו.

פ"ה

הרב הצדיק והחסיד המפורסם בוצינא קדישא מו"ה יוסף ארי' ליב בן הרבני
מוהר"ר מאיר הלוי לעווענקאפף ז"ל, נה נפשו שנת תרכ"ז ח"י סיון לפ"ק,
תנצב"ה.

צ"ו) הגביר ונכבד הרה זקנים, העושר המאושר היה משוש דרכו, מ' משה אליהו קערנער ב"ר יצחק הלוי ז"ל, נפטר מ"ו תמוז תרכ"ו, וז"ל מצבתו.

פ"ג

תחתיה נגנו בעל מדות מוכות, איש יקר איש חמודות, תפארת ישישים, טוב עם ד' ואנשים, בני שמונת ימים להעלות על ברכיו, מצוה זו יקרה היתה בעיניו, למחוסרי צידה משלו עשה הסעודה, ה"ה הגביר רדף צו"ח מו"ה משה אליהו קערנער ב"ר יצחק הלוי ז"ל, יצא מאפילה לאורה, ביום ה' מ"ו תמוז התרכ"ו ליצירה, תהי נפשו בצרור החיים צרורה.

צ"ז) הרב הנכבד בתורה, צדקת ה' עשה, ונצר מגוע קדושים מ' נתן בהר"ר אליעזר הלוי ז"ל, נפטר כ"ה אלול תרכ"ז, וז"ל מצבתו.

פ"ד

נפש יקרה! בדרך ה' הלכת כל ימך
תורה ועבודה לא משו מאהלך כל שנותיך
נועם מעשיך הריחו קדושו עליון ויכבדוך
נחנו בקול מר צורח על אבדן מחמד נפשנו
הלף ועבר מאתנו נור ועמרת ראשנו
ועת שכנת פה עלי האדמה
מה רב טוב פעלת עם כל בו נשמה.
הן פה אך גוייתך טמון, נפשך בשמי גבוה.
לקחת שכרך נקראת השמים למצוא מרגוע

ובין שרפי קודש פורשי כנפים

ישומו נפשך ונשמתי בצרור החיים.

ה"ה הרב המופלג בתו"י החסיד המפורסם מ' נתן נחום בהמנוח מו"ה אליעזר הלוי, ממשפחת הקדושים דר' אלימלך, ואחיו ר' זושא זצוקלה"ה, נקרא ר' נתן סצוצינער. נא"ע יום ד' כ"ה אלול תרכ"ז לפ"ק, תנצב"ה.

צ"ח) הגביר הנעלה מו"ה זושא בהרבני המופלג מ' וואלף הלוי ז"ל אולריך, היה מראשי גבירי העדה, עשה צדקה בכל עת לדורשני קרבתו, ועוד הפליא עצה הגדיל תושיה ביסדו בית תפלה על שמו לתהלה, גם לא חס על מיטב כספו ויבא בברית ההתחנות עם גאוני הדור אנשי היחש ויחידיו

סגולה (י) והשאיר אחריו הור' ישראל לברכה (י) נפטר ב' הר"ח אייר תרכ"ח,
 וז"ל מצבתו. וז"ל מצבתו. וז"ל מצבתו.

קול בוכים

חלף זקן נכבד, הלך ואיננו
 יללה בעורה, כי לוקח ממדנו
 ונס נהפך לליל, מי ונחמנו
 מר לנו מר, גדול כים שכרנו
 זעקו דלים, נשבר מטה לחמנו
 יתומים אנחו, הה, איה אבינו

שוקדי תורה המו, מר צלנו
 עמם בקונן, נשא גרי ושבר
 הימי איש כזה יזעכו, וירד קבר,
 לא, גלמו פה, ונפשו במרומים.

ותקצור זרעה לצדקה בנעושים
 יהי הגל הזה עד, ועדה המצבה
 על מפעלו פעל, עד זקנה ושיבה
 הלך מישרים, ויעץ נדיבה.

פה חצב לו קבר כבוד המנוח הרבני הגביר המפורסם לשם ולתהלה רחים
 ומוקיר רבנן זקן ונשוא פנים לדל מחסה ומשגב לאביונים כש"ת מו"ה חיים
 זושע הלוי ז"ל בהמנוח הרבני המופלג הנגיד המפואר יר"א כש"ת מו"ה זאב
 הלוי ע"ה. נפטר בש"ט ה' ב' רר"ח אייר שנת תרכ"ח לפ"ק, תנצב"ה.

(ק) [הרה"ק רבי מנחם מענדל בהרה"ק אוהב ישראל רבי יצחק זצ"ל
 מווארקו, היה בחיר עדה נאמנה לשרת ברגשות קדש לפני
 גלפנים בגדולות ונפלאות, מעשה צדו בדת קדש להתפאר, ובסוד ה' ליראיו

(י) עם הרב הגאון שלמה היוחסין מ' ישראל שהיה חבד"ק שעליו בסגולת מן בערוס
 זצ"ל מייזליס חב"ד דפס, ולהצב"ל גאוני הזמן ופארי היחש מן משולם יסכר הלוי חבד"ק
 סקאליסלאוו (בע"מ שו"ת בר לגוי, וס' שבתי דמב"ס פי' על הגדה ש"פ), ומן שמעון סופר
 חבד"ק קראקא, ה' עליהם יחיו לחמדת כל בית ישראל.

(י) בנו הרב הגביר מ' משה ליי אולריך חתן הג"מ ישראל מייזליס זצ"ל סג"ל, ומסג
 הרה"ק סהרין מ' בומס בהג"מ שמעון סופר ליי, וכן אחד בעדונו באנו נקטף אשר בתורת ה'
 נבמנחיו ספן מחד מ' אהרן אולריך זצ"ל (מונת להלמה) שהיה יחסן הגאבד"ק סקאליסלאוו סג"ל.

במקצעות הוראה והחכמה, לכהן במקדש לכל המקשיבים לקולו, בדברך
אלהים חיים, משמוע טוב מבשר ישועה מרוח מבינתו, בעבודת אלהים,
ובתורת האדם במעגל צדק בחיים, וזנה נפשו דרב מ"י סיון תרכ"ח לפ"ק
תנצב"ה].

קא) הרב הגביר מ' ישראל בהר"ר יצחק ז"ל (מובא אות מ"ה) געזונרהייט, היה
גביר נכבד יקר הערך ומאד נעלה, אחד ממנהיגי העדה באמונה, חכם
לבב, אוהב תורה, שומר מצוה, איש חמדות בנועם המדות, ונודע לתפארת,
הרבני המופלג החכם וגדול היהודים נודע לתהלה בקצוי ארץ מו"ה
ישראל בר' יצחק ז"ל געזונרהייט עלה לשמים י"ב כסליו תרכ"ח לפ"ק.

עיר פראגא הרהב וולדה, ווארשא גדלה שעשוועיה, האוני נא לה
יאמרו יודעיה, כי כלי חמדתה אברה.

קול בת ווארשא תתיפח

יחירי נגירי, יפעת כלי חמדתי
שעשוועי, בחירי, מנהל צאן עדתי
רצוי לכל עמי, דורש טובי והצלחתי
אבד מני אוי! הלך למנוחתו
לי צר היה! מי יתן לי תמורתו.
קול ממרום

באחת מדמעותיך לכבתינו כתי יפתי
נפשי תקצר בעמלך, דמעותיך בנאדתם
יחידך היה שעשוועיך שנת ששים ושתים
צפון אפוא למועד שמור אתי בשמים
היו אכרתך אשיבה בעת קץ חביוני
קץ המות יבוא ואו חיים ברצוני, תנצב"ה

קב) רב האי גאון ח"ק מרן ישעיהו מושקאט שהיה אב"ד בפראגא בהרב
המאוהב הצדיק מ' יעקב משה (מובא אות מ"ב) זצ"ל, חומר מגזע
ישישים, חכמתו תאיר פניו, מעוררו ועד זקנה ושיבה אב בחכמה לתורה
ולתעודה, נודע בשערים בשבת תחכמוני, הפיץ מעיניו בתורתו וצדקתו, בנפש

הפצה וקדושה, בכל ענינים בין יושבי אוהלים, חבר לכל יראי ה' וחושבי שמו, יר"א מרבים ולעדתו מאור עינים, ונח נפשי דרב ה' אדר תרכ"ח, בעה"מ פ"ה על התפלה, והרי בשמים יכונה, זמ' ראשי בשמים על תנ"כ ואגדות חו"ל בענינים שונים, וזה תואר מצבתו.

ציון לנפש

אדומ"ו הרב הגאון החסיד מופת הדור רבי ר' ישעי' זצוק"ל מלידו פה ווארשא, בהרב המאוה"ג החסיד מפורסם ר' יעקב משה ז"ל חתן הרב המאוה"ג הקדוש ר' יצחק מראדיוויל ז"ל, ונתל עדתו בכמה קהלות, ואח"כ היה רב בפראגא כ"ה שנים, ותלמידיו והנלוים אליו שאבו מים חיים מתורתו צדקתו וחסידותו, נאסף ו' עש"ק ה' אדר שנת, אבל גדול וכבוד הוא זה לכל שומע", תרכ"ח לפ"ק, תנצב"ה.

קג) הרב המאוה"ג קדוש ואמר לו מו"ה לייבוש קודש מו"צ בפה, זנ"ג י"ד אלול תרכ"ה, וז"ל מצבתו.

כתר תורה, כתר כהונה, וכתר שם טוב עולה עליהם.

עשה פרי בתורה ויראת שמים, והשקה פה לעדתו בארץ החיים, התנשא כארי וקם כלביא לעשות בתורה חיל, רוחו את אלהיו נאמנה ובעבודתו תמיד קשורה, יראת ה' כאש בוערת נצה בלבו עצורה. ה"ה הרב המאוה"ג חריף ובקי צדיק וחסיד המפורסם מו"ה יהודא ארי' ב"ם יהודא כ"ץ הנקרא בפ"כ ר' לייבוש קודש מורה צדק ברחוב גרויבאוו שלש ושלשים שנה, נאסף בש"ט י"ד אלול תרכ"ה, תנצב"ה.

קד) הרב הגאון שלשלת היחש מו"ה שלמה בער זצ"ל שהיה אבד"ק נאשעלסק, נ"ו ז"ל כסליו תרכ"ט וז"ל מצבתו.

פ"ג

שם בארץ החיים גרו יורה, לכו ונפשו מחדושו לעד תציץ ותפרח, מישישים זקנים ובחורים, הלך ליוצר החיים וצר צורים, יש שכר לפעולתו ולנו לספוק כפים, שם נפשות צדיקים ישאפו נחת חפנים, כי אנחנו בארץ זנפשו בשמים, רנה על משכבו ועינינו יזלו מים, דברי שלמה חבורו יהיה לנו לעינים, ועמקיו בסוגיות הש"ס יזהירו לנו כצהרים, בימינו יעמוד תורתו שלמדו בחור ונער, כי ידברו את אויבים בשער. ה"ה הרב הגאון שלשלת היחש נכד הגאון בעל פני יהושע, ה"ה אבד"ק נאשעלסק כש"ת מו"ה

שלמה ישכר רוב כהרב הגאון מו"ה נתן ארי' זצ"ל, נפטר י"ז כסלו
 תרכ"ט לפ"ק, תנצב"ה.

קה) הרב המובהק מוהר"ש פייביל זצ"ל מו"צ בפה, נפטר ב' אדר תרכ"ט,
 וז"ל מצבתו.

פ"ג

שומר תורה הולך תמים, רבו פעליו בכל הימים,
 גם תורתו יומם וליל, אותה נצר ועשה חיל,
 בנפש טהורה המצוה והתורה, יזלו מים רב וצעיר,
 שאו קינה בכל העיר, ערבה שמחתנו מיום מותך.
 יזעקו בניך הכירו צדקותיך, הוי אבינו המאוב והמנורה.
 ה"ה הרב ר' שרגא כהר"ג ר' ישעי' זצ"ל אב"ד דק"ק לוקאוו כ"ב שנים,
 שחל"ח ביום ב' אדר שנת תרכ"ט לפ"ק תנצב"ה.

קו) הגביר הר"ר משה ז"ל פיינקינד, היה יקר ונכבד בעדתו, בישרת לבבו, כי
 העמים עליו עול הגבאות בבית החולים דפה, ומשכב הנדכאים האומללים
 הפך בחלים, ועמד במשמרתו זאת בלב תמים ונפש חפצה שנים הרבה. נפטר
 ז' סיון תרכ"ט, וז"ל מצבתו.

פ"ד

מה רבה אבדתך ווארשוי, על מות זה משה האיש
 שנים רבות עשה כך טוב וחסד, ואיך עזבך חיש
 דיה בכך ראש בית החולים, ואיך לא עלתה ארוכתו
 פה ינוח כבוד מנהיגך, הלא תתני כבוד למנוחתו
 יחד נאנחים כל יודעיו מרחוק, אף כי בני עירו
 יום יום ראו מעשיו, ורואים עתה את קברו
 נושא משאם הובין פה, והם נושאים עליו נהי
 קולם ישאו לאל לבקש איש תמורתו כי הוא אמה ויהי
 ידי משה לא היו כבדים, מתמוך יד כל עני ואביון
 נשא ונתן באמונה, ובשברו קנה לו עולמו העליון
 דלים ותנו רב צדקותיו, ועשירים חסדיו
 זכר צדקתו לברכה, יעמוד לבניו ונבדיו.
 נפטר יום שני לחג השבועות תרכ"ט, ויגידו שמים צדקו לפ"ק,
 ר' משה ב"ר אליעזר ליפמאן פיינקינד תנצב"ה.

קו) הגביר הישר באדם ונכבד בערתו שלשלת היהסין למעלה בקדש הר"ר משלם בהרב הגביר ר' בערוש ווילנר ז"ל (המובא אות מ"ו) נפטר ב' מנ"א תרכ"ט, וז"ל מצבתו.

מזרועות כנים ומשפחה יקרה, שזודד אב נכבד בדמי חייהו
לכני ומספד קראו עצרה, מכורב תמתו ויודעי ערכו
בלי ספורות הנמו צדקותיו, נשארות לזכרון בארץ החיים.
ישא עתה ברנה אלומותיו, שכרה הצפון ברומי שמים
כבוד ד' יאספך נפש יקרה, רצון ישביעך ועמךך נזר תפארה.

ה"ה הגביר הנכבד מופלג ויקר נדיב רוח פעל צדקה וחסה בימי חייו מ' משלם ווילנער בן הרב הגביר המפורסם לתהלה וכו' מו"ה ישכר בערוש ווילנער ז"ל, נכד רבינו הגאון ר' אלוהן מווילנא זצ"ל. יצאה נשמתו אל האלהים ביום ש"ק ב' מנ"א שנת תרכ"ט לפ"ק, תנצב"ה.

קח) הרב ההריף חכם ירא ושלם מ' יהודה-בהרב המאו"ג כליל המדע לתורה ולתעודה בעה"מ ספרי נדבות פי, מ' יצחק זצ"ל ראבינאוויטש הגאבד"ק משענסטחאו, נפטר מ' מנ"א תרכ"ט, וז"ל מצבתו.

פ"ג

אם מככה על בנה יחידה, מצכה זאת ליהודה

בעבור תהיה לעדה, בתוך קהל ועדה,

כי תחתיה נגנו שתיל הבינה והחכמה, ענף עץ הדעת תושיה ומזמה
מופלג בתורה ויראת ה' מהורה, הה! מות אכזרי, אורת גבורה
המעט קחתך אישי הרב הדגול מרכבה, עוד חרבך הנפת על בני נפש נאהבה
ובני עמרת ראשי יחידי לא אראה עוד. ביום מ' באב המר שדי לי מאד
בני בו ביום המר למות הגיע, נחשך אור יקרות עלי אהלי הופיע
בו ביום קינה לבית ישורון מימים ימימה, ואני בכפלים נהי ארימה.

ה"ה מו"ה יהודה ז"ל עודנו באבו נקטף וימת ביום ש"ק מ"ב שנת תרכ"ט
משפט וצדקה, זכרו לברכה, בארץ החיים לאור באור ה' עלה רוחו שמים,
בנו של הרב המאו"ג המפורסם מ' יצחק ראבינאוויץ ולה"ה אבד"ק
משענסטחאו, בעה"מ ספרי נדבות פי, תנצב"ה.

קט) הרב הגביר מו"ה משה ענרעלמאן בהרה"ג ר' וונדיל ז"ל, היה אחד מראשי

מנהיגי העדה, איש אמונים בתורת ה', וכל הפצו בה, לרום נשא ידו יד
נהיבות לטובת עמו ודתו, ומראשי הדוכים בהגאון הסיד מרן יצחק מאיר אלפר
ב"ע. נפטר י"ב טבת תר"ל, ה"ל מצבתו.

פה נגנו מטמון יקר

מי קנה לו שם טוב, כמשה
שר וגדול ליהודים, אבן הראשה
הועלה למרום, בהיר הוא בשחקים,
ברנה יקצור, אשר זרע בעמקים,
נחמד בישראל, ונדוע ביהודה
חבר ליראי ד', לתורה ולתעודה
נעם מקרא משנה ונמרא, לו לאנודה
ואם כבוד גם עושר עליו חופף
כבודו בבית קדושי אל הסתופף
זרע לצדקה מאה שערים, מלא חפנים
לקח אותו ד', להשביעו טוב שמים.

הרה"ג המופלג בתו"פ מו"מ לעדתנו פור נתן לאביונים, מ' משה
ענדעלמאן⁽²⁾, בן הרה"ג החריף וי"א מ' הנוך זונדיל זצ"ל, נולד טו"ב
חשון תקס"ח, וי"ג במהרה ה' י"ב טבת שנת "צדקותיך" לפ"ק, תנצב"ה

ק"י הגאון החכם הכולל מרן פערש מיזליש זצ"ל האב"ד רפה, לפניו ישב על
כסא הרבנות בעיר קראקא, ובן פורת משלשלת היחס, היה עין סגולה
לבני עמו בתורה ובחכמה, מגבורי ישראל ומצדיקי הרבים, בן חיל בנבונים,
במעשה תקפו בחכמה ומדע, לרום נשא ידו והליץ בעד עמו ודתו, לפני שרי
ארץ וחוריה, ולהטות חסדם לטובה לבית ישראל בכל אשר יקרה המקרה, נעמך
בקבור ויקר בפי ישרים ונבונים לאור האמת. בעת"מ ביאות מתורה"ם חרושים
יקרים על סו"מ לחרמב"ם ז"ל, ועוד במצא בכתובים. ונה נפשו' הרב ס"ו אדם
י"ס קאמא ביהודא, הימא לך ה' תר"ל, ה"ל מצבתו.

כבוד אדמו"ר הרב הגאון הגדול רכב ישראל ופרשו כקדושת מו"ה דובערוש

⁽²⁾ הוא אחי הנבילים נכדיו חזקיים ויקרי רוח נפארי המעלה, ה"ל אלמן, ה"ל
יחיאל נחל, סר"י אלכסנדר סענדל ענדעלמאן, ה' עליהם יחי.

מיוזליש, בהגאון הצדיק מו"ה יצחק זצלה"ה אשר שמש בכתר הרבנות בשתי ק"ק, בקראקא כ"ד שנים, ובווארשא י"ד שנים, עבד עבודה תמה.

דמעה ותמרורים העיר כולה, בגוע גאון גדול ביהודה ויקרא ד' למספר זקינה, נפל שר התורה והתעודה

בחדושו לספר המצות, הפיץ מעיני חכמתו בתשובותיו כדבר הלכה, הראה רב גדולתו

הרים קרן התורה, לומדיה ענדם עמרה

גם לבו ראה חכמה, ותהי לתורתו זר תפארה

את ה' אלהיו עבד, כרוב אונים ואמץ כח

וישמור כרמו, לכל יעלה בם קוץ וחוח

נאמן היה עם קדושו, רד עם ברית אל

מי זה נוטר הכרם, רבינו קדוש ישראל

יצא לישע עמו, עמד לפניו בפרץ

צאן קדשים רעה באהבה, ויגדל שמם בארץ

חסל על עמו, לכל ידעך שכיב אשו

קנה נפשות, ובגללם השליך מנגר נפשו

זכה והקים עולמו, על שלשה עמודים

צדקת תורה, ועבודה, וגמילות חסדים

לבשו שמים קדרות, בני קראקא מר יבכיון

הודו וראשו לוקה, לבותם ככנור יהמיון

העת נפלה עמרת ראשם, אור ליום ד' ט"ו אדר

אכל כבוד לישראל, לפ"ק תנצב"ה.

קיא הרב ר' אליעזר בהרב מ' ישראל ז"ל ווישניאק מעיר בילסק בליטא, היה

מופלג גדול בתורה, סותר לאמונה, ירא וחרד לדבר ה' מאד נעלה, ויגדל את

בניו באורח מישור בעקבות האמונה, לחנכם ולהורותם לתורה ולתעודה, וה' ברך

אותו בדור ישרים לתהלה, מובא ממנו חד"ת בשו"ת קול אריה, להרב הגאון מ'

ליב שי' אבר"ק הנ"ל, ונפטר י"ב תמוז תר"ל, וז"ל מצבתו.

איש דגול מרכבה תפארת עדתו, לתורה ותושיה הקדיש חיתו

ירא ה' עושה משפט וצדק, עומד בפרץ מחויק כל בדק

זכרו עוד ינון לאורך ימים, רובי תורתו עוד חיים וקיימים

אמת לפניו תלך צדק ומישרים, למזכרת עד יעמדו מעשיו היקרים

יחיד היה בעיר כ"ל סק ראש ועטרה, כמעט לדל ומחסה לעתות בצרה
 לכן במותו ישפכו דמע כמים, כל שומעי שמעו ככל אפסים.
 ה"ה הרב המופלג בתורה וביראה מ"ו אליעזר אלימלך בן הרב ר' ישראל
 ז"ל, גוע ויא"ע י"ב תמוז תר"ל לפ"ק תנצב"ה.

ק"ב הרב הגדול הצדיק מ' זאלי זצ"ל^{כ"א}, היה רד עם אל, עדי אלי קבר הובל,
 בלב טהור ורוח נכון הקדיש כל עתותיו לתורה ולתעודה בחבורה, לילה
 כיום לתאירה, גם צדק הורה, שחק למחמדי תבל ומלואה, עקב ענות צדקתו
 כי רבה. נפטר כ"ט שבט תרל"א, וזה תואר מצבתו.

ציון הרב ר' זאלי

פ"ג

איש צדיק תמים וישר, ירא אלהים, מופלג בתורה, עניו ופרוש, עסק
 בתורה ובעבודה יומם ולילה, לא מש מתוך אוהל אהלה של תורה ושל
 עבודה, למד וקיים, הורה הוראה בישראל והרביץ תורה ברבים יותר
 מארבעים ושש שנים, היה רץ כצבי וגבור, כארי לעשות רצון אביו
 שבשמים, הוא כבוד הרב ר' שלמה זאלי ב"ס צבי יהודא ז"ל זי"ע. והלך
 למנוחתו בן ס"ז שנים לימי חייו ביום ב' כ"ט שבט תרל"א לפ"ק, תנצב"ה.

ק"ג הרב הגביר מ' פישל לעווענפיש, בהרב המאוה"ג הצדיק אב"ד דזאקראטשיץ
 מ' אהרן (תמוזא אות י"ח) וחתן הרב הגאון הצדיק מ' אשר הכהן זצ"ל
 שהיה אב"ד דשערשאב וטיקמין בעה"ט ספרי ברכת ראש על מ' ברכות ועל
 מ' נויר. הוא היה מיחירי סגולה המסובלים בתורה ויראת ה' טהורה, ומיקורי
 ראשי העדה ונכבדיה, והנקרא בפ"כ ר' פישל חסיד, נפטר י"ד טבת תרל"ב,
 וז"ל מצבתו.

מצבת קבורת

איש נעלה, הגה בתורה יום וליל
 פריה ומטובה שבע, כי בה גבר חיל
 רבת תפארתו לכבוד היתה בעדתנו
 יען נמנה שבתו בין מנהלי עירנו
 מרביצי תורה בצלו מנוח מצאו
 פתח למו יד נדיבה ובה רבות נושעו
 יחד תורה וגדולה בכיתו בחרו לנוח

^{כ"א} סכי רבב המופלג היקר בחסידות הנגיד מ' יאושע דוד ל"ז.

מורה הנוראה, וליראי ה' חבר, קנה לו שם, משפחתו בו נכתרו
 זכרו לברכה בארץ החיים, לאור באור ה' עלה רוחו שמים.
 הלא הוא הרב מו"ה יהושע העשיל ז"ל דומ"צ פה, כהרב החסיד מו"ה
 גבריאל ז"ל גאלרשטאט. י"ג במהרה ביום ש"ק כ"ח ניסן תרל"ב לפ"ק,
 תנצב"ה.

קידח) הרב הגביר מ' נח בהגביר המרום הר"ר ליב ז"ל פיגם מראזינאי, היה
 נודע לתפארת בתוך סוחריו נכבדי ארץ ליטא, הרוץ בנדבת לבו
 לתמוך ישיבות לתלמוד תורה ברבים, להרים קרן כבודה ותועלתה, נפטר כ"ג
 מרחשון תרל"ג, וז"ל מצבתו.

פה ישכב, פה ינוח

נוח לשמים ונוח לכריות, חסד אהב, גבר בצדקה,
 בניו הורה ארחות חיים, ארחות תורה לבני עניים,
 יקר באדם מורם מעם, הולך מישרים תמים דעים.

ד"ה הרב הגביר המפורסם כו' מו"ה נח⁽²⁾ בהרה"ג מ' ארי' ליב ז"ל פיגם
 מראזינאי. ויאסף אל עמיו כ"ג מרחשון בשנת תרל"ג. הוא היה סוחר
 נכבד מנכבדי עם, איש אמונים ירא אלהים רוח נדיבה עושה צדקות,
 ביתו נהל בדרכי התורה, מכספו יסד ישיבה גדולה לבני עניים, והצטיין
 בחסדו בכל עת מצוא, תנצב"ה.

קי"ט) הרה"ק רבי יהושע מאסטראווע בעה"מ ספר תולדות אדם, בהרה"ק רבי
 שלמה ליב זצ"ל מלענמשנא, ממשפחת בנן של קדושים היה, במשא
 דבר ה' עליו תמיד, תפש מנן וצנה לעבור חושים לתורה ולעבודה, ביראת ה'
 טהורה, ובחסידות נאמנה, במבוא שערי האמונה לפני קהל ועדה, ונמנה בין
 אנשי סופת בחירי הדור. ונח נפשי' רב כ"ח ניסן תרל"ג, וזה תואר מצבתו.

פה נגנו

הרב מוהר"ר יהושע זללה"ה מאסטראווע בהרב הצדיק מוהר"ר
 שלמה יהודא זללה"ה מלענמשנא, נפטר יום ו' עש"ק כ"ח ימים לחודש
 ניסן שנת תרל"ג לפ"ק.

לזכר עולם

אשר ארבע אמות מכל צירי הקבר מסביב אין להניח לשום אדם, כי

⁽²⁾ חת סכה"ג כ' וולף הכהן ז"ל המונה מות ו"ט. זה נוסף למה שכתבתי.

כן היתה הצוואה שלו, והקרקע הנ"ל עם הארבע אמות מכל צד מסביב נקנה עבורו לצמיתות, תנצב"ה.

קכ הרב הגדול מו"ה מנחם מענדיל ב"ר זאב זצ"ל מביאליסטאק הנקרא ר' מענדיל ראש ישיבה, פה ווארשא מצא מנוח, ונפטר מ"ו אייר תרל"ג, וז"ל מצבתו.

פ"ג

מרבח ישיבה מרבח חכמה, מאור עינים בתורה היה גתיבותיו נצח שמו בלבנו טובי פעולותיו, חסדיו כי רבו נזכרו לתפארת מעשיו הטובים נודעו במרומי קרת, בעיני כל נכבד, עמד לפני גדולים ריש מתיבתא היה חונן דלים, זה זכרו חרות בלבנו לעולמים אל אבותיו שב למנוחת עולמים, בצל אל יתלונן שמו כשמי מרומים. ה"ה הרב ראש ישיבה המפורסם מו"ה מנחם מענדיל ב"ר זאב מביאליסטאק, נפטר בש"ט יום ג' מ"ו אייר תרל"ג לפ"ק, תנצב"ה.

קכא הרב המאוה"ג הצדיק מ' נתן זצ"ל מו"צ בפה, נפטר כ"ז תמוז תרל"ג, ואלה דברי מצבתו.

פ"ד

כבוד מורינו הרב המאוה"ג הריף ובקי עניו אמיתי מפורסם בצדקתו ויראתו, חסידא ופרישא, נפשו אותה ויעש עם צדיקי הדור להחבירה, שמש ככתר הוראה מ"ג שנים בפה ווארשא, שמו נודע בשער בת רבים לשם ולתפארת כבוד קדושת שמו תפארתו מ"ו נתן זצלה"ה בן הרבני החסיד יר"א מרבים כקש"ת מ' דוב ז"ל מסעמייאמיש, מפורסם בשמו הקדוש ר' נתקי ז"ל, נפשו יצאה בטהרה ביום ג' כ"ז תמוז תרל"ג ל', תנצב"ה.

קכב הרה"ק רבי פסח בהרה"ק רבי בנימין זצ"ל מראוונא, ג"נ כ"ד אלול תרל"ג, וז"ל מצבתו.

מטמון קודש

רב גדול ושר נפל היום בישראל, קדוש מטמון, צדיק מנוער, חסיד מעודו. מה גדלו מעשיו ומה רב עמלו בתורה, קדוש ועניו נודר נדר עומד בפרץ השיב חימה ובעד עמו רחמים שאל, נתפס בעון הדור ובא השמש בצהרים. ה"ה הרב הגדול הצדיק בוצינא קדישא חסידא ופרישא מ"ו פסח בן הרב החסיד קדוש מו"ה בנימין ז"ל מראוונא, נין ונכד להאריה דבי עילאה איש

האלהים נודא מאוד ר' ליב שרתם וצוקלת"ה העלה אל האלהים כיום ג'
כ"ד אלול תרל"ג לפ"ק, תנצב"ה, חזקתא דרבי חזקיה

קכג) הרב המאוה"ג דיין מצויין בפה"מ שלמה הלל זצ"ל בעה"מ ספר עמרת
שלמה, נפטר כ"ה אדר תרל"ד, וז"ל מצבתו.

קול נהי

שאו יללה קול בכי וקינה, לקנו המאורות השך בכל פנה ישי החסד
מת גדול בישראל נזר התורה, המתחסד עם קונו בקדושה וטהרה
האיר עינינו לעשות ספרים יקרים, לזכר עולם יהיה צדקתו בשערים,
לשים נשמתו בין צדיקים וישרים יחד אחרים יחד

ה"ה הרב המאוה"ג החריף ובקי החסיד המפורסם הדיין המצויין דפה מו"ה
שלמה הלל זצ"ל בעה"מ ספר עמרת שלמה על אה"ע הל' קדושין ועל
מס' קדושין, ועל אה"ע הל' גיטין ומס' גיטין. נפטר בשם טוב, יום ו' עש"ק
כ"ה אייר שנת תרל"ד לפ"ק, תנצב"ה.

קכד) הרה"ק גאון יעקב זצ"ל מראדומין, פרש אורו, והרעים בקול גאונו, להקדיש
ולהעריך דת אל חי, בתם ואמונה, לנאמני רנה בקהל חסידיו, ולהטותם
ברוחו הכביר ובדברות קרשו לדרך צדקה. דבריו הנמרצים והנשגבים אשר
בהרי קרש יסודם, לא שבו ריקם, כי כל מתי סודו המקשיבים לקולו אהבו
אותו, ודבקו בו בכל לבם ונפשם עד להפליא. זכרונו ביואת קודש ורעד,
לא יסוף מהם עד חור אחרון, והשאיר אחריו בת"ק הרבה על מחדשי תול'
וגפ"ת, ונ"ג דהב ח"י תמוז תרל"ד, ואלה דבריו המעטים חרותים על פתח אהלו.
ח"י אה"ע, י"א אדר תרל"ד, י"א ביום חזקתא דרבי חזקיה

אדמו"ר יעקב אר"ו זצ"ל מראדומין עלה לשמים ה"י תמוז תרל"ב לפ"ק,
תנצב"ה.

קכה) הרב הגביר מו"ה מנחם מענדיל בדרב מו"ה יהודא ליב ז"ל פולמאן,
היה אחד מיתירי סגולה בבני עהתו, שלשה אלה נקבצו בני לתפארת,
תורה, צדקה, ויראת ה', חו"ב ומאוד נעלה בתומתו וישרו ובמפעליו הנשאים,
ספר מגוע ישישים, והניח אחריו דוח ישרים גבירים נעלים המסובלים בתורה
ווראה, כאו"א בשבחן מהללים יתיו. נפטר כ' אדר תרל"ה, וז"ל מצבתו.

פה

ונחה נצור משרשי גדולי ישראל ורבי גאווה
 ציץ נור תולדתו יציץ בין גבירי עירנו ונכבדיה
 חרות על לוח לבנו, כושר ימי חייו לתפארת
 קרב וכליות הללו נעמו, וגדל תורתו הנאדרת
 מכל מחשבת תכונה לא השיב ודו, עדי מצאה
 נשאו רוחו לחקור כל פליאה, ושש כי השיגה
 חכמת לבו בחוץ נודעה, כסה מרום הודו
 מנת חלקו מאושר, כי בא הנה ותלמודו בידו
 ה"ה הרב הישיש הגביר הנודע לתהלה מוכתר במעלות שלשלת היוחסין
 מו"ה יצחק מנחם מענדיל כהרב המאוה"ג מו"ה יהודא ליב פולמאן ז"ל
 חומר מגזע מהר"ם פאדווא וצוק"ל, נפטר בש"ט יום ה' כ' אדר ראשון שנת
 תרל"ה לפ"ק, תנצב"ה.

קברו) הרב הגביר מ' יוסף כהר"ר צבי הכהן ז"ל קרעל, האישי המצויין הזה
 היה מופלג בתורה, וחרד לדבר ה' באמונה המהורה, גביר נדיב לב,
 רב פעלים, ונמנה מיקרי יחידי הסגולה ונכבדיה, ומראשי הדבקים בהגאון
 החסיד מאור ישראל מרן יצחק מאור אלמר וצוק"ל, והגנה אתריו ורע ברך ה'
 לתהלה, גבירים לומדי תורה יראי ה' וחושבי שמו כל הימים, יחיו. נפטר ו'
 פ"ג
 יבכיון מר כל יושבי עירנו, ובמספר נקונן על גודל שברנו,
 סגולה יקרה איך נקטף מארץ החיים, פאר מעשיו נודעו בתבל, וצדקתו לשמים
 היו, בהלקחו מאתנו, נפלה עמרת ראשנו, ככה נר נשמתו, אך חושך ישופנו
 הוד פעולת צדקתו לספרם לעו, נועם מדותיו וחסידותו בתבל נודעו,
 קדש מעתותיו לתורה כל הימים, רדף צדקה וחסד כלב תמים,
 עזר מהוגנו לדלים, צדקתו יוחק לעולמים, להסתופף בצל שדי בשמי רמים.
 ה"ה הרבני המופלא ומופלג בתורה וביראה, החסיד המפורסם גביר מפואר
 לשם, נדיב לב, מנהל עדתנו, מוכתר בשלשה כתרים כבוד שמו מו"ה יוסף
 כ"ר צבי הכהן קרעל, נפטר יום א' ו' ניסן תרל"ה לפ"ק, תנצב"ה.

קברו) הרב הגאון הצדיק מהר"ז וואלף (י) כהרב המאוה"ג מוהר"ץ הירש וצ"ל

(י) אבי סבן יקיר החו"ב העלה בתורה ובמדעם סגולות רב כ' קלמן מענדילזאקן כ"י.

מענדילזאהן (המובא אות פ'), היה עין וראש העדה, לתמכה ולסעדה
בנפש חנינה, בעדות ה' נאמנה, בים התלמוד והפוסקים ידו הרה, בנועם עוטה
אורה, לעדת תלמידים, מי מנה, להבינם ולהורותם רגל ישרה, בפיו
הפתוח בחכמה במדת הענוה, לימין צדקו עמדה, בחלה נפשו בנשיאות הרבנות
בעדה, להגיד ישרו דומיה תהלה, בעה"מ ספר תרומת זהב, ונ"ל דרב א' דר"ת
כסליו תרל"ו, וז"ל מצבתו.

ציון לנפש חיה

כתורה ובעבודה שקד לילות זימים, מעינותיו נפוצו חוצה והרכה תלמידים.
מאהבת קונו נשא עול הצבור כשלשים שנה, זכה זוכה הרבים הורה ודן
כאמונה. ברח משררה ונפשו מנגד השליך מיגיע כפיו מרף ביתו להביא. באמת
ובשלום הלך, צדקה וחסד רדף, אמרנו באורו נראה אור, הה! נצחו אראלים
ונשבה ארון הקודש, בחושך נשארנו, שמה ושאייה החזיקתנו, בהעלותו
כסערה השמים, כבן חמשים ושתיים, אבל יחיד כולם קוננו, עמרת ישראל
וחומת עירנו נפלה, וחבל על דאבדין ולא משתכחין.

ה"ח אדמו"ר הרב הגאון ריש מתיבתא פאר הדור הצדיק המפורסם כקדש"ת
מו"ה בונם זאב זצלה"ה בעה"מ ספר תרומת זהב, בהרב מ' צבי זצלה"ה,
נכד להגאון רשכבה"ג רבינו שלמה זלמן זצלה"ה אב"ד דפה, בעה"מ ספרי
חמדת שלמה, עלה למרום ביום א' אדר"ה כסליו שנת תרל"ז לפ"ק, תנצב"ה.

קב"ח) הגביר המפורסם מ' הירש ליב ב"ר אברהם שמואל ז"ל גאלדבערג, היה
גביר אדיר, ונצר מגזע ישרים, בניו גדל על מבועי האמונה, והניח
אחריו זכרון לברכה, סך מסוים למעשה הצדקה, ונפטר כ"ב שבט תרל"ז,
וז"ל מצבתו.

פ"ג

ציון קבר לאדיר בעמו, ורב ערך, בניו גדל לתורה ודעת ונחם בדרך,
יגיעו ורב הונו רכש בנקיון כפים, יום מותו האיר חסדיו שבעתים,
הולך לפניו צדקתו, לומה בקרן קיימת, ויורשיו אחריו מלאוה, יפעתם נרשמת
דור ישרים זה, השאיר אחריו, הוא יוכהו, עד טל תחיה יקימהו.
ה"ה הגביר הנודע לשם מו"ה צבי יהודה בן מו"ה אברהם שמואל גאלדבערג
ז"ל. מקאצק, נא"ע ביום ה' כ"ב שבט שנת תרל"ז לפ"ק, תנצב"ה.

קב"ח) הגביר הישר באדם, ונצר מגזע מטע נעמן מו"ה נפתלי בהרב הגביר מו"ה
נחום ז"ל (המובא אות מ"ז) קארנאלד, נפטר כ"ג תמוז תרל"ז, וז"ל מצבתו.

ב"ר

נצר נחמד, מגזע מפואר, ומאנשי התושיה

פאה קהלתו, נאמן רוח, בלי רמיה

תמך בכספו חבמי לב, יודעי פלילות

למשפחתו אכר, ומה נשאר, תאניה ואניה

ילד רואב, אה כואב, ואשה בוכיה.

ה"ה כבוד הגביר היקר והנכבד הרבני המופלג מהר לב ועושה צדק מוהר"ר

נפתלי בהרב הגביר מו"ה נחום קארונגאלד זללה"ה, נפטר ביום כ"ג

תמוז שנת תרל"ז לפ"ק, תנצב"ה.

קל) הרה"ק רבי ברוך זצ"ל מציועוו, עם קדושים היה נאמן, בידיו ידי אמונים,

חכמת האמת נשא על דגלו, ותהי המשרה על שכמו, בכה מעשיו

הישרים, בקהל החסידים, וזביראתו הטהורה לאל אמונה, ופה נתבקש בישיבה

של מעלה, לראות באור החיים. ואלה הדברים החרותים על הכותל בתוך אהלו.

אדמו"ר הרב מציועוו זצ"ל

עלה לשמים, כ"ב ד"ה מנ"א תרל"ז לפ"ק, תנצב"ה.

קלא) אביר הגביר מ' מרדכי ב"ר זאב ליפשיץ ז"ל, מסחריו העצומים גברו

לאמונה, תמך ועזר בטל נדבתו, במלא חפנים לכל מטה ידו מקרוביו

דורשי עזרתו, ובעיר מולדתו "פינסק" השאיר אחריו זכרון עולם, על אשר יצא

בישע כסף לבנין בהכ"נ לתפלה, אשר על שמו יבונה עד היום הזה לתהלה.

ונפטר ב' ד"ה בסליו תרל"ה, וז"ל מצבתו.

פ"נחמו, הצעל נפצ אה

ישראל ישכון במה, יציץ יפריח

מרומים נפשו תעל, שמה תנוח

רצון תפיק, מאשר בידו כל רוח

דרך אמונה בחר, עשה חיל והצליח

כשרון מעשיו, הרים קרן כבודו

יתר שאת הנחיל בניו מהודו

בעבור הדריכם כנתיבות יושר

נחלת אבות, השאיר ברכה ועושר

זרע צדקה, קרוביו העניק בכושר

אורו זרח ועלה, בפינסק מקומו

בווארשא נאסף כי בא יומו.

ה"ה הגביר הנכבד מ' ישראל מרדכי ב"ד זאב ליפשיץ מפינסק, הלך לעולמו ביום ד' ב' דר"ח כסליו תרל"ח לפ"ק, תנצב"ה.

קלא הרב הגביר מו"ה יצחק כהר"ג מו"ה מיכל ראווער ז"ל (המובא את

כ"ט) למשפחת עטמינגער, אדם המעלה הוזה ישב בהדר זיו כבודו על

גפי מרומי קרת מהמצוינים בתורה ובחכמה עושר ויחש מאד נעלה, ורכש לו

שם גדול בישראל על כל ברכה ותהלה, נפטר ה' שבט תרל"ח, ז"ל מצבתו.

פ"ג

יפקד מקומו בתבל, איש רם ונשא

צדק יקראוהו לחגלו, ברכה למרום ישא

חין ערכו כי רב, כליל תפארת גבר

קול ברמה נשמע, קול נאקת שבר

אשתוללו ישרי לב, הישר באדם אין

ירא ה' נספה, חושבו שמו יבכיון

יהגו אך נכאים, הוגי תורה ותעודה

מוב מעם ודעת נעדר, יתאוננו סביני מדע

יפה נוף משפחות, אצילי עם יענדרוהו

נדיב על נדיבות יקום, נדיבי עם יוקירוהו

גמל חסד בחייו, וכמותו החיה באלפיו

רב מוב צפון לנצח, ומחסה לאביון בכספיו

זה שמו וזה זכרו לנצח יעמוד לברכה בקרב הארץ, והיתה מנוחתו כבוד,

אדם אחד מאלף בלי סלף מצאתו, רב יצחק שמו, היה ראש וחבר

לשוחרי המוב, רדף צדקה וחסד לרוב, ריע ללומדי תורה ולתעודה, מקרא

משנה ונמרא היו לו לאגודה, החריף השגון מגזע היחס כש"ת מו"ה יצחק

ז"ל איימינגער ^(כ"ה) כהרב מו"ה יהיאל מיכל ראווער נפטר ביום ה' שבט

תרל"ח לפ"ק, תנצב"ה.

^(כ"ה) חכי הכה"ג הנעלה נתיף חפצת היחס והמעלה מו"ה מנחם מענדיל כ"י

קלב) הגביר הנעלה מ' פנחס ב"ר חיים לאמהע ז"ל, ברוח נכון במעשה הצדקה לקח חלקו בכשרון דבר בעתו, ומקרבן גרבה, לכבוד אל אמונה, בנה על שמו בחצרו בית תפלה לתהלה, נפטר ה' אד"ש תרל"ח, וז"ל מצבתו.

פ"ג

ים זועף, תבל מאז כן נמשלה, עובר חלדו ככושר לו התהלה קברו יוחן, בכל יקר ותפארת, ברב הדר יזכר, כנזר ועמרת פרשת זה האיש, אין להשמיע, ניב שפתינו, אפס קצוהו ישביע חבר היה לעושי טוב בעדתו, סמך עניי קרוביו בנדבתו בניו נהל כדרך יראת שמים, גר האמונה, האירו כצהרים ח"י להקים בית ד', בכל תפארה, יעד הכנסתו לתלמוד תורה ירא את ד', שנא שקר וכל רמיה, משכבו לכן שלום, עד התחיה. ה"ה הגביר מ' יעקב פנחס בן מו"ה חיים לאמהע ז"ל, נאסף אל עמיו יום ה' אדר ב', שנת תרל"ח לפ"ק, תנצב"ה.

קלג) הגביר י"א מ' פנחס ב"ר נפתלי צבי הכהן ז"ל באראווסקי, עשה לו שם בקהלתו, כנשר יעיר קנו באהבה נפרוה, להרנין לבות אורחים בצדקה, ולסעדם ברות גדיבה, גם הגאון הגדול הצדיק מ' משה ליב זצ"ל אב"ד מקומנא (ואה"ז אוה"ה' למושב לו בעה"ק ירושלים ושם מנו"כ) בספרו זית רענן, חלק הראשון בהקדמתו, מביא שמה את שם המנות הלזה לברכה ולתהלה, על רום צדקת ביתו הפתוח לרוחה, והליכותיו הנאדרות בחסד ותום. והשאיר אחריו דור ישרים לברכה, בניים לומדי תורה יראים וחרדים לדבר ה' באמונה (2)

פ"ד

פה ינוח ישיש, ואבי משפחה כבודה
גודע שמו בישראל, וגדול ביהודה
חבר לקדושי ארץ, היו לו לעינים
סעפים שנא ותורת ה' אהב ככפלים
בנפשו כל מדה נכונה, תמיד קננה
צדקה חסד וישר, גם ענוה בו שכנה

(2) וחמנו סגיו ונדיב נעלה, איט חמגודס, מראשו העדה ונכדוה, מו"ס שלמה ג"י פייזינגאן.

הקדמה השנייה במת לכן ישכון, הכבוד יחופפנו כחם ים הירוקה ירמזה (כ"ד)
 חם, הירוקה ירמזה ילין ביקרו עד מל תחיה יקימנו. ע"פ ירמזה ירמזה
 הנכבד הנודע לתפארת מו"ה פנחס כמו"ה נפתלי צבי הכהן ז"ל באראווסקי
 נא"ע בש"ט יום ה' כ"ג אדר שני שנת תרל"ח לפ"ק, תנצב"ה.

קלד) הגביר י"א מ' ליב ב"ר יעקב ז"ל זילבערשטיין, היה תמים בעדתו,
 למדן מופלג ואוהב תושיה, הון בביתו אשר עתק גם גבר בצדקה,
 הולך בתמים עם כל אדם ודורש טוב בתפצי העדה, כאחד מיחירי סגולה בקרבה
 ולא חשב כסף לכוא בברית ההתחנות עם קדושי עליון, הנודעים לתהלה,
 מחו' וגיסו הגה"ה רבי בערוש מביאלע, הגה"ה רבי יעקב מראדוין, זכרון צדיקים
 לברכה. ונפטר כ"ז ניסן תרל"ח, וז"ל מצבתו.
 גור אריה יהודה

ילין פה ביקרו, איש נודע ביהודה, הגדול שמו בישראל, לתורה ולתעודה
 ואור צדקה רבתי, האיר באור ורוח, דרכיו בקדש רמו, נשאו ביקרת רוח
 הוא נהל צאן עדתנו, עמד בפרץ, בנותיו השיא, לבני קדושי הארץ
 יען לומדי תורה החזיק בו רחמו, על כן דמעותיהם בנאה עליון יושמו
 קברו כן יקר, צל הכבוד יחופפנו, בשרו ישכון לכמה, עד הטל יקימנו.
 ה"ה החסיד ומופלג בתורה, י"א ואיש אמונים, רודף צדקה וחסד, נדיב לב
 מפורסם, חומר מגוע ישישים, מו"ה יהודא ליב בן ר' יעקב ז"ל זילבערשטיין,
 נא"ע יום ג' כ"ז ניסן תרל"ח לפ"ק, תנצב"ה.

קלד) הגביר המרום מו"ה אלעזר ב"ר מיכאל ז"ל קרול, היה מראשו גבורי
 העיר קרואו מועד, תמים באמונתו, ויקר בעדתו, משכיל ביראת ה',
 והצנע לכת עם ה' ואנשים, ועל נדיבות קם בגמילות חסדים. נפטר ז' סיון
 תרל"ח, וז"ל מצבתו.

פ"ג

איש חמודות, טהר לב, פה ינוח, להשמיע כל תהלתו, יקצר זה הלוח
 על כי נעלה גם מניב שפתים, זכר רב טובו, ינון תחת השמים
 רוחו הנדיבה, ברגשיה נהדרה, בכל מדה נכונה הלא נעטרה
 נכאי לב בביתו היש נושעו, מעקבות חסדיו, לתהלה נודעו
 יאמר כל איש, אשר ידע נתיבותיו, כמוהו אם נמצא, בין רבבותיו
 אם כן אפוא צל הכבוד יחופפנו, לכמה ישכון עד מל התחיה יקימנו
 ה"ה הגביר הנודע לשם ולתהלה מ' אלעזר ב"ר מיכאל ז"ל קראהל,
 נאסף אל עמיו ביום ש"ק ב' דחג השבועות שנת תרל"ח לפ"ק, תנצב"ה.

קלו הרה"ק רבי אברהם (יהושע) העשיל בהרה"ק צי"ע רבי חיים מאיר יחיאל זצ"ל אב"ד ממאגלניצא, היה נודע בין קהל ערתו לממונה בעבודת הקדש ביראה ובטהרה ועשה מלאכת ה' באמונה, אל מקורו מקור חיים מקדושי עליון פנה, לחזות בנועם עומה אורה, תעלומות תושיה גנוזה ושמונה, ונת נפשיה כ"ו סיון תרל"ה, וז"ל מצבתו.

זכרנו לך אבי זצ"ל הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל זצ"ל אב"ד ממאגלניצא

פ"נ

אצילי ישראל קוננו, בפתע הלך עליון רב וקדוש, שלשלת היחוס, שם יקרת משפחתו נודע לכל באי עולם הרה"ק אברהם יהושע העשיל בהרה"ק צי"ע כו' חיים מאיר יחיאל זצ"ל ה' אב"ד"ק מאגלניצא, נפטר בש"ט כ"ו סיון שנת תרל"ה לפ"ק, תנצב"ה.

קלו הגביר הנודע ונצר מגזע היחש לתהלה מ' מנחם מענדיל בהרה"ג ר' מיכל ראווער ז"ל למשפחת עטמינגער, נפטר ה' תמוז תרל"ה, וז"ל מצבתו.

אש דת הלא תקונן על לומדיה, בחיריה תה, ימעטו, יצערו הוגיה רק ישיש נכבד עמו זה שת פלוליה, הקדיש ברכה לה' והגדיל תושיה מהוננו אצל עשרת אלפים שקל כסף, מנחם היה לה בי רוחו לה יכסוף נצר משרשי אנשי קודש בחיר עדתו, הלכו בתוהו ירון גם אחרי מותו מחנה לוי אספו, הותנו שם ישיחנו, זכרו לכן לא ינשה עד המל יקמנו יצא מאתנו ולא עזב אחריו ילד, אך אוכרה טובה לו בחלד, הזקן תפארת עירו ונזר דורו הגביר מו"ה אברהם מנחם מענדיל בן הרב הגביר מו"ה יחיאל מיכל איימינגער ז"ל חתן הגאון בעל "מחנה לוי" זצ"ל, נא"ע ה' תמוז תרל"ה לפ"ק, תנצב"ה.

קלדו הרב ר' יעקב יוסף בחסיד הר"ר מתתיהו חיים (המובא להלאה) ז"ל קאלינבערג, היה מופלג מצוין בתורה ירא וחרד לדבר ה' באמונה הטהורה, רכש לו שם טוב לתהלה בספרו אשר חבר, "סדר המצות", והשכיל על דבר אמת להוציא בבית מסתר הספרים שלו ספרים יקרי הערך אשר מהם תצא תורה, וחגיגת אחריו הנו ישרים בנים מופלגים בתורה, ושומרי מצוה,

נגידים סותרים לאמונה ותהלתם בקהל חסידים ה' עליהם יחיו⁽¹²⁾, ונפטר ד'
מנחם תרל"ח, וז"ל מצבתו.

בהתהלכך תנחה אותך, בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך

פ"ג

ישיש נכבד ילין ביקרו, עד יום התחיה עד יבא על שכרו,
קולו היה קול יעקב יום וליל, בתורה הגה גם ידיו עשו חיל,
יעיד בו חבורו סדר מצות האל, וכולם יענו כי הגדיל בישראל
ספרו עתה, גם בהקיצו ישיחנו, פה המונה המצות הטל וקימנו
ה"ה השנון המופלג וי"א מו"ה יעקב יוסף בהחסיד מו"ה מתתיהו חיים
ז"ל קאלינבערג בעה"מ ס' סדר המצות, נאסף אל עמיו, ד' אב תרל"ח
לפ"ק, תנצב"ה.

קלט הגאון הנעלה מרן יעקב זצ"ל געזונדהייט אב"ד דפה, עוד בימי חרפו
יצא לו שם בנבורתה של תורה בספרו רב התועלת "תפארת יעקב"
על חו"מ חלק ראשון, ויצב יעקב מצבה נפלאה מעשה ידי אמן על עין משפט
כאתר הגדולים אנשי השם, בהלו נר שדי על ראשו ושמש ההצלחה זרחה
עליו בעצם יפיה, וישב יעקב אהלים, למד ולימד חוקי דת-אל, זו תורה
וזה שכרה כי זכה לראות באור הדפוס עוד בחיים חיותו גם את ספרי "תפארת
יעקב" ב' חלקים די התורה העמק שאלה, וסברא גדושה הגבה למעלה, על
מ' גימין, ועל מ' חולין, ויהי ה' עם שארית יעקב, המה בני הגאון המנוח
ז"ל, זרע ברך ה', השנונים בתורה, ונעלים ביראת ה' מהורה, ה' עליהם
יחיו, להוציא לאור את יתר חבוריו כליל חמדת חלקתם. ונה נפשי' דרב
י"ג אלול תרל"ח, וז"ל מצבתו.

מנוחת כבוד

הרב הגאון האמיתי אשר הרביץ תורה ברבים כל ימי חייו, העמיד
תלמידים הרכה, רבנים ומופלוגי תורה, מוריגו ורבינו מ' יעקב זצ"ל אב"ד
דפה, בעה"מ ספרי תפארת יעקב, אשר כבר האירו פני תבל על חושן
משפט בשנת תר"ב, על מ' גימין בשנת תר"ה, ועל מ' חולין תרכ"ו,
ועוד השאיר אחריו בכתובים חבורים גדולים ונפלאים, חדושים ושו"ת
שונים, בן לאותו צדיק מו"ה יצחק זצ"ל (המוכא אות ס"ה) ונתבקש

⁽¹²⁾ וסחטו סרס הנכבד מו"ה רפאל נר"ץ מוענגרלוו, בן לאותו צדיק אור עולם הגה"ה
בזמן הכנהס זצוק"ל מטשעכטאווי.

לישיבה של מעלה ככ"ג שנה, יום ד' י"ג אלול שנת תרל"ה לפ"ק
תנצב"ה.

קמ"ב הרב המאוה"ג מו"ה שמואל דוד זצ"ל שווייצער, נפטר ביום ש"ת תרל"ט
ו"ל מצבתו.

פ"ג

איש צדיק וישר לא פסק פומי' מגירסא כל ימי חייו, לא ידע בטיב מו"מ
רק עסק בתורה ועבודה והעמיד תלמידים הרבה, גם ישוב על כסא הרבנות
בגמ"ה קהלות פולין, הוא הרב החרוף המאור הגדול מו"ה שמואל דוד
בהמנוח מ' יואל שווייצער, עזב את עולמו ביום שמת תורה שנת
תרל"ט לפ"ק, תנצב"ה.

קמ"א הרב הגביר מו"ה יקיר בהרב הגדול מו"ה צבי הירש זצ"ל (המובא
אות פ') מענדילואהן, מצוין בתורה באור חכמתו בדעות ובמדות,
בכל עתותיו התענג על ברכת ה', תורת-אל ותורת האדם בעונה יתירה
חופפות כל הליכותיו לשם ולתהלה, נפטר ט"ז מרחשוון תרל"ט, ו"ל מצבתו.

פ"ד

הוי השמש חשך בעונינו, מי ירפא שברנו, ומי יאיר חשכנו,
כי נלקח עמרת ראשנו, הודנו והדרתנו, אב לבנים ואב בחכמה
יגע ועמל בתורת ה' יומם ולילה, ועסק במצות ובמעשים טובים,
גם בכל עת אשר עסק במו"מ להביא טרף לביתו לא מש
מאוהל של תורה, כל היום היא שיחתו, כאשר ידוע ומפורסם.
חבל על דאבדין ולא משתכחין, הוא הלך למנוחה ואותנו עזב לאנחה
ה"ה הרב המפורסם בתורה וביראת ה' שמו נודע בשערים כקש"ת מ'
יקיר בהרב הגדול מו"ה צבי הירש זצלה"ה נכד הנאון רשכבה"ג רבינו
שלמה זלמן זצוק"ל אב"ד ור"מ דפה ווארשא בעה"מ ספרי חמדת שלמה.
עלה למרום יום ג' לסדר לך לך ט"ז מרחשוון שנת תרל"ט לפ"ק,
תנצב"ה.

קמ"ב [הרב הגדול בתורה ובעבודה שלשלת היחש מו"ה משה חונה
בעיר שרענצק בד"ו הרב ר' שמשון הלוי זצ"ל מברעזי למשפחת

לעווין מקארלין, נין ונכד לרכינו הגדול הגאון המהרש"א זצוק"ל, נפטר
מ"ז ניסן תרל"ט לפ"ק, תנצב"ה.

קמג) הרב הצדיק מוהר"ה יונה בר' יצחק זצ"ל יליד קורטשוב, מכון
שבתו היה בפראגא, עסק בעבודת ה' באמונה, ורבים נהרו אליו
להנות מאור צדקתו, ושמה כבוד מנוחתו, נפטר כ"א אייר תרל"ט.

קמז) הגביר המפורסם וי"א מו"ה ישראל צבי ב"מ משה אביגדור הלוי ז"ל
נייגאלדבערג, דרך אמונה בחר בחיים, גם אחרי מותו בכפלים, רבות
פעלה הצלתו ולבו לשמים, ונפטר ל' סיון תרל"ט לפ"ק, וז"ל מצבתו.
באורה צדקה חיים, ופך נתיבה אל-מות

יפעת אש דת וקדושה יסערו, שוחריה הה, יום יום יצערו
ראה זה האיש ושת פלוליה, אצל לה ברכה והגדיל תושה
למענה הלא הקדוש קרן קיומת, צדקתו ואת על לבנו נרשמת
בשכבו עתה הן תשמר עליהו, יום הקיצו הלא היא תשיחהו
ה"ה הגביר הנכבד הנודע לתהלה חסיד וי"א קדושי ישראל היו לו לעינים
מו"ה ישראל צבי (כ"ה) בן מ' משה אביגדור הלוי ז"ל נייגאלדבערג, נא"ע
ל' סיון תרל"ט לפ"ק, תנצב"ה.

קמח) הרב הגביר מוהר"י יודיל בהרב הגביר ש"ב מוהר"ש זימל הלוי ז"ל
(המובא אות ס"ב) למשפחת עפשטיין. כמה מדות טובות גקבצו בא'
באיש המעלה הזה, אוחב חכמה ודורשניה, באהבה אין למעלה ממנה,
כצופה נאמן עמד בכל עת לצאת בכהו והונו לעזרת כל מטה יד ולעשותן
צדקה וחסד באמונה ולב שלם, עם כל דך ונכלם, אהוב ומכובד הי' בי
גדולים אנשי השם, והשאיך אחריו ברכה למזכרת נצח אמרות טהורות בספרו
"מנחת יהודה". נפטר כ' תשרי תר"מ, וזה תואר מצבתו ע"פ צוואתו ומבלי
לתאר אותו בתוארים שונים, וכן צוה לחרות על אבן מצבתו המשה סימני
תוארי עגולים על אות ה' מתיבת ה"ר, ועל אות ב' מתיבת הבכור בחט"פ
מלמעלה, ושעמו ונימוקו עמו.

קמט) אבי החמים הנצורים הסודעים לחוים כמורה וניחלת ה' כל הימים מו"ה קלמן
ומו"ה יוסף יחזי, נייגאלדבערג.

ה"ד מו"ה יהודא יודיל כהרב הגביר המופלג מו' שמעון זימל הלוי עפשמיין
 על פי צוואתו ונסחתו נכתב למטה
 ה"ד יודיל הלוי עפשמיין

נכנס בן הכבוד, אצל אביו מימין
 ח"ע כ' תשרי יום ג', שנת ה' אלפים תר"מ לפ"ק, תנצב"ה .

קמו) הרב ר' אברהם ליבלי ז"ל פראגער, חורפא משוי ליה לשוב, העריף
 כמטר לקחו לערת חברים המקשיבים לקולו, המבוא ליה מעשה
 לעבדה ולשמרה, נפטר ז' מבת תר"מ, ואלה בפדי מצבתו.

אחד הי' אברהם

בחריופותו ובקיאותו בעודו צעיר לימים

רדף צדקה וחסד אף כי זקן בא בימים

היסופר כי אדבר את שכתו כי אמלל

מי לא שמע גודל הריפותו ונתיבתו מישרים

יהו חצוים ביום התלמוד לעומקה, הסבו נגדו תלמידים מקשיבים קולו

ושאבו ממעיני הריפותו מים חיים, דעת וחכמה הי' אתו

הגה בתורת ה' לילות גם ימים, בין גאוני ארץ אהבתו שכנה

בה תורתו אשר עליהם זרחה, מהונו העניק לנבכאי תוח

שם יהלך צדקתו לפניו, הן זאת נחמתנו

ה"ה איש יקר הרב החריף המפורסם המנוח ר' אברהם ליבלי פראגער (כ"ט)

בהמנוח ד' משה ז"ל נא"ע זונין לחודש מבת שנת תר"מ לפ"ק, תנצב"ה .

מיוצגת חזקה ידועה ז"ל חזה שיחה בשי חזקת זכה, אלאים ז"ל

קמו) [הרב ר' יוסף כהר"ר נפתלי ז"ל דאוונדואהן, שוע נגדוב לב

מאד נעלה, חסר מנוע היחש והמעלה, התורה והחכמה כתאומי

צביה וכאחיות מלודה ומבטן, התלכדו ולא התפרדו בקרבו פנימה, בהצנע

לכת ברוח גבון חכמה דעת ובינה, במקרא משנה ונמרא, יראת ה'

טהורה ונאמנה, נקיה משמץ דופי, זאת היתה אוצרו כל הימים, נפטר

י"ג שבט תר"מ לפ"ק .

(כ"ט) הוא אבי הרב הגדול החריף, נגיד רב תנועת צילחא ס' טהורס מו"ה יוסף נכ"ו
 פראגער .

קמח) [הרב ר' זלמן בהגאון מרן יעקב זצ"ל געזונדהייט, היה חריף ובקי, ונאדר בכשרונות ובמדות תרומיות כבדא כרעא דאבוה לתורה ולתעודה, לעבדה ולשמרה, תומתו ויראתו ביראת שדי כאחד רמי המעלה, ויגוע במרם קצנו], נפטר כ"ו ניסן תר"ם לפ"ק.

קמט) [הרב הגביר מו"ה יעקב בהגאון החכם הנודע למשנב מו"ה יקותיאל זוסיל הכהן ז"ל למשפחת ראפאפורט, יליד מינסק דליטא, הוא היה מראשי נכבדי עדתו בעיר ה' שמה, נאמן רוח כתורה וכמצוה, לו שם בנבונים, הולך ישר עם ה' ואנשים, ונצר מגזע ישישים, רגליו הביאוהו הנה, וכפתע לפתאום נפשו גועה], נפטר ה' תמוז תר"ם לפ"ק.

קנ) [הגביר הר"ר יצחק מאיר בהגביר מ' ליכוש ז"ל הופנאגעל, מצוין היה בתורה ובמדע, בהשכל וידוע, תורת ה' ותורת האדם מנת חבלו, נאסף במכחר שנותיו הדר ביתו ושרידיו, יודעיו ומכיריו], נפטר י"א מרחשוון תרמ"א לפ"ק.

קנא) [הרב המאוה"ג מו"צ דפה ווארשא מו"ה יחיאל כהרב ר' יוסף זאב זצ"ל (המובא אות מ"ח) כעשרים ושנים שנה היה נשען על עמודי ההוראה, צדקת ה' עשה להורות דעה בין יושבי שיערה, לעדת מי מנה, ומתחסד עם קונו עד שוכו לעפרו, נפש עמל עמלה לו, פה על הארץ כסה הודו, ובמרומים יהל אורהו], נפטר י"ב כסליו תרמ"א לפ"ק.

קנב) [הרב הגביר מו"ה זוסמאן כהרב המופלג מוהר"י ליב ז"ל יעבין, יליד קאלנא. הכי נעלה שם האיש הזה בין חשובי העדה המצוינים בתורה וביראה, הוא היה סוחר נכבד מנעוריו עד יום מותו, וכל מרדנותיו הרבות אשר אכפוהו והדריכוהו מנוחה לא יכלו לו להפריעו מלהגות בתורת ה' יום יום, ולא סר ממנהגי אבותינו ימין ושמאל, ויעש לו שם עולם „כווארשא" כי היה חכם לב ונשוא פנים, והשאיר אחריו דור ישרים נבירים ונעלים בתורה ומשכילים ע"ד אמת יהיו], נפטר כ"ו לחודש שבט תרמ"א לפ"ק.

קנג) [הרב הישיש מו"ה יוסף כהה"ג מוהר"ז וואלף הכהן ז"ל (המובא אות י"ט), חמר ממשפחה נכבדה שדעתם יפה, בימי חרפו היה

סוחר גכבד וקבע עתים לתורה, ולעת זקנתו הדל לסחור בארץ, ולפי רפיון גופו עסק בתורת ה' עד יום מותו, כל יודעי שמו וזכרו אהבו אותו נדבה כי היה יקר רוח ותמים דרך, וככן שמונים שנה עלה השמימה], נפטר ביום השבת כ"ט שבט תרמ"א לפ"ק.

קנה) הישר והנכבד בעדתו הר"ר נתן נטע בהרב ר' מרדכי ז"ל סערנאקער (המובא אות כ"ז) למשפחת ווינאווער, בימי חרפו ועשרו שם עינו ולכו בצרכי העדה וינהל באמונה, ורב חסד עשה, עלה למכון עולמים זקן ושבע ימים], נפטר ה' כסליו תרמ"א לפ"ק.

קנה) [הגביר הנעלה מו"ה משה בן אכיר הגביר מו"ה מרדכי ז"ל ליפשיץ (המובא אות קל"א) יליד פינסק, תושב ווארשא, היה איש רך בשנים מצוין בהוסן עשרו וכשבע ימים בלב מלא חכמה ואמונה הצרופה, כנודע ליודעיו ומכיריו ואשר נשאו ונתנו עמו במסחרו, גם בסתר לבו היה לו רגשות רוחניות לחשוב חשבונו של עולם, כאשר הראה לדעת ע"פ צוואתו אשר הבין לו עוד במבחר שנות עלומיו ויחדש אותה מדי שנה משך שנים הרבה קודם פטירתו תמידין כסדרן, וכי הפריש כחמשה עשר אלף רובל כסף למעשי הצדקה לכל דבר טוב ומועיל כדת וכמצוה, טעם זקנים לקח עמו, הן זו מתת גורלו], ונפטר ביום ג' ו' ניסן תרמ"א לפ"ק.

קנו) [הגביר הר"ר דוד מנחם בהגביר הנודע הר"ר צבי סאלעווייצ'יג יליד קאברין תושב ווארשא, חסר מגזע אצילים ונכבדים, אוהב תורה שומר מצוה, ובין סוחריו אמונה לתהלה, במספר ימיו המעטים קנה לו שם טוב בכשרון מדותיו הנעלות, התן הרה"ג ר' נחום ז"ל קארנגאלד המובא אות מ"ז], נפטר ט"ז ניסן תרמ"א לפ"ק.

השמטות ונוספות

קנז) ר' הירשלו' ב'ר' פייביל ז"ל מצענצאמון הר"ר ארון מקראקא אשר נפטר בש"ס יום א' כ' טבת שנת תקע"ב לפ"ק.

(ל' מנזיין סיה אום הכס הזה כמורה וגדולה כחמד מגדולי אנשי הסס, נבי העדה ומכובד בדורו, חוקן הגאון הנעלה מכן חיים דאוויזחסן ז"ל אב"ד דווארשא. ומלמתי נכון

קנת הרב המופהק החסיד ועניו המפורסם לשם ולתפארת, מנעוריו ה' לומר תורה לשמה בשקידה רבה מו"ה זאב וואלף ^(א) בהמנוח מ' הוד וצ"ל מק"ק באדקי נפטר ביום ו' עש"ק ויחי י"ג שבת תקפ"פ לפ"ק.

קנט איש נבון וחכם שפּו הטוב הלך למרחוק הצנע לכת עם אלהים ובין אחים ורעים מכספו נתן לטובים ומשיביע לרעבים לקרובים ורחוקים, הרבני המופלג שלשלת היוחסין הנגיד ונדיב מפורסם מו"ה משה (הנקרא ר' משה מייליעם) בהרבני מו"ה יהודא אלהן וצ"ל, נפטר י"ב ניסן תקפ"ב לפ"ק.

קס איש חכם ונבון מגזע צדיקים וגאונים ירא אלהים הרבני הנגיד המפורסם מו"ה יחיאל איבל אייזניבערג בן לאותו צדיק מו"ה שמחה ז"ל מקארוב נפטר בעש"ק י"ט אייר שנת תקפ"ו לפ"ק.

קסא איש תם וישר נאמן רוח חו"נ ירא אלהים מופלג בלמוד, יומם ולילה עסק בתורה ובמצות מו"ה שמואל בר' יצחק עדעלכאזן ז"ל, (היה מתושבו ונכבדי העיר פראג, כסובל בתורה וביראה, גם ברוח נדיבה לטובת בני עדתו, ובקוראי שמו ר' שמואל זאמבקער), נפטר ... (בפראגא מנו"כ) בשנת תקפ"ו.

קסב שוע ונדיב משביל ואיש תבונות בתורה ובתעודה מו"ה יהודא ליב ^(ב) בהמנוח מו"ה צבי הירש וצ"ל מק"ק שצוצין.

להעיר אשר נמלה ח"י ניו וכדו הסה"ם הר"ר ליבוש נ"י דאוודזאן שי מסי כסף של ס"ח מענת מקס"ח—מקס"ט, מעוזבן זקינו הרה"ג המנוח הלז ועליהן חרות שמו נפתלי במבונה "הירץ" ולא "הירש", כן על מצבת בן המנוח ה"ה הרה"ג ר' ישראל ז"ל זעלאמעינער המנוח חות י"ב חרות ב"כ בן ר' נפתלי "הירץ", והרב הגאון מוהר"ה הג"ל חתנו היה מתייחס בשם ר' חיים ר' הערשילעס? ולשרידיו יו"ה ג"כ בלתי מודע להם צביבור ח"ך לאמת את הדבר [במו"ה שרגא פייביץ מנענלחמן, ח"ר ארון עליה ב"ד מקראקא.]

^(א) היה ממוצאי ווארשא, תורכו אומנתו, נדיק בכל דרכיו, ומסחרו ע"י אחים נעשה, והנקרא בפ"כ ר' וואלף באדקיער (ע"ש עיר מולדתו). והוא אחד מהאחים הנודעים למשגב, המה, הגאון החסיד חיש חלי ומשגב לעמות מו"ה צבי הירש פרינקער מברסק דליטא, הגאון ונדיק מו"ה ליבוש שה"י אבד"ק באדקי, הרב הגאון מו"ה דובער מקאמיניץ דליטא, והרביעי הכי נכבד הרב המנוח הזה, אשר ילא קום בכל אפסוס, והנודעים בשם "ארכע חיות" כי שמות ארכע החיות האלה באופני שמוחיהם, ובשו"ת בגדי ישע להרב הג' ר' שמואל ז"ל סו"ד דק"ק ביאליסטאק בהקדמתו, מובאים ומתייחסים למשפחותיהם, זכרון נדיקים חלה לברכה.

^(ב) אדם המעלה הזה היה גבר זולת במסחריו העמומים אשר גברו לאמונה הנרופה, והפיק ברכה בין ראשי כנעני מדינת פולין, ולעת זקנתו כי סר אל הכלתו כנגלל החורז בעולם לא ירד מהדר זיו כבודו, בין נכבדי חרץ להסכבד בו, על רוח מעלת תורתו ונדקתו שרצו ומעשיו הטובים המכריזין עליו כראות לאיש נלר מגזע ישישים, וחקן הרב הגדול בישראל הן גביר לחיותו ונדקתו כהררי אל מו"ה חיים זל"ל מק"ק שצוצין הנקרא בשם דער זעלנינער מגיד, יעז לו שם עולם לו ולרעו אחריו, ומנינו וכדיו צעיר מולדתי המה, הגבירים הנודעים צחוסן עשכס שועים ונכבדים האחים "פרומקין" וחיו, בני הגביר המעלה חכם נדיב וח"ס נלבב המודע למחלה מ' יעקב פרומקין ז"ל מהורחנה.

במהסה החכמה ובצל ההצלחה, יחסה האדם ויחסה הגבר, הצלתה הכוונת בחייו פורתה, והכמה הנאמנה תלוהו קבר, בתורה ותושיה נפשך עדית, פארת שמך בכשרון מעלליך, וכליל אישים אהה היית, יהודא כן יודוך אחיך, נפטר ביום ב' ח' אייר תקפ"ט לפ"ק.

קסד) הר"ר צבי הירש ר"י בר' נתן ז"ל שרופטגוססער נפטר כ"ו אדר שנת תקצ"א לפ"ק.

קסה) איש אמנים תם ונבר, אב לאביונים מאור פנימו, אך גויתו פה בקבר, ורוחו ונשמתו בערן הנמו, מו"ה יהודא ליב ר"י ב"מ יעקב (קאפיל) געלבלום, שנפטר ביום ג' כ"ו אייר תקצ"א.

קסו) איש זקן ושבע ימים נשא ונתן באמונה, כל ימיו הלך בדרך נכונה, פור נתן לדלים ואביונים, בטוב לב ובושר פנים, כל מעשי צדקתו אשר יקרו מפנינים, ימליצו בעדו לפני ה' שוכן מרומים, ה"ה הישיש היקר והנכבד לתפארת ולתהלה מו"ה דובער במו' זאב וואלף מאלניאק, נפטר בשם טוב כ' לחודש כסליו תקצ"ב לפ"ק.

קסז) איש רך בשנים מתהלך בדרך תמים, ה"ה הרבני המופלג מו"ה צבי דוב ר"ה בהגיד מו"ה גבריאל ז"ל (אייזינמאן, המובא אות נ) נפטר ביום ג' ט' חשוון שנת תקצ"ה לפ"ק.

קסח) איש תם וישר החסיד המפורסם ה"ה הישיש מ' מתתי חיים [היה מופלג בתורה, משובח ומפואר בלשון חסידים, ומראשי הרבקים בקדושי דורו הרה"ק בעל נועם אלימלך, והרה"ק מלובלין נ"ע, אבי הרב ר' יעקב יוסף ז"ל קאלינבערג מחבר ספר סדר המצות המובא אות קל"ח] בהמנות מו"ה ישראל יהודא ז"ל מחמעלניק, נפטר ביום כ"ד ונקבר ביום כ"ה מרחשוון שנת תקצ"ו לפ"ק.

קסט) זרחה שמשו בעלומיו, אספה נגהה בנעוריו, בחצי ימיו כבה נרו, ושבה לעפר עפרו, וי וי יתומים יענו, אבינו עבר מי ידריכנו, לפנו

¹⁵⁾ הוא היה הראשון בבני אשר הקים בית הדפוס צמדינת פולין לספרי בני ישראל וכוונתו לאור צבית הדפוס שלו הרבה ספרים יקרי הערך, והיה ח"ש חורני וירא חלטים כחשר יעידון עליו גאונוס מפורסמים אשר זכו לו בהסכמותיהם על הספרים אשר הוציאו לאור עולם, גם מתוך שנים הרבה היה לו עסק הדפוס בשותפות עם המחוקק הגדוע הרבני היקר ומשכיל ה' חזינדור לעצמאחזן ז"ל (אשר נסע לאר"ה וגם מנ"כ) כחשר הראש לנו לדעת זאת מספר "סוד אמונה" אשר הדפיסו שניהם בשנת "ומדת עזה" ועוד מספרים אחרים, גם צניהם אחרים מהסוסים צבתי הדפוס שלהם צעיר ווארשא עד היום הזה.

¹⁶⁾ הנקרא ר' ליב שעבילעס והיה ח"ש הסוף תם וישר ציח"ה' ובכל דרכיו השכיל לעשות טוב וחסד, חצי הרב המופלג היקר החכם מנ"ה שלמה געלבלום נר"ו מחבר ספר הגכנד "קונקורדאנציה החדש" אשר כסה את שמו על שער הספר כר"ס שב"ל, ותוחן הגאון המופלג מרן יעקב געזונדהייט ז"ל אב"ד דסב.

¹⁷⁾ הוא חצי הגביר המפורסם המוכתר צמדות נדיב וטהר לב מוה"ר שלמה ג"י אייזינמאן.

תלך צדקתו, פני צורו להראותו, מו"ה זאב וואלף (י) ב"מ יצחק ממשפחת תומים, נפטר ביום ב' י"א אדר שני שנת תקצ"ו לפ"ק.

קע ואת עצמות יוסף קברו פה, הוא יוסף הצדיק, נברא רבא דלא פסק פומיה מגירסא כל ימי חייו, ה"ה הישיש והזקן זה שקנה חכמה גדול בתורה וביראה מו"ה יוסף במו"ה שרגא פיינליכט, הנקרא בפי כל ר' יאשקע הזקן, שבק לן חיי ונתבקש בישיבה של מעלה ביום ה' י"ח אדר ראשון תקצ"ו לפ"ק.

קעא הרב הג' המופלג הוותיק הצדיק המוסמך נקטף בעורו באבן ולא הגיע לחצי ימיו מו"ה משה אהרן (י) בהרב מו"ה דובער וצללה"ה, ונ"נ (בפראגא מנ"כ) ח"י אדר תקצ"ח לפ"ק.

קעב והמשכילים יתירו כוזהו הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד, חמדת נפשנו פה נקבר איש הבינים, ידע תוכן קביעת עתים מערכת השמים, ירו כתבה למשמרת לנו לוחות שנים, מולדות ותקופות לשנים רחוקות, פרי עץ החיים, אהה! דוה לבנו מרוב עצבוננו כי רב, זאת נחמתנו כי נר אבינו לא בכה, לפני אור מצוחצח הנה קמה ונצבה, לקץ הומין יעמוד עם זקן ושיבה, ישובון לעיר תבנה ותכונן בנחת ושובה, ה"ה הרבני המושלם הישיש מ' חיים במו"ה יעקב יהודא לעווענבערג וצ"ל מפשערבורו, נפטר אור ליום ג' כ"ח שבט התקצ"ט לפ"ק.

קעג הרב המופלג יר"א הישוש החסיד מוהר"ר חנוך (י) בהרב מו"ה טובי' הכהן וצ"ל נפטר, יום ש"ק כ"ח בחודש טבת שנת ת"ר לפ"ק.

קעד הר"ר מרדכי ליב (י) ב"מ אברהם יצחק וצ"ל וויינמרויב, נפטר כ"ו תמוז ת"ר לפ"ק.

קעה לא על אבן זאת תהלותיו יחקו, לחמו מיגיעו בכשרון ומעשיו וזקקו, מפעליו נשגבו מאד מספר עצמו, יקצור פרי תבואה זרע בארץ החיים, יתענג במתוה צל שרי בשמים, ה"ה הרבני הישיש ירא ה' מו"ה שלמה זלמן בר' טובי' מטרעספאלי אירליכט, נפטר ביום א' ער"ת מנחם אב תר"א לפ"ק.

(י) הוא חבי הגביר הנעלה, ונדיב לב נכבד לתהלה, מ' נחום ז"ל ליכטענבוים.

(י) חבי הרב המאוס"ג כו" מו"ה יצחק, ומוחן הרב המאוס"ג כו" מו"ה ישראל מרדכי מכוזה ר' מאטיל (מהבר ס' קול ברמה, מים אדירים על הגדה ש"ס, מילי דאבות וטעם זקנים על מ' אבות) פיהם מו"ה בעדה ווארשא וצ"ו, ה' עליהם יחיו.

(י) מהבר ספר, "יסוד חמונה" על דרוש הנדפס בווארשא ע"י המחבר בשנת, ומדת עוה"ה, ועל שער הספר מתייחס שמה לנכד הרב הגאון חיים אלהי מ' משה אבד"ק שדה חיים, יין וכדל להגאון מושה"ד מו"ה זבי הירש וצ"ל אבד"ק זאריק.

(י) חבי הרב הגדול בתו"י מ' ישראל נר"ו וויינמרויב (ממוחדי סלמידי הגאון הנעלה מכן יעקב וצ"ל געוונדהייט) סמניה בדפוס הנודע להחיים בני הגביר מוהר"ש הרגענבראד, והוא יין וכדל להרב הגאון הן גביר לחמו מו"ה חיים וצ"ל מסלויין הנקרא דער סלויניער מגיד.

קעו הרב החסיד החכם השלם מו"ה דוד בהמנות הרב מו"ה אליעזר יום טוב, מגוע תוספות יו"ט הנקרא כפי כל ר' דוד פראגער, נפטר ביום א' כ"א מנחם אב תר"א לפ"ק.

קעז ה"ה הרבני הישיש אי"א מנעוריו המנוח מו"ה נפתלי הירץ פ" במו"ה שרגא פייביל ז"ל פיינליכט, היה קובע עתים לתורה לילות וימים, ירא וחרד לדבר ה' וחכמים, רב טוב היטיב לישרים ותמימים, צדורה תהי נשמתו בצדור החיים. נפטר בש"ט יום ד' כ"ב לחודש מרחשון תר"ג לפ"ק.

קעה איש אשר שקד באהלו תורה ה"ה מו"ה שלמה זלמן פ" [הנקרא ר' זלמן פיעטרקאווער, דוד האחים הנכבדים בני, דאנציג"ר ובראשם הרבנים הגאונים וצדיקים מוהר"ש פייביל מגרוצא ומו"ה גבריאל מראדים זכרון צדיקים לברכה] במו"ה יוסף ז"ל, שנפטר ד' אר"ש שנת תר"ה לפ"ק.

קעט בצל שריו יתלונן הישיש, צחות דבר באמרי שפר, לשון למודים ויודע ספר, אזלת יד אפס גבר, לב נבון שוכן קבר, ה"ה ד' בצלאל בר' ניסן ז"ל הנקרא ר' בצלאל שעדליצער פ"ב, גוע ביום ה' יו"ד ניסן תר"ה לפ"ק.

קפ יודעי נהי ומספר קינה יעוררו, הנקבדים בעם בבכי ימרו, ואל מי נפנה בצרה אביונים יועקו, שוחרי טובה בשברון מתנים יאנקו, יחדיו עשיר ודל יהללו את מעלליו, על נדיבותו ועירו על כשרון פעליו, הדרך צדיקים בטר לו בכל ארחותיו, ולארתו צידה הכין במעש שנותיו, דרש טוב ויושר כל ימיו ועתותיו, ה"ה הרבני המופלג איש מפואר לשם ולתהלה יקר רוח ונדיב לב צעור לימים ורב מעללים אוהב תורה ודורש חכמה מו"ה יהושע דוד פ"ב בר' שרגא פייביל זצ"ל ליפשיץ נא"ע יום א' י"א מנחם תר"ה לפ"ק.

קפא הלך נכחות כל יודעיו עליו יילילו, מלאכי אל לקראתו יגילו, נהי הי' כאשר גוע, אבל גדול לכל שומע, בתורת ה' עמל כל ימיו, לארחות יושר שם פעמיו, צדקת ה' עשה והצנע לכת עם ה' אלהיו, נפלה מאתנו עמרת ראשנו נהפך לאבל מחולינו, כי נשבר מטה עוזנו ומחמדנו, ה"ה הרבני המופלג בתורה ויראת ה' היא אוצרו מו"ה משה צבי (ויסבערג), נפטר יום ב' כ"א סיון תר"ו לפ"ק.

קפב גל זה לעד, כי גדול האיד, ואבן המצבה, לכל הוא מעצבה, ה"ה הרבני המופלג השלם במדעים הלך במשרים מו"ה יהודה ליב פיילכענפעלד בהרבני התמים מו"ה שמשון מליסא נין ונכד של הרב הגאון בעהמ"ס, "בית מאיר" זצ"ל אב"ד משאטלאנד, נפטר עש"ק כ"ד טבת תר"ח לפ"ק.

(פ) הוא אחי הרב הגדול דודק ונטנב ר' יאסקע חוקן ז"ל המובא חות ק"ע.

(פא) הוא חותן הקיין הנודע מ' שמואל בר' עדעלמאן.

(פב) הוא אחי החכם וסופר נגיד רב הצנוע, בחורניות ולמודיות, ה' הלל נוסבוס בר'.

(פג) הוא אחיו של הגאון הגעלס מ' ברוך לצי אבד"ק פיעטקוב, והרב ר' שמואל

רלזענבלוס, מחבר ס' "מורה מן השמים", ה' עליהם יחיו.

קפג הרב המופלג בתורה ויראה מ' יצחק ט"ו בר' זוסקינד הלוי ז"ל שו"ב
 בפראגא (ושם מנו"כ). וזו עיני דמעות פלגי מים, צהל קול תמרורים
 עד שמים, חסיד ועניו במעשיו לעשות חיל, קול תורתו השמיע יומם וליל,
 ה' זתיר במצוה קלה בכחמורה, לחבר האוהל ביראה ובסברא ברורה,
 ולמרום עלה בערן גן הנח, יתערן במחזה שדי וכבוד יעטרהו, נפטר ביום
 כ"ה לחודש טבת שנת תר"ח.

קפד אבן מאופל תועק, לא עלי פה בעמק הבישו, זעק והילל דמעות אל
 תמעיטו, איש חמדות, רב יוסף היים" הפשיט פה אדרתו ויעף
 השמים, מה תחזה בי תהלה חרותה, מעשה הרש פאר בן תמותה, תהלתו
 בקהל אוניך תשמענה, איכה יועם זהב שפתיך תבענה, חכם נדיב נכבד
 נשוא פנים, תומך דל מחזיק רש אב לבנים, איש אשר אלה לו ימול בחציר,
 עלי תאנה תבול בטרם בציר, אך מה תבול יודה קבר צלמות, גויתו אך
 היא תשפיל פה שבת, ונשמתו מקור מחצבה מרום עלתה, שמה תתענג
 על ההלוקף עבודתה, ה"ה הרבני הנגיד מפורסם במעלות ומדות מרע חכמה
 ובתושיה לו עשר ירות, מבין לשון ובשפת עבר לו עשרת מונים, כפו פרוש
 לעני נומל חסד איש אמונים, יר"א מגעוריו מכובד בעיני יודעיו ומכיריו, מ'
 יוסף היים הלוי במ' אברהם מנחם נחום פייגענבלאט סג"ל, נפטר יום
 עש"ק ז' אדר ראשון שנת תר"ח לפ"ק.

קפה איש יקר מופלג וירא אלהים מו"ה ישראל בן המנוח הנכבד המפורסם
 מו"ה אברהם גאלדמאן ז"ל, ישר היית כל ימי חיידך, אל לקחך
 בחצי ימידך, גאוה שנאת וענוה אהבת, לדעת תורה מאד תאבת, מה יקר
 שמך אחריך עובת, אך לטוב יזכורך החיים, נשמתך בצל שדי בשמים,
 נפטר כ"ד אייר תר"ט לפ"ק.

קפו איש ישר ירא אלהים הלך בדרך תמים, ה"ה מו"ה יעקב עקיבא
 עדעלשטיין בהרב ר' מאנים ז"ל אב"ד מרז'טשעוואל, נפטר ג' אלול
 תר"ט לפ"ק.

קפז איש האמת אשר היה נאמן על הב"ע דפה השע עשרה שנה הרבני
 מו"ה צדוק בהמנוח מוהר"ר מאיר ז"ל מק"ק אפטא, נפטר ה' ימים
 בחדש אלול שנת תר"ט לפ"ק.

קפח איש נכבד ומופלג בתורה וי"ש אוהב את המקום אוהב את הבריות,
 דרכו באמונה, דבריו לבריות נשמעים, ה"ה היקר מ' יהוקאל בר'
 סוני פריילאנד, נסמך למ"ץ בישורון, נפטר ה' אייר תר"י לפ"ק.

קפט איש ישר בן שבעים שנה. בימי חייו הלך בדרך תמים, סר מרע
 ואהב יושר כל הימים, השאיר אחריו ברכה בנות ובנים, ואברהם
 הזקן את מצות אלהיו שמר, לרעהו רעה לא עשה, בועת אפו כל ימי חלדו

קפ וכתה אחריו כמ"ק סדנא ליטא ופכחוס על גפ"ה גם ביאורי סקוקים בלוסי
 הקבלה אשר זעק יצחק בנדא הסורה, וזכה בהסכמות מנאונים מוזהקים בדורו, נס על
 עבודתו במלכת ה' עבודה תמה.

מיגיע כפו, מ' אברהם אבא (מ"ה) ב"מ יצחק ז"ל, נפטר ו' אייר תר"ו לפ"ק.

קצב איש הישר הולך בדרך תמים עוסק בצרכי התמחויו לשם שמים, ה"ה הרבני המופלג מו"ה משה בר' יהודא ליב געלבלום ז"ל הנקרא ר' משה שעבילעס (מ"ב), נפטר ח' מנחם תר"א לפ"ק.

קצא איש הלך בדרך טובים ועסק במו"מ באמונה ה"ה היקר השלם מו"ה ברוך בהמנוח מו"ה יהודא ליב פאשעט, הלך למנוחתו מנוחת עולמים בחצי ימיו ביום א' דר"ה אלול תר"ב לפ"ק.

קצב בני ציון מספר מר יצרחו, נה אביהם כבה מדותיו הישרים נלקחו, צבי תפארת משפחתו ויודעי שמו, ינחמו כי יגוע תפארת ישראל ודומו, ונרו עוד יורת אף יופיע, נצח ישראל לעולמי עד יושיע, ה"ה הרבני המופלג החריף המפורסם בתורה וביראה מ' בניציון בהרב החכם המפורסם מו' אברהם יעקב שטערין ז"ל, נפטר ביום כ"ז טבת תר"ג לפ"ק.

קצג המפורסם מ' שמואל מרגליות בהרב המפורסם מ' נפתלי זצ"ל מרגליות, נפטר יום ד' ח' אדר ראשון ה' אלפים תר"ג לפ"ק.

קצד איש יקר וישר הגביר ר' יוסף הכהן קאנימין בהמנוח ר' שמואל ז"ל. ידע עשות נכוחה, והכין הרבה לברכה, סעד ושען נכאים, פנה לרעבים וצמאים, קולם שמע והושיעם, אהב ויכבד את התורה, נחה בניו דרך ישרה, יחד כולם ברוח יקרה, טמון בלבם אהבתו, צרופה בקרבם אמרתו, נפטר ח"י אייר תר"ג לפ"ק.

קצה ישרי לב ספרו נא מספר יגונים, על מות איש זקן ונשוא פנים, קוננו עליו בלב מר נהי אוי ואבוי, בצדקתו עלה למרום ואותנו עזב פה, הילילו עליו בנפש מרה ולב מרוה, לאכיונים פוז נתן לדלים חונן ומלוה, ואיך נאסף איש חסד לקונן נאווה, יושר יליין בעדנו זכותו יגן נקוה, ה"ה הישיש המפורסם ירא אלהים איש תמים דובר אמת זקן ונשוא פנים מ' יעקב בר' ירמ' הלוי לעווי זצ"ל הנקרא בפי כל ר' יעקב חלפן [רבים יספרו בשבחיו על הטוב אשר עשה למוצת עניי תשב"ר בת"ת דפה], נפטר בשם טוב יום ד' א' כסלו שנת תר"ד לפ"ק.

קצו נבחר שם מעושר רב, מעול תורת ה' ויראתו, ולישא וליתן באמונה גופו לא שקט, נפשות חלכאים ודלים בכל מאורו תמד, מ' נתן נטע (מ"ב) בהרב ר' אהרן זצ"ל (המוכא אות י"ח) טענענבוים, נפטר כ"ג מרחשוון תרט"ו לפ"ק.

(מ"ה) הוא חותן האדון הנכבד מנקה ספרי בני ישראל הערר בערנהארד ליממעטמאן.

(מ"ב) הוא היה גיסו של בני אשלי רבני הגאונים ולדיקים הגענץ בקדושים רבי מנחם מענדיל מקאלק ורבי יצחק מאיר מגור, ולהגאון ר' יעקב ז"ל געזונדטייט זל"ה.

(מ"ב) הוא אחי הרה"ג ר' פישל ז"ל לעוועטש המוכא הו"ח ק"ג, ולהכח"ל הרב המאוס"ב

המוכה מו"ה ישכר שי' המו"ל מעיר פראגא, ואחי האחים הרה"ק גאון עדתו רבי יעקב שי' מנאדריין, והרבני המופלג הגביר י"ח הוסיק מ' יוסף טענענבוים שי'.

קצו) איש תושיה נודע בשערים תהלתו, ביראת ה' מעוזו ועמלו בתורתו, ימים ולילות בנהלת קודש מגורתו, גבולו הרחיב בתלמידים מקשיבים לתבונתו, דעת ומומות קדשו נכון מוצאהו, ועל ספר לחרות בחר מעשיהו, רובי תורתו במכתביו השאיר ברכותיו, זנה עדתו בנוער במבחר שנותיו, אבל יחיד לאבותיו ולעמו במותיו, במרום קנו תשוב תופיע בעמך, ה"ה הרב המופלג המובהק מו"ה אביגדור זאב מ"ה) בר' קאפיל ז"ל (מובא להלאה) געלבלום, נפטר בש"ט כ"ר מרחשוון תרט"ו לפ"ק.

קצה) ישר באדם מתהלך בתמים, צדק ואמת אהב כל הימים, חבר ליראי ה' ולשומרי מצותיו, קנינו ומסחרו באמונה כל שנותיו, משרים אהו דרכו תום ויושר. רדף צדקה ולא איץ אחרי הון ועושר. דרך אבותיו היקרים היו לו לעינים, כהם הרבה עשה טוב ואושר בארץ החיים, יתעדן נצח בעדן בנועם השמים, זכר תפארתו שם תהלתו, לעד יהיה עד יקוץ משנתו, ה"ה הרבני המפורסם איש נאמן ויקר רוח המנוח מו"ה יצחק מרדכי בר' ברוך ז"ל לוסטבערג (הנקרא ר' איטשע טאמיל, יליד וויסאקי הסמוך לבריסק עיר מולדתו ומגוע נכבדי ויקרי ערך עדתו צור מתצבתו) נאסף אל עמיו ביום ב' ר' טבת שנת תרט"ו לפ"ק.

קצט) הישיש אלכסנדר בהרב ר' שמחה דיין (המובא אות ט"ז) זצ"ל, הנקרא ר' זושא ראזען, אשר היה משך עשרים שנה גבאי דהברה קדושה פה ווארשא, נפטר ביום כ"ה אדר ובא למנוחתו כבוד ער"ה ניסן תרט"ו לפ"ק.

ר) איש ישר ותם דרך ה"ה הרבני השלם מו"ה יצחק שרגא בן הרב הגאון מו' שלמה איגר זצ"ל ונכד הרב הגאון הגדול המפורסם מו"ה עקיבא איגר זצוק"ל. יקר רוח איכה בלא עתך גועת, צל היה פה עלי ארץ ימי חלדך, חטר מגזע קדש איך נגדעת, קל מהרה עלה הכורת עליך, שרשך אכן חי עוד ישוב יצמיה, רטוב הוא לפני שמש צדקתך. גלמך לעת קץ עוד יקום עוד יפריח, אך יש גורל רב במרום לנפשך, נפטר ו' עש"ק ת"י ניסן חוהמ"פ שנת תרט"ו לפ"ק.

רא) יללה השמיעו כל מבקרי קבר, בבואכם פה לינתו הנבר, ושאו למרום עיניכם בתתנה, רוחו לחסות בצל כנפי השכינה, נפשות שרכש אותם בהמולו, תורה שלמד וצדקה שעשה, הנה גם המה יבואו למולו, ימליצו בעדו לפני כל עשה, ה"ה הרבני מו"ה יונה בר' מרדכי מייטעלבוים, נפטר בש"ק י"ד תמוז תרט"ו לפ"ק.

רב) תחת המצבה הזאת, נטמנו עצמות איש ישר הולך, אסף הון באמונה, והגיה ברכה לבניו אחריו, ה"ה מ' מאיר בן הישיש היקר ירא אלהים ונודע לתהלה בקרב עמו מ' סיני פלאמוי ז"ל, נולד ביום ו' לחודש שבט שנת תקנ"ה. ונפטר ביום ו' מרחשוון תרט"ו לפ"ק.

מ"ה) הוא אצי סרז הנאז"ג המפורסם בחסידות מו"ה יוסף געלבלום אבד"ק טידלנאווי.

(דג) חמה וסער נורא הם נפל משמים, יפעת נגהך כבה חשך שמשך בצהרים, יודעך ומכירך לא יוכלו קבל נחומה, מודע יקר כמודך ישכון פה דומה, מעיל צדק ומשרים חמה היו ארחך, ריעות ואהות רדפת כל ימי חיך, דלים ורשים תמכת בימין צדקת פורונך, כשרון פעלך ותום דרכך ונועם צדקך, יסקו חמה וימליצו טוב בעד נשמתך, ה"ה היקר מ' חיים מדרכי (ט) בר' אברהם לינדענשאט, נפטר ביום כ"ה אייר תרמ"ז לפ"ק.

(דד) צעיר לימים מגזע היחש נגיד בעמיו כש"ת מ' ישעיה לויב בן להגביר המפורסם המופלג והשנון מו' משה איגד ע"ה. יעיד הגל הזה ועדה המצבה, שניהם יחד יעירו אבל למעצבה, על נפש יקרה צעיר לימים, ישר במעשיו והולך תמים, היה מגזע היחס מגזע ישרה, לאלהים ולאנשים נפשו ברה, יחד סבבוהו מחלות רעות, בדמו ימיו הובילוהו לקברות, אבינו מת בניו יצעקו, יתנו קולם מר יזעקו, יודעיו ומכיריו ברמז עינים, גדלה צעקתם ורפו כל ידים, רוחו עת שבה לאלהים בשמים, אשר נאסף אל עמיו ביום עש"ק כ"ב כסליו תרי"ז לפ"ק.

(דה) ה"ה הרבני המופלג נדיב וקצין המפורסם מ' יהודה לויב בהרב המנוח מ' שלמה הלפן ז"ל ווילדענבערג, יהודה יודוהו אחיו וכל יודעיו יהללוהו סלה, לאיש מופלג בתורה יקר רוח נדיב נעלה, ירא אלהים מרבים לדלים היה משען ומשענה, בתענוגי עולם מאם, דרכיו ישרים והכל באמונה, בן יכבד אב עקבותיו הלך ושמר פקודתו, רב מאד פעלו נעימים מעשיו בחייו וזממותו, שם טוב קנה ביום המות מיום הולדו, למרום הלכה נפשו עם נפשות צדיקים תנוח, מה ידוה לבות רוב בניו ודכאי רוח, הנה נפלה תפארתם גם נעדר מהם חסרו, נפטר בשם יום ד' יו"ד אדר תרי"ח לפ"ק.

(דו) ר' מאיר (י) בן יהודה גליקסזאהן, מאור עינינו נלקח מאתנו, בן שבעים שנה הלך מעמנו, ילילו עליו בניו ובנותיו וכל מכיריו, הה! נפלה עמרת ראשנו ונפרד ממנו חמדת לבבינו, דאבו עליו נפש אוהביו וכל יודעיו, הם אוהביו כי שם הוא זורח, נפטר ביום א' ער"ח מנ"א תרי"ח לפ"ק.

(דז) איש תמים במעשיו ירא את ה' מנעוריו, הקדיש לה' כל עתותיו לא מש מאוהל של תורה ויט שכמו לסבול להגות בתורת ה' בכל כחו, הלך בדרך מרחוק וצרור זכויותיו לקח בידו אשרי לו ואשרי פעלו, ה"ה אשר נקרא ר' יוסף זעלכווער בן לאותו צדיק ה"ה הרב המפורסם מ' משה סטענזיצער נפטר ביום ד' לחודש אדר ראשון שנת תרי"ט לפ"ק.

(דח) המצבה הזאת, לזכר איש עשיר פה ינוח, ינפש מיגון ורעות רוח, בי"ז בתמוז בא השבר ולערב הובל למשוואה וקבר, שם באמש יזרח

(ט) חבי הנביר י"א וכדיב ככד מ' ישראל מאיר לינדענשאט.

(י) הוא אחי הנביר הנודע לשם מ' ישראל גליקסזאהן הנקרא ר' ישראל קאליטער שנפטר בשם י"א חלול שנת תר"א ומנו"כ חלל הרה"ג ר' ישראל זעלכווער ז"ל, ועלם לשון מלכותו לא היה צדיק להעתיק לאשר נחשבה קודם זמנה.

לו שמש, ה"ה התורני הנגיד מ' ל'בוש במ' זאב ל'ובעלסקי, תמו ימי חייך
בשבעה עשר בתמוז שנת-תרי"ט לפ"ק.

רמ) יום הלך מאתנו זה האיש התפארת, חסד לאשתו הנור ולבניו העמרת,
זאת לא זאת כי גם כל מכיריו, קשרו מספר ונהי על ימי בחורו אשר
נקרא מררה לעלות שמים, להתהלך לפני אלהים באור החיים. ה"ה היקר
הולך משרים מ' יחוקאל בן מ' אליעזר נתן טאקאר, נא"ע בש"ק יו"ד כסליו
תרכ"א לפ"ק.

רי) ישר הלך בדרך תמים, צדקתו תהא עומדת לעולמים, חמד לעשות רצון
בורא עולמים, קבע עתים לתורה לילות כימים, משמים בקשו את טוב
נשמתו, איש יקר שמה כבוד מנוחתו, יליץ טוב על נשואים בחיים, רב
טוב צפון עבורו בשמים, ה"ה הרבני המופלג היקר מ' יצחק כואר במ'
אברהם פריוועס (המובא אות ס"ד), נפטר בש"ק ה' ניסן תרכ"א לפ"ק.

ריא) איש ישר הלך בדרך תמים, על התורה ותפלה היה משים לילות כימים,
הוא הרבני המופלג אי"א מו"ה זאב וואלף וידאווער בן הרב הגדול
המופלא מ' יהושע פאליק הלוי זצ"ל, נאסף אל עמיו ביום ש"ק י"ב ניסן ונקבר
ביום א' י"ג ניסן שנת תרכ"א לפ"ק.

ריב) דומי מעבת אבן, שוכן פה אל תגידי, במלים מעטים דמעה כאפיק
נחלים הורידו, שמרי מצותו אשר צוה לפני עלותו השמים, לבל
ישמע שבת מפעלו על דל שפתים, בלעדי אמרות אלה המה לאות זכרון
תהיינה, וכל עובר ישתומם עיניו מאין הפוגות תבכינה, ה"ה מ' שויכא
ברחן [היה תמים דרכו עם ה' ואנשים, סותר לאמונה, ובפי ישרים לתהלה,
גם בניו ושירדיו שיהיו בדרכיו ירצו סלה] ^נ בחמנוח מו"ה משה ז"ל [זה האיש
משה היה מובהק בתורה, ובעיר קרעשוב צדק הורה], נפטר יום ו' עש"ק
ה' אב ונקבר ביום א' ז' אב תרכ"ב לפ"ק.

ריג) ציון קבר, עלי גבר איש יקר, מתי תבל עמדו פה עמודו, עוררו קינה
ואבל על מות איש יקר ונכבד ונחמד בעמנו, רב טובו יקרת נפשו
אין לשער, עשה צדקה וחסד חנן דלים, שמועת יום מותו התריד מיודעיו,
אהה! רגזה ותרעש כל העיר, עסק בתורה ובעבודה התם קיצו, בא יומו
בעוד השמש בצהרים, ה"ה הרבני המופלג נגיד ומפורסם נדיב לב מ' יעקב
שלמה ^נ בן הנכבד מ' דובער מאלינאק ז"ל, נפטר בש"ט יום כ"ג ניסן
תרכ"ב לפ"ק.

ריד) עוברי השדה עיניכם תחוינה, פה עצמות איש היקר ממנה, בחצי
ימיו לעפר שבה גויתו, גמל חסד לעניים ולעדתו, דלים תסך בנדבתו,
זכר את יום האחרון יום צאתו, ה"ה האברך היקר אי"א ותמים במעשים

^נ) וביחוד בנו הנביר י"א הנכבד מ' יוסף כ"י נרנן ..

^נ) אבי הנביר נשכיל ושלם מ' דוד מאלינאק כ"י ..

המנוח מ' שרגא פייביל ^(י) בר' רפאל הכהן ז"ל גריצהענדלער, נפטר ביום
ב' י"ד טבת תרכ"ג לפ"ק.

רמז) מצבת קבורת, איש הישר ירא ה' ותמים במעשיו ודבריו באמונה,
ה"ה הרבני מ' שלמה זלמן עדעלמאן ^(י) בר' אהרן [הנקרא ר'
ארון גאלענזינער, בן הנכבד הר"ר שמואל זאמבקער המובא אות קס"א], נפטר
ג' אייר תרכ"ג לפ"ק.

רמז) הגביר הישיש הנכבד מ' יחיאל בר' דוד עהרלויך, יזכרו פה עלי
קבר, חיי זה הגבר, ישר באדם ואיש תמים, איש נכבד בא כימים,
לפאר והדר בין אנשים, בקהל זקנים וישישים, נדיב ונגיד הפארת בנים,
דרך אמונה בחר, ועשות חסד וזכר, דבר ועשה טוב בין החיים, וזכרו לברכה
במעון שמים, נפטר ביום א' יו"ד מנ"א תרכ"ג לפ"ק.

ריז) איש ישר הלך תמים ופועל צדק ה"ה המפורסם מ' שמשון יחיאל בר'
אהרן וויינהאלץ, נפטר ביום י"ד בחודש ניסן שנת תרכ"ד לפ"ק.

ריח) מצבת קבורת הגביר מ' יצחק איזויק בר' יהודא מייזנער, יגולו
כמים דמעות עינינו, צר לנו על פטירת אבינו, חסד וטוב השפיע
לנו, קוה להטיב לנו כל ימינו, בחר לנו מדריכים וזורים, רב פזר מהוננו
להדריכנו משרים, ידיו רב לו עם בני גילו, היוצר חננו והרחיב גבולו, ואף
כי בא עת פקורתו, דעתו לא מש מהנשארים לאחריתו, החלק לנו לאיש
כברכתו, מנחת ניחוח הקריב גם לנשמתו, ירים לדבר אמת מיגיעתו, ישאר
לקרן קיימת לאחריתו, וזכר זה לקח לו לעולמים, נפש ינתן לו מרם על רמים,
רוחו ינוח ער יקיצו כל הנרדמים, נפטר יום א' ט' אייר תרכ"ד לפ"ק.

ריט) איש הלך בדרך משרים, עסק במצות בחיים חיותו, הטיב חסדו לבני
ערתו, קבע עתים לבקר חולים, יען כי הלך במעגלי צדק, צוה לכתוב
עליו גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי, ה"ה הגביר
המפורסם מו"ה חיים בן מו"ה יצחק ראזענטהאל, נפטר יום א' אדר
תרכ"ה לפ"ק.

רכ) ר' יהודה ליב בן ר' דובער הלוי, הנקרא ר' ליבוש קאמיאנער [הוא
היה נמנה בין נכבדים בערתו, התן הרב המאוה"ג הצדיק מ' זלמן זצ"ל
שהיה אבד"ק לובראנין], נפטר י"ג ניסן תרכ"ה לפ"ק.

רכא) אבלו אנשי לב שפכו דמעה כמים, בא השמש איש תמים ביראת
שמים, רבו מפעליו לטובת חולי בית תעלה, זכרון אברהם גופו שב

^(י) חבי המשורר הנודע, יודע דעת, ונעים זמירות הזקסלה (קאסר) הערך שמעון
הכהן נר"ו גריצהענדלער.

^(י) הוא חסן הרב הגדול הנדיק ר' יאסקא זקן ז"ל המנוח אום ק"ע, ואזי הקפין
יבנו מ' שמואל נר"ו עדעלמאן.

הנודע לתהלה יקר שמו בין נדיבי עם, מ' משה יחיאל בן מ' אברהם מיהלראד ז"ל, נאסף אל עמיו יום ד' כ"ד לחודש אייר שנת תרכ"ו לפ"ק.

רכז) איש ישיש ירא אלהים יקר ונכבד שמו, מעודו הלך בתום וביושר חרד לדבר ה' וכל עסקיו באמונה, מהונו חנן דלים בגמילות חסד ובצדקה, והרדיך יוצאי חלציו בנתיבות ישרים^(י), נכבד היה בעיני כל רואיו ומכיריו, מטוב לבבו נחו דעת הבריות, ה"ה הרבני המופלא המפורסם כבוד שמו מ' אברהם ב"מ משה ז"ל מאלנאק, נפטר בש"ט ביום ב' כ"ה כסליו תרכ"ו לפ"ק.

רכח) חשך משחור תארנו ופרור כסתה פנינו, ירדה לארץ תפארתנו כי נפלה עמרת ראשנו, יום ש"ק ו' שבט גוע אבינו ואיננו, מעודו ירא את ה' והלך באמת ובתמים, בוקר וערב השכים לתפלתו ולמד בלמודים, רבים שקרו לשמוע ממנו עצותיו הנעימים, צרת אביונים כי ידע למכאוביהם הטמא אזנים, בסתר חננם במתנת ידו כל יהי נכלמים, יוד לא קפץ גם מבניו מלעזרם בכל מאודו, הרדיך בניו בדרכי ה' כפי שהשיגה ידו, לא כהתה עינו עד הפרדו מכל החיים, ונסע למנוחות שלום עד קץ הימין, יקום עם אחיו עת יקיצו נרדמים, מו"ה היים בר' צבי הלוי ז"ל ראכמאן, נפטר ו' שבט תרכ"ו לפ"ק.

רכט) יתברך היוצר וישתבה דיון אמת לעד יהיה ברוך שמו, יום ענן חושך וערפל, הוה על הוה ויהודא נפל, והוי אדון יספרו לך בניך, דבקה לעפר נפשנו אל הלכה עמרת ראשנו, לב בנים על אבותם, יולילו על משכבותם, ברוך מחזיר נשמתם, שברינו רפא בקומך, ה"ה המופלג ירא ה' מרבים עוסק בתורה ומצות ומשכיל אל דל רחים ומוקיר רבנן גביר מפורסם מו"ה יהודא ליבוש בהמנוח מו"ה נפתלי ז"ל היונגסדארף, נפטר בשם טוב בהגיע לגבורות שמונים שנה, ביום ב' כ' אדר שני שנת "במשכן גן עדן היה נשמתו תהי צרורה בצרור החיים, לפ"ק.

רל) איש הגיע לימי שנותיו, ראה טוב תמיד בעמלו, יגע והשיא בניו ובנותיו, הוריש למו פרי מעלליו, דרכו היה דרך אמונה, ואיש לא נתן עליו תלונה, ברוב לא בא עם איש בעבור זאת נחל לזכר עד, ציון אבן זה, אשר נועד בעדו לעד כי ריחו לא הבאיש ימי חייו מאז היה לאיש, ה"ה מו"ה אריה רוב^(י) בר' צבי בארמאן, נפטר ביום ג' ד' ניסן תרכ"ו לפ"ק.

רלא) ימס כל לב ותדמע עין כל גבר, שער יאחזהו כי גדול כים שבר, רציו לכל עמו ולכל הרי ישראל מכיריו, אל שבתו על כס דין והוראה מנעוריו, לא בחר שבתו אתנו ועלה בסער, מי ישקנו מים מבאר, השיליעין

^(י) וחתנו הנביר מפורסם ו"ה ונכבד מו' מטטול בן זקן נכבד ונשוא פנים הר"ר מנשה גלחסם ז"ל.

^(י) ז"ל הצי הנביר המפורסם, הסוככה בדור נטעו נעמוס מ' ישראל צאלרמאן ז"ל.

אשר בשער, איה הרב ר' ישראל מאיר, יצעק וקן ונער, יהמיו עליו ביגונם יפרשו כפים, רוב שכרו הנחיל מהר ועלה השמים, הרב המאור"ג הצדיק החסיד ועניו אהוב לכל אחיו ורצוי לעמו כקדש"ת מ' ישראל מאיר ב"מ דוב הכהן ז"ל מו"צ לערתו בשילועין, נא"ע יום א' י"ג סיון תרכ"ו לפ"ק.

רלב) מה אמולה לבתנו בנפול עמרת ראשנו. רוח אפנו במבחר שנותיו נגדע מנחלתנו, כאשר פנית משרדת עסקיך בהמה חלקך, יראת ה' מעווד בדרך אמונה מעגלותיך, ישר באנשים נבחרת לאיש חסד בעדתך, שקר שנאת ואמת אהבת כלול בהדרתך, רמה קרנך במרום שמה תאכל פרי עמלך, אחריך דור ישרים ישבעו כשרון מעלליך, ליום יקיצו נדרמים יקוו לראות פניך, הלכת למנוחות ועובת יגון ואנחות, ה"ה הרבני המופלג השגון בתורה ויר"ש הנכבד הנדיב מו"ה מרדכי ישראל בהמנוח מו"ה מנחם מענדיל הלוי ז"ל, שנקרא כפי כל ר' מאטיל גייסמאן, נפטר בשבעה עשר בתמוז נשתברו בו הלוחות בשנת, כי אבד צדיק מן הארץ, תרכ"ז לפ"ק.

רלג) איש י"א עסק כל ימיו בתורה ובחסידות, ה"ה הרב חתריף חו"ג המפורסם מו"ה יחיאל שלמה בר' מרדכי מארקיל הכהן ז"ל זילבער-בערג, נפטר ביום ר' לחודש מנחם אב שנת תרכ"ז לפ"ק.

רלד) איש לבית לוי, נכבד ושוע מנגידי העיר ווארשא, ה"ה מו"ה הירש יצחק בערינהאלץ ב"מ אליעזר הלוי זלה"ה, צדקה וחסד רדף בכל ימי חייתו, בדרך הישר הלך נודע בשערים מעשהו, יד עני ואביון החזיק כאשר מצאה ידו, יתומים חנן כאב לעוזר להן במאורו, צדקתו חסדו וטובו יגידו יודעיו ומכוריו, חנוך בניו לתת עסקיו באמונה ונעוריו, קבע עתים לתורה זמן לתורה ולתפלה, ינוח בשלום על משכבו רב טוב צפון לו סלה, הלך לעולמו מלא ימיו, ונאסף אל עמיו ברביעי לירח אלול שנת תרכ"ז לפ"ק.

רלה) מו"ה דוד בהמנוח מ' מאיר זילבערבערג ז"ל, דרך קשתו ברצת המות, ויך איש נכבד בערתו, דלים בכנו לבשו עצבת, בבוא יום עת פקודתו, נעו בחוצות מר קוננו, מידו יען רבות חננו, אלמנותם עזר נעזרו, יתומיהם בכח נאזרו, רבו מעשיו מאר יקרו, נאסף אל עמיו יום ה' מ"ז מרתשוון תרכ"ה לפ"ק.

רלז) ר' אהרן בר' משה דוד ז"ל סערדינער, חתן הרבני מ' רפאל פערל ז"ל, קול בוכים, אללי וחוי יועקו סובכי פה קבר, הגה וקנים ישאו על גודל השבר, רב פעלים אבד נכבד מתושבי עירנו, נמשתנו אבינו צעקו דלים מבני עמנו, ברכים כושלות אמיץ גם יגיעי כח, נודדים ללחם תמכם ומצאו באהלו מנוח. מנעו קולכם מבכי קורא קול נחמה, שימו עיניכם לבית אהרן ותחזינה שמה, היכלי קודש אשר יסד לתורה ועבודה, דור לדור שמו יזכירו לתהלה ותורה, ובזאת יבא אהרן לקדוש היכלי שמים, דגול מזכות הרבים לאור באור החיים, פה חצב לו קבר, נאסף אל עמיו ביום ג' כ"ו אייר תרכ"ח לפ"ק.

רלז) נכד פני יהושע ז"ל, שרשי העץ בארמה כי יפריחו, לצמרתו יתנו הוד

ופריו נועם יפריחו, מי אבותיך אם נדע ידוע, הלא גם נדע מי פה הגוע, בני עליה הם נודעו פה בשער, ידע כל איש צדקם כזקן וכנער, דודם ותפארתם כפי כל עוד נשמעו, היום עוד יחין אם גם כבר גועו, „בווארשא“ עידיהם רבים צדקתם וגיורו, גם זכרם אנשי תבל גדולים יעידו, זכרון ישרים גם אתה לך נחלה, לעשות לך שם טוב כאשר יכלת, ה"ה מו"ה שלמה בן ר' יהודא בערקזאהן ז"ל, נפטר כ"ד ניסן שנת תר"ל לפ"ק.

רל"ח) מבקרי קבר, פקדו גוית זה האישי ועפרו הוקירו, נר מצותיו ואור תורתו דרכינו יאירו, תותם לבו היה לה' וזרועו לעמו קדש, ספריו המסולאים ילכו יקר כסדר בחדש, זכרם לא יסוף מורענו כל ימי חלד, אור נגהם יפיץ קרנים על שב וילד, בחבורו „מלא חפניו“ יהגו רועי העדר, בספרו „קמורת סמים דקה“^{נב}) מוני המצות כסדר, גופת נמפי שפתותיו דברו בינה ודעת, את לב שומעם המה למוסר בלי מגרעת, הוא בשבעים שנה יסף טוב על טוב שבעתים, רבין גויתו לכן שמרו בכבוד פי שנים, נפשו לא אתם תוקירו, כי אם אל אל בשמים, הרב התריף המופלג להלל מו"ה פנחס זאב ב"מ אהרן נאשעלסקער זצ"ל, נאסף אל עמיו יום ב' ט' לחדש מבת שנת תרל"א לפ"ק.

רל"ט) הגביר החכם להלל חומר מגוע ישישים על נתיבותיו שם אור הישר ומעגליו ירעפון דשן הבשר מו"ה יוסף יששכר^{נב}) בהמנוח מו"ה יהודא ליב הירשפינקעל זצ"ל, יקרת נכבד כי בכבוד ימך בלית, ושמן ליקר הנחת כי בו חלדך בלית, סתוך היה יושר כי גם בו רבות נעלית, פתח דברוך האיר חכמה ובה סגרת שפתיך, יודעיק פערז פיהם למלקוש מדברותיך, שנות שבעים נמנו שנותיך אך אתנו, שם אכן למספר מאות יעלו וימנו, כי דבר זה כבר השכילו חכמינו, רק חכמה זקנת איש, נאסף אל עמיו ביום א' ט"ו מבת שנת התרל"א לפ"ק.

ר"ב) ציון, מתוקה שנת העובד הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, אוי ואבוי על אשר בעונותינו נלקח מאתנו מחמד עינינו, ה"ה עשרת ראשנו אבינו מורינו הרבני המופלג ירא השם ובמצותיו חפץ מאד ישר הולך בתורה ובעבודה, כמו"ה ישעיה נתן וואלדאן^{נב}), בהרבני המופלג מו"ה אריה ליב בהחסיד מו"ה משה ז"ל מבעלזין ולה"ה, יצאה נשמתו בטרה ביום כ"ג מבת תרל"א לפ"ק.

נ"ח) היה מו"ה צפאווואזניק, גם בחוף העיר, וראש"ד בק"ק נאשעלסק. אף הוא נאה דורש ונאה מקיים, ופני הספרים אשר מצנחו אמריה חומר, ראו כעת אור הדפוס ע"פ הסכמם גאוני זמננו יחיו, ע"י בני המופלגים, ובראשם הרב המופלג בטורס מ' אברהם יחזק ריכטיג ר"מ בפה, יחיו.

נ"ט) חצי הגביר, המופלג ומשכיל ביראה ה' מו"ה מאטיל כ"י היכשפינקעל.

פ) הוא חצי הרב המופלג בחוכה, ומהלכו בקהל חסידים מו"ה אהרן וואלדאן כ"י, פט"ג החדש, יין וכד להגאון החריף בדורו מחבר ספר הטוע אכן העוזר.

רמא) זאת מצבת, איש יקר בא בימים, ישיש נכבד איש תבונות והולך תמים, סופר מהיר נחמד למטה ואהוב למעלה, התורה והחכמה אהב תמיד מאד נעלה, ה"ה הרבני המופלג מ' זאב וואלף קאברניר [הוא היה בן אחות האחים הנודעים "דאנציגער" ובראשם הרבנים הגאונים וצדיקים מהור"ש פייביל מגריצא ומו"ה גבריאלי אבר"ק ראדים וצ"ל] עלה למרום ביום ש"ק י"ג שבט, ויגידו בשמים צדקו, לפ"ק.

רמב) איש זקן ושבע ימים, מעודו עד יום מותו עשה טובות בישראל, וכל ימיו עסק בגמילות חסדים, ה"ה המופלג בתורה וביראה מ' משה בן ר' יצחק ז"ל געזונדהייט מילידי פראגא ויצאה נשמתו בטהרה ביום ד' בדר"ה אדר שנת תרל"א לפ"ק.

רמג) הלך לעולמו עוד לא הגיעו שניו, מאס בצע מעשקות יושר נגד עינוי, עסק במשא ומתן באמונה כל ימיו, ה"ה מו"ה משה בהמנוח מו"ה דוד הלוי ז"ל שטיקגאלד, נפטר יום כ"ז אדר תרל"א לפ"ק.

רמד) איש יקר ונעלה שמו נודע בשערים, אהוב ונחמד מצא חן בעיני אלהים ואנשים, בתורת ה' חפצו תמיד וכל ארחותיו משרים, ר'ן כצבי לעשות צדקה ולגמול חסדים, ה"ה הרבני המופלג ותיק וחסיד מו"ה דוד גדליה בהמנוח החסיד מו"ה אברהם וצ"ל שאפיר, נפטר בש"ט ביום ג' אמור י"א אייר תרל"א לפ"ק.

רמה) הרבני החסיד המופלג המפורסם איש אמונים רודף צדקה וחסד הגה בתורת ה' כש"ת מו"ה זאב דוד בן מו"ה צבי הלוי גראהמאן נפטר ביום ו' י"ג סיון תרל"א לפ"ק.

רמו) ראו פה גבר תמים ויושר ינוח, פה קבר עפרו ולא שב הרוח, אל מצות ה' האזין ואהב צדק ומשרים, לעני ואביון החזיק בכל פעלים יקרים, הלא לקחת שכרך נקראת השמים, נפשך בנן ה' ונשמתך בצדוד החיים, ה"ה הישיש היקר והישר יה"א מו"ה רפאל בהמנוח הרבני מ' משה הכהן גריצהענדלער, נא"ע יום ג' ד' תשרי תרל"ב לפ"ק.

רמז) במות זה האיש גדלה לנו האבידה, נור עמו ודתו כלו אומר כבוד, מ' ברך בהמנוח מ' צבי הירש ז"ל דאנציגער, נא"ע יום ב' א"ה סוכות שנת תרל"ב לב"ע לפ"ק.

רמח) הרבני החסיד המופלג המפורסם איש אמונים רודף צדקה וחסד הגה בתורת ה' כש"ת מו"ה אהרן דוב בר' יוסף יהודה הלוי פלינקער נ"ע, נפטר יו"ד אייר תרל"ב לפ"ק.

רמט) הרב הגביר הישיש המנוח מו"ה משה בן מ' מתתיהו וצ"ל גאלדמאן מעיר זאקראטשים, עד הגל הזה עדה המצבה, מעיר מתים ינאקו יעוררו זעקת שבר, כי נשבר מטה עוֹם הה! הוביש מכמנו יראת אלהים בלבו חכם בעוז גבר, לפני שרים הנוצב לטובת אחיו בני עמו, שמו עיר זאקראטשים יורידו כנחל דמעותימו כי בם שמשם בהלו עלי ראשם נרו, מי

זרע צדקה וחסד ויכונן ערתימו, מי בנה בית לה' לולא משה בחירו, הוי נדיב, הוי יהודו ספור יספרוהו, זכר רב טובו, דור לדור יביע, צדקתו עומדת לעד נעימות ערן ישביע, להתלונן בצל שדי ממעל לכוכבי רקיע, גוע ונאסף אל עמיו פה ווארשא ביום א' ג' סיון תרל"ב לפ"ק.

רנ) גבר תמים וישר ינוח, פה קבר עפרו ולא שכן הרוח, במבחר שנותיו עזב אדמתו, ירא ה' ובמצותיו חפץ עד אחרית נשמתו, בניו אחריו ילילו מר הוי אבינו, גם כל יודעיו יועקו אוי מאהבנו, לקחת שכרו נקרא השמים, נפשו בנן ה' ונשמתו בצרור החיים, ה"ה הרבני הנגיד המפורסם תם וישר י"א מו"ה משה יהושע ברי אברהם ז"ל יוסטמאן, נא"ע ביום ד' סיון שהוא יום שני של חג השבועות תרל"ב לפ"ק.

רנא) איש ישר הולך ובר לבב, יצחק בן נפתלי מרגליות, יושר אהבת תום ונקיון כפים, צבי המה לגבר פה תחת ינוח, חמל על דל היה דרכו בחיים. קרית עוז לו עתה אל אלהי הרוח. גוע ויאסף אל עמיו יום ה' מנ"א תרל"ב, בשנת הששים ושמונה לימי חייו לפ"ק.

רנב) איש תושיה יקר הערך הולך תמים, ביראת ה' מעוזו בחר לנחלה כל הימים, לתורה ולתעודה בעת הפנאי עזב אהבתו, להגות במו בכל מאודו רבה תשוקתו, זרעו לברכה נודעים בשער דור ישרים, שמה במרום בקרושי אל דגלו ירום, ה"ה המובהק הוותיק מו"ה צבי יעקב במו"ה יהודא ז"ל הנקרא בפ"כ ר' קאפיל געלבלום, נפטר בש"ט ח' אלול תרל"ב לפ"ק.

רנג) שבע ביום הנה יקטוף הקבר, משדמות החיים פרחי תפארת, והארץ כדברה משטרה שומרת, אין פריץ בתבל אם ימות גבר, לב הורים אך דוי נפשם נעכרת, אך לב רעים כשבר נבל ישבר, הגה גם פה ברוחו הקשה המות, רך וצעיר מלא תבונה חכמה ותושיה, נחם יסתר מחוריו והעצבת, בלב רעיו תקנן על מות עד עת התחיה, נכון על כי גוע נפשם כואבת, ירא אלהים נאסף לבם יכת שאיה, ציון הלז יוכח יעדה המצבה, חכם בענו וישר הולך פה ינוח, קרש הוא פה נטמן גופת איש הרוח ה"ה מ' שמואל אהרן ברי יצחק נ"י ראזענבלאטט נא"ע יום ב' ב' אלול תרל"ב לפ"ק.

רנד) איש מרומים נצר מגזע היחס, הרב הגביר מ' מאיר וואלף פיינער-שטיין מקאומיר, נכד הגאון בעל "מאיר נתיבים" אשר על ברכיו גדל, תורה ודעת בקרבו התאחדו, ברוחב שכלו הבין רב ענין, מעשיו על כשרון ואמת נוסדו, גדולות פעל במסחר וקנין, שרי ארץ למרחקים יתלוחו, בקשו עצה מפיו כבוד כתרורו, וכרוב גדלו וידו החזקה מברכתו האציל ברכה באין מעצר הרבה צדקה, ביתו לעובר פתוח לרוחה, ויהי האיש תפארת לעמיהו, גביר לאחיו ורצוי ליודעיהו, וימת בשבעים ושתים לימי חייו יום ד' תשרי תרל"ג לפ"ק.

רנה) איש ישר הולך איש אמונים, לשם ולתפארת בין חכמים ונבונים, ירא ה' מרבים ומתנהג בחסידות, עתים לתורה קבע בפנותו מעבודות,

יָקָן וּנְשׂוּא פָּנִים בֵּין הַנְּרִיבִים, רַבִּים יַחְלוּ פָּנָיו אֲנָשִׁים חֲשׂוּבִים, לֹכֵר עוֹלָם
 הָיָה צָדִיק לְדוֹר דּוֹרִים, יִתְלוֹנֵן בְּצֶלְ שָׁדֵי בֵּין קְרוּשִׁים וּמְחֹרִים, פְּלָגֵי מַיִם
 יִרְדּוּ עֵינָיו מִדֵּי נֹכְרָנוּ, אֹיֵי וְאֲבוֹי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ, בָּבוּ יִבְכוּ יְדִידִים
 נְעִימִים, עַל פְּטִירַת אִישׁ צָדִיק תָּמִים, ה"ה מ' אֲלִיעֹזֵר לִיפֹא בַר' מֵאִיר בֵּינָן
 וְצִלְלָה"ה, נֶאֱסַף אֶל עַמּוֹ בְּיוֹם ש"ק י"ח שְׁבַט תַּרְל"ג לַפ"ק.

רנז) סוֹחֵר נִכְבַּד מִמְּשַׁפְּחָה רַמָּה, בַּחֲצֵי יָמָיו הוֹרֵד אֲדָמָה, שְׁלֵם בַּמַּעֲלוֹת
 יִשְׂרָאֵל וְעַנְיָו, צָדֵק וְאִמְתּוֹ הִלְכוּ לִפְנָיו, יְהוּדָא לִיב בַר' דּוֹד לְנֶדָא הַלּוּי,
 נִפְטָר יוֹם ה' ו' אָדָר תַּרְל"ג לַפ"ק.

רנז) הַרְבֵּנִי הַמוֹפְלָג הִישִׁישׁ מוֹכֵר בַּמַּעֲלוֹת וּבַמְדוֹת שְׁמַנֵּי חֲכָמִים מו"ה חַיִּים
 בַר' יִצְחָק ז"ל בְּרֵאדְעֵר, נִכְדֵּי הַרְבֵּי הַגְּאוּן הַמְּקוּבַל ר' חַיִּים הַרִיף מַק"ק
 קְשָׁאנוּב וְצוּק"ל, חֲכָם לֵב שְׁמֵר דְּרַךְ חַיִּים, יֵרָא אֱלֹהִים דְּבַק בַּעֲזָן חַיִּים,
 יוֹמָם וְלַיְלָה עִסַּק בַּתּוֹרַת חַיִּים, מִשְׁנׁוֹת וְתוֹ"ט לְמַד בִּיגִיעַת חַיִּים, בֵּן שְׁמוֹנִים
 וְשֵׁשׁ שָׁנֹת חַיִּים, יָקָר הָעֶרֶךְ זָכָה לְאוֹרֵךְ חַיִּים, צָדֵקת פַּעְלוֹ הַטּוֹב מְקוֹר
 חַיִּים, חֶסֶד וְצַדִּיקָה רַדְף וּמִצַּא חַיִּים, קַחַת גְּמוּלוֹ עֲלֵה לְאַרְצֵי חַיִּים, נִפְטָר
 יוֹם ג' פ' בְּהַעֲלוֹתָךְ ט"ו נִסָּן תַּרְל"ג, שְׁנַת נֶאֱסַף בְּשֵׁם טוֹב וּבִכְבוֹד גְּדוֹל,
 לַפ"ק.

רנח) ר' מֵרְדְּכֵי בֶן יִצְחָק ז"ל לִיכְטֵעֲנָבוּים, מִגּוֹעַ מַמָּה, מִמְּשַׁפְּחַת תּוֹמִים,
 בְּנִים נְטַעִי נְעַמְנִים^{נח} עוֹבַת אַחֲרִיךְ, נִשׂוּא אֵב מִשְׁעַן עוֹז הַיִּת
 לְמִשְׁפַּחְתֶּיךָ, יִפְאָרוּ בְּשַׁעַר שַׁמֶךְ לְדוֹר דּוֹרִים, צִלְחַת לְהַשְׁאֵר אַחֲרֶיךָ קָרָן
 קִיּוּמָת, חַיִּי שִׁיבָה שְׁבַעַת שְׁנֹת חֲמֹשׁ וּשְׁבַעִים, קַל כְּנִשְׁרָ נִשְׁמַתְךָ עֲלֵתָה
 לְמְרוֹמִים. מוֹת וְאֲבָדוֹן אֹרֵךְ עֵינֶיךָ, רַב שְׁנִים פָּנַע בְּךָ בַּחֲיִיךָ, דְּמוֹת חַיִּי הַנְּצַחִי
 הָיָה אֹרֵךְ, כִּי אִישׁ תָּמִים הַיִּת מְנַעֲרֶיךָ, יֵרָאֵת שָׁדֵי תוֹפְפָה עֲלֶיךָ. וְנִפְטָר יוֹם
 ג' עֲר"ח תַּמּוּז תַּרְל"ג לַפ"ק.

רנט) מו"ה יִשְׁכָּר יִשְׂרָאֵל אִיסָר^{נט} בְּהַמְנוֹחַ מו"ה שְׁמוּאֵל זוֹנְדִיל הַבְּתָן פִּי-
 גַּעֲנָבוּים, נִפְטָר בְּיוֹם ו' עֲש"ק ח' מִנְחָם אֵב תַּרְל"ג לַפ"ק.

רס) אִישׁ יָקָר וְנַעֲלָה, אִישׁ רַב פַּעֲלִים, הָדָר זְקִנִים וְתַפְאֵרַת הַמַּעֲלָלִים ר' אַהֲרֹן
 אִישׁ בִּיאַלְעֵר^ס בַר' שְׁמוּאֵל^{סא} ז"ל, נַחֲמָד וְאֶהוּב לְכָל גַּם אֶהוּב לְאֵל,

^{נח} וּבִיחּוֹד בְּנו הַגִּבּוֹר וְשֵׁלֵם מְפֹאֵר מ' יִצְחָק ז"ל לִיכְטֵעֲנָבוּים.

^{נט} הַמְנוֹחַ הַלֵּז הַיּוֹם נִכְבַּד בֵּין חוֹפְשֵׁי תוֹרָה וִירְלַחַת ה' טַהוּרָה, לְדַק וְזִמְמַת בְּנו נַשְׁקוּ
 כָּל מַעֲשֵׂיָיו, וְעִנּוּ וְחִירָה כְּסָפָה פִּי דְרַכּוּ, וְכֵן לֹא לִפְנֵי מוֹחוֹ, לְבַלִּי לְחַרּוֹת שׁוֹם מוֹאֵר
 עַל אֲבָן מִצְבּוֹ, וּכְכֵן שְׁדַעְחוּ יִסָּה נֹעַ יִשְׂרָאֵל, וְזַרְעוֹ לְכַכְסָה, בְּנו מִרְאֲשֵׁי גְדוּלֵי הַמּו"ס
 צוֹחֲשָׁא הַרְבֵּי הַגְּאוּן מ' יִצְחָק, וְהַשְׁנִי בַחֲמוּמוֹ וַיִּשְׂרוּ גִבּוֹר י"ח יָדִיב לֵב מו"ס מֵאֵמֶל, פִּי-
 גַּעֲנָבוּים, כ"י.

^ס אֲבִי הַגִּבּוֹר הַגּוֹדֵעַ, אַחֲזוּ בַחֲמוּרָה וִירְלַחַת ה', שׁוֹעַ וְנִכְבַּד נַעֲלָה מ' זִיסְקִיד
 נַר"ו בִּיאַלְעֵר.

^{סא} הוּא נִכְדֵּי שֶׁל הַרְבֵּי הַדְּדִיק ר' חַמּוּךְ הַכֶּסֶן ז"ל מוֹכֵל לֹחֵת קַע"ג. מַחֲבָר סִפְר
 'סוֹד חֲמוּנָה'.

בשבעים לשנה מוזקק שבעתים, יום י"ט אב שנת תרל"ג עלה לשמים, אב ליתום מי כמוהו מגן לשוח, לדל מעוז ומחסה לדכאי רוח, עד עולמי עד תהלת אהרן יספרו, רבו מוקיריו בכבודו יתמרו, לפ"ק.

רסא) הישיש הנכבד מו"ה דוד ²⁰ במו"ה בנימין ז"ל קלוינערמאן, יליד שערשאב, דוד הוא הקטן בשמו נודע בשער, בנר חסדיו הגדולים האיר זקן ונער, ברוחו כל מדה נכונה תמיד כוננה, נפשו הפיק לכואב שכל ידו בתבונה, יודע לכל כי רוב גדול כמוהו, מבין יועץ וחכם לא יגע לתהו, יבוא יום עת יערה על העפר הרוח, נרו ישוב ויאיר לנו באור זרוח, נא"ע בשיבה טובה ביום א' כ"ד מנ"א תרל"ג לפ"ק.

רסב) אור פרי צדקתו בשמים זרוע, לתורה ולתעודה היה כמסמר נטוע, יראתו כגשם נדבות יום יום השקתו, קדם נשף ושחר לערוך לאל תפלתו, יגע להביא בניו לתורה היה מגמתו, מה רב טובו אשר פעל בטוהר ימים, גדל את בניו לתורה ויראת שמים, עניים ודלים מצאו בביתו מחסה, צדקתו הובילתהו מרומים שכה יחסה, ירא ה' הפץ במצותיו עד אחריתו, למרום עלה שמה כבוד מנוחתו, ה"ה הרבני המפורסם היקר הנדיב מו"ה אליקים געציל בן ר' הוב מאלינאק ז"ל, נפטר בש"ט יום ג' יו"ד אלול תרל"ג לפ"ק.

רסג) איש אמת, נהי וייללת מר יעורר זה הקבר, תמים דרך נדיב לב הוי חלף ועבר, ניב שפתיו הן הגות לבו תבונות, נפשו כמה לגדל בניו לתורה ואמונה. מהר לבבו המהו עוד בחיים חיותו, עשות חסד לילדיו עניים בני עדתו, זאת בקש גם מבניו שומרי פקודתו להחזיקם בתורת ה' להיות עונג לנשמתו, ה"ה הרבני הגביר הנכבד המפורסם מו"ה נתן נטע בן הישיש ר' מרדכי מארקיל ז"ל מאירסדארף, נפטר בש"ט אור ליום ה' ב' מרחשוון תרל"ד שנת נפש צדיק לפ"ק.

רסד) מה מאד דוח לבנו על גויעת אבינו, רע ואהוב בעיני כל עד שובו לעפרו, דרכי ה' היה נגד עיניו אהה, כי איננו, כן למד לצאצאיו ללכת כמו לשמור דברו, ונהלם דרך ישרה בעיני אלהים ואנשים, אתה יושב מרום הסתירהו בצל כנפך, העלה נשמתו מעלה מעלה למעון קדשך, יוכה לשבוע בנעימות לחסות באור פניך, ה"ה המרום הנכבד התורני מ' מרדכי בחמנוח מ' משה ז"ל מאלינאק, נפטר בש"ט יום א' דחנוכה שנת תרל"ד לפ"ק.

רסה) תחת הגל הזה ינות זקן נכבד עסק באמונה בסחורתו, ודברו לא שינה אמת היתה פעולתו, איפה משקל והיון צדק שמר בצדקתו, מלחמו נתן לדל ובנדבתו תמך אותו, בחר תלמידי חכמים להיות תמיד בביתו, רש ועני החזיק ומי ימלא פעולתו, מעורו התפלל שחרית וערבית בבית תפלתו, שמר צדקה ועשה גמילות חסדים מיגיעתו, השכים יום יום וקבע עתים לתורתו, כהן צדק אוהב ישראל עם סגולתו, צל שרדי יתלונן בכנפי השכינה נשמתו,

²⁰ הוא חסן כמו של הגאון מחכר ספר הנודע „נהלה עזריאל" וכדל פהי הגאון הנודע מחכר ס' „חומות ירושלים".

ה"ה הרבני הנגיד היקר והנכבד מפורסם לתהלה הישיש מ' וואל בר' משה הכהן ז"ל, בקראו שמו ר' וואלקי גרויזעהנדלער, נפטר בש"ט יום ה' י"ט שבט תרל"ד, שנת נקרא לאבל ולמספר לפ"ק.

רסו הרב המאוה"ג מו"ה יוסף חיים בר' צבי שהיה רב ב"ק סאפריסלאוו, נפטר י"ח אייר שנת תרל"ד לפ"ק.

רסז על אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים על פטירת אבינו ז"ל איש צדיק וישר יר"א נאמן רוח בתורה וביר"ש הרבני המופלג המפורסם השלם מו"ה נפתלי בהרבני המופלג המפורסם מ' יצחק ז"ל (המובא אות מ"ה) געוונדהייט מילידי עיר פראגא, נפטר ביום א' דשבעות תרל"ד לפ"ק.

רסח איש זקן מגזע היחוס מאושר ומכובד פה ינוח, הצדיק הפריא לפענת יקצר זה הלוח, ררף עשות הסד קבע עתים לתורה, נרצה לכל יודעיו חברתו מה יקרה, יתומים תמך באונו הזקיף כושלי ברכים, עצתו אמונה לדורשיו באור חכמה שבעתים, קהל ישרים יופיע בינם ישים כסאהו, בצל שדי יתלונן עדי מל תחיה יקימהו, ה"ה מו"ה אהרן יעקב ס"ג ב"מ יחיאל איכל (המובא אות ק"ס) אייזינבערג נפטר י"ה תשרי תרל"ו לפ"ק.

רסט פה ישכב ינוח זקן עומה מעיל ישר, הוא בנה ביתו בצדק וכשר, ואחריו יאיר נתיב כאור בקר זרות, דור ישרים הוגי תושיה ויקרי רוח, האמונה המהורה מלבו תמיד נשקפה, לעטר ביתו במדות נכונות ידו יספה, יום מותו הוקם דבר התכם בחלד, באמרו, טוב יום המות מיום הולד, הגביר הישיש הנכבד הנודע להלל מו"ה יהודא ליב בן מו"ה שמואל ז"ל האפנאגעל, נא"ע ביום י"ט שבט תרל"ו לפ"ק.

רע מעודו עסק באמונה עד אחריתו, שמים עלה, שמה כבוד מנוחתו, הדרך יוצאי חלציו בדרכי יושר, במצות השם דבק מפעליו בכושר, רוגשים אחריו בניו, הוי אבינו, טובי מפעליו, המה לנגד עינינו, ה"ה הרבני מו"ה משה בר' טוביה אירליכט ז"ל, ס"ג נפטר ביום ג' כ' שבט תרל"ו לפ"ק.

רעא קבר איש יקר אשר ימי חייו היו ששים ושלוש שנים זכרו ברוך, דרך קשתו פתאום המות, ואב הבנים חיש הכריע, דור אוהביו לבש עציבת בנויהם רב בכי השמוע, איש נעלה ויקר הערך שלום וצדק בלבו נשקו, רחומיו עתה כשלו ברך, ישעם ועזרם עברו רחוק, ואך בזאת לבנו בטוח, נר העדן לו אור זרות, מו"ה דוד במו"ה אשר יונה ז"ל וויינשטאק, נא"ע ביום ב' ח' שבט שנת תרל"ו לפ"ק.

רעב פה ינוח נין אנשי קודש, והאיר כירח בחצי החודש, סתרו אמונה

^{סג} חצי הנכיר נדיב וי"ח מ' שמחה ישעיה אייזינבערג, וחופן הרב היקר נרד מגזע היחש מ' משה קויפטמאן הלוי יהיו.

^{סד} המובא להלכה.

וגלויה יושר, פניו שם לגדל בניו לכושר, בו נגה צדק באור ורוח, נאמן בדברו ויקר רוח, יגיעו רכש בנקיון כפים, הצניע לכתו ביראת שמים, ועל כלמו רבה ענותו, נתן כבוד לדבר ה' ותורתו, תנו לכן כבוד לעפרו, נחו שלום עד יקום על שכרו. הגביר מו"ה יוסף בהרב מו"ה יהונתן הלוי ז"ל (המובא אות ל"ג) רונדבאקקען, נא"ע ביום א' י"ז טבת תרל"ח לפ"ק.

רעג) הרב החכם הכולל השלם במדעים מפורסם בשם מו"ה יעקב מרדכי לעוויןאדאן ז"ל מסערהיי (ס'), בן הרב הגאון המפורסם מו"ה יהורא ליב שליט"א המו"צ דהוראדנא, נפטר יו"ד לחודש אדר א' תרל"ח לפ"ק.

רעד) פה ינוח, יליד עיר „טיקטין“ חוטר סגוע גאוניה, שם גדל על ברכי אהבי תורה ולומדיה, שמו ינון גם פה בפתחי ספרי יהודה, כי גם ידו גברה בתורה ובתעודה, רבה חכמתו באש דת ובחכמות ארץ, בהיותו גבר חכם בעוז לעמוד בפרץ, על כן הוקירו עפרו צל הכבוד יחופפנו, רבצו יקר עד טל התחיה יקימנו, המופלג הנודע לתהלה מו"ה ישכר בער (ס') בהרב מו"ה מרדכי ז"ל מונק, נא"ע בן ששים וחמש שנה כ"א א"ש תרל"ח לפ"ק.

רעה) ה'ה כבוד אבינו המופלא ירא ה' איש חשוב שלשלת היוחסין מאד נעלה לתפארת ולתהלה רוח המקום ורוח הבריות נוחה ממנו, כמ"ה אליהו שלמה במו"ה משה יצחק הלוי הורוויץ ווינאגראד מלידא, דור חמישי להגאון ר' שמואל שמעלקי אבר"ק ניקאלשפורג אחי הגאון המחבר הפלאה מגזע הגאון של"ה זצ"ל, ומצד אמו הוא בן אחות ר' אייזיק לנדא, וחתן הרב הגדול כמ"ה יצחק ליב ראבינאוויץ מוילנא (המובא אות ס"א בהערה) ויעזב אשת נעוריו ובנים שמונה באבל כבד במותו כ"ד ימים לחודש אייר תרל"ח לפ"ק.

רעו) הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת, יבכו לאיש זה אלפי עינים, על כי לכל כואב פתח דלתים, קול עני משוע את לבו הניע, בהונו עזרו כמלאך טושיע, יום לוקח היתה העיר כנדרה, צום הרביעי לה לזכר אנחה, חלף בו הה, אהוב כל יושביה, קרן משפחה רמה ריע נכבדיה, זכרו לא יאבר מארץ הנשיה, לא ינשה עד תשיבנו התחיה, הה אוצר כל מדה נכונה, הגביר מו"ה יעקב יצחק ב"מ יוסף יהורא ז"ל וויינשטאק, נא"ע יום שבעה עשר בתמוז תרל"ח לפ"ק.

רעז) איש הלך בדרך תמים ירא ה' ונקי כפים, עסק בתורה ובעבודה יומם ולילה כל ימי חייו, וקן ושבע ימים, ה"ה מו"ה חיים יוסף בר' אלכסנדר הלוי ז"ל וואנחאצקער, שהיה נאמן על ב"ע במשך שלש ועשרים שנה, נפטר ה' תשרי תרל"ט לפ"ק.

(ס') היה תורני מופלג, סופר מהיר בשפת עבר, וחכם גדול בחכמות ולשונוס שוטות, שמו נודע למהלך ע"פ מהלכיו המחוכמים במכ"ע לבני, וע"פ ספרו „האדם בליל חלוקים“ אשר חזר בימי עלומו, גם לב טוב היה לו ורוח נדיבה סמכהו, נקטף בעלם שומו לדאבון לבב כל יודעיו ומכיריו וכל שומעי שמו הטוב.

(ס') אבי הגביר המופלג וכבד מו"ה יוסע גרשון מונק כ"י, נכד להגאון המפורסם בדורו מו"ה זאבל מונק ז"ל מטיקטין.

רעח) פה ינוח, רצוי לאחיו זקן ומלא ימים, פקודי ה' שמר באמון ובתמים, אהבת התורה בלבבו התלקחה, לגנה ברכ אמונה ורחה, בנוהו אך מדות טובות שכנו, צדק ענות ישר בו תמיד קננו, ביתו נהל כדרכי יקירי רוח, ישרו נשקף ממנו באור רוח, זכרו לכן לא יעברנו הנשיה, לא ינשה עדי תקימנו התחיה, הגביר הנודע לשם ויא מו"ה רפאל בן מו"ה צבי ז"ל פיינמעסער נא"ע בדהוה"מ סכות תרל"ט לפ"ק.

רעט) מה רבה האכידה במות ישרים, רצוי אחיו ונאהב למאושרים, דרך הדריך בניו דרכי צדקתו, כבדוהו צדיקי דורו באומנתו, ידיו היה לאל אמונה והיא תהלתו, ה"ה הרבני החסיד המופלג בתורה ויראת ה' אוצרו המנוח מ' מרדכי שו"ב אירלויכט ז"ל, בהמנוח הרבני מו"ה טוביה ז"ל, נפטר בש"ט ולראבון לב כל מידעיו, מ"ז כסליו תרל"ט לפ"ק.

רפ) אברך יקר ונעלה פה ינוח, להביע תהלתו יקצר זה הלוח, חרד לדבר ה' וחי באמונה, נפשו אצרה כל מדה נכונה, נר ישראל היה לו לעינים, יגע בתורה והוקיר קדשי שמים, המות הה, חמפו ואשתו מעוברת, ותלד בן ויקרא בשמו למזכרת, דרשו לכן קברו עוברי ויקירנו, חן תלמודו בידו ובעתו יקימנו, ה"ה החסיד המופלג ויא מ' אלחנן יהודה ז"ל בן מו"ה מאיר נ"י ס"ה) פרענקיל, עוב יתומיו בנעריו, ג' שבט תרל"ט לפ"ק.

רפא) ינוח שלום על משכבו פה הלך נכוחו, צדק למד כל ימיו ועד כלות כחו, חלקו שם בחיים יומם וגם ליל, קרא שנה וגמר ועוד הגביר חיל, באוצר כלילת יופי, ובמעגל יושר מסילה, דרך אל מות ינחנו עליון סלה, ה"ה הרבני המופלג מו"ה יצחק ס"ה) דוד זיבענבערג ז"ל, נא"ע ד' מ' ניסן תרל"ט לפ"ק.

רפב) פה ינוח שלום אב הבנים ישרי דרך, שמר מצוה ותם כאחד יקירי ערך, רצוי לסוחרי העיר ותושביה, אהוב שוכניה ונכבד לנכבדיה, לכן ינון שמו נשיה לא תעברנו, זכרו לברכה עד התחיה יקימנו, מו"ה ישראל בן מ' מתת' חיים ז"ל טאם, נא"ע בן ששים ושתים שנה ג' אייר שנת, גוע ישראל האהוב, לפ"ק.

ס"ה) הוא בן הכב הגאון מוהר"ה פישל מביאלי, בהגאון מ' יחזק פרענקיל חב"ד"ק טיקמין הנקרא ר' יחזק הלבן (חסן הרה"ג ר' מאיר פיינעס המובה אוח"ל"ח), אחי הגאון הארוך בדורו רבי ברוך פרענקיל ז"ל מחבר ספר ברוך טעם ועוד ...

ס"ט) הכב החכם היקר הזה, עשפ לו שם עולם לתהלה ע"י ספריו המחוכמים, ס' "מעגל ישכ" בהכמת הדקדוק, והעתקתו ס' "חיי טובים", וביחוד בספרו היקר "אוצר השרשים הכללי", המלא על כל גדוהו כל טוב ומועיל לנערים, גם לישישים חכמה, להבין דברי חכמים וחדושים, קושי המלח לבארן במעט הגיון טוב טעם ודעה, סודה וחכמה יתאחדו בו יחד, ועם גדולי הכלמים והמדקקים בעמו בא בחכמים, וכולם יתו סאר ויקר לשמו, ועל כלתו אחז בכל נפשו במעווי ירחט מדי.

עוד קצת נוספות, מצוינו נפשות, מאנשי השם והיחס, קמא קמא דמטי לירי
 יראי ה' הקטנים עם הגדולים, כאו"א בשבחו מהללים.

רפג) ירד מהררי תיים, צופה פני העושר, חלף יגיע כפים, קוה ישם האושר,
 ה"ה הרבני מוה' יצחק בר' צבי נ"י (ז"ל ראזענבאנד המובא אות
 רצ"ד), נפטר ה' י"ב טבת תקפ"ט לפ"ק.

רפד) שאף מקום החיים, רועה צדקה וכושר, גבר העלות שמים, אלומות
 תורה ויושר, ה"ה הרבני מוה' שרגא פייבוש (ע"י) פאקשאווער בן
 מוה' יהודה זאב וואלף ז"ל, נפטר כ"ו טבת תקפ"ט לפ"ק.

רפה) איש יקר מלא תבונה, ירא ה' ואזור חלציו אמונה, עודנו היה באבו
 וכפתו רעננה, נטע שעשועיו שמחו עמו ברנה, פתאום נהפך כנורו
 לאבל. הרבני המופלא שמו מהולל בשערים, המנוח מוה' זאב וואלף (ע"י) בר'
 יהודה ליב מפארצאווע, נפטר י"ז אדר ראשון תקפ"ט לפ"ק.

רפו) איש כשר ויושר הרבני המופלא וירא שמים בתורת ה' ה' עמלו יומם
 ולילה, ה"ה מוה' דוב בער (ע"י) בהמנוח מוה' מרדכי ז"ל מסעמייאטיש,
 נפטר י"ב אייר תקצ"א לפ"ק.

רפז) הציון שאתם, רואים בעיניכם, זכר לאיש גבר משמרת לדורותיכם,
 בצל החכמה לך ונצר נזעו משפחה רמה בא שמשו בעוד יומם, בצדק
 ובאמונה רוחו כי שבה אל אלהי עושהו, גוו לא ישבב למעצבה, פעלו הטוב
 בקרב שנים חייו, עד הגל הזה ועדה המצבה, ה"ה הרבני הנגיד המפורסם
 מוה' מרדכי (ע"י) במו' נתן ז"ל אונגער מדאמבראווע, נא"ע כ"ב סיון תקצ"ב לפ"ק.

רפח) הוי ואבוי ליום הפקודה, כי נלקח ממנו אבי התעודה, מורה צדק לילדי
 אומתו. אך לא למחיר ומוהר היתה מגמתו, ישרו וטובו אשר עשה
 בעודנו, באחרית הימים שם ימצאנו. ה"ה הרבני החרוף איש ירא אלהים מ'
 ישראל מאיר (ע"י) (נצר משרשי הגאון בעל נו"ב, וחתן הגאון בעל כתב
 כהונה ז"ל) במוה' יצחק אייזיק ז"ל לנדא מפנימשוב. עלה אל אלהים ביום י"ז
 שבט תקצ"ג לפ"ק.

רפט) פה ינוח גבר, ליראי ה' חבר, בלא עתו גוע, בטרם ימים שבע, שאול

(ע) הוא חותן הגאון ר' אבלי ז"ל אבד"ק סארנוב (נין וכנד לרבנותו הרמ"א וסג"ן ז"ל)
 אבי הגאון ר' ישראל ז"ל ראש-הספרות אבד"ק הי"ל מחבר ס' שו"ת מהר"י הכהן, והגאון ר' שחתי
 ס"י אבד"ק דאמבראווע צבליניטן.

(ע"י) הוא חסן ר' יצחק ז"ל ראזענבאנד (המוכח אוח רפ"ג) וחתן הנצי"ט הנודעים מ'
 ישראל בברסלאו, ומו' שמואל גדלי' טראקענהיים יחי'.

(ע"י) אבי הגביר יקר וכבוד ארכב דעת תורה ויראה ה' מ' יצחק הירשפינקל נ"י.

(ע"י) הוא אביו הרב"ג דיק ויעניו ר' נחמי ז"ל דומ"ץ בוווארשא המוכח אוח קב"א.

(ע"י) וסחה אחריו זרע כרך ה' הנודעים במעלה תורם ויראהם הון ועושר עמהם יחי'.

(ע"י) הוא אביו פה"ג שוע יקר נכבד בעבודת ה' מוהר"י אייזיק נ"י לנדא, חתן הרב"צ
 ר' נתן שוויגער ז"ל, המוכח אוח נ"ה.

קטב פארותיו, מטע הלוי למשפחותיו, עתה כאבן מראשותיו, יוחק זכרו לדורותיו, מדליו יול תבונה, נשא ונתן באמונה, בכף ומאזני צדק, החזיק כל בדק, רוב סרעפיו בקרבו, לא טמן בחבו, ולפי פתחי מוימותיו, ברור מללו שפתיו, ה"ה הרבני המופלג מוה' יעקב יוסף ז"ל קאמיאנער ז"י (חתן הרה"ג צדיק נשוגב ר' פיבייל ז"ל מקאמניץ המובא אות כ"ח) בהרבני המופלא מוה' אברהם אבא הלוי נ"י (ז"ל) מפלונסק ז"י, צדקת זקנו שמש ומגן הגאון אברהם עליו יגן, נפטר בש"ק כ"ד ונקבר בכ"ה ניסן תקצ"ג לפ"ק.

רצ"ז על מות איש יקר תבכה אשה ובניה, כי מר שברה, עלה מות בתלונה, נלקח כלי יקר רך בשנים גבר אב בחכמה נפשות לקח בתבונה, גם עניי עם ישאו על שפיים קינה, על סועד לבם כי מובל לקבר הוצב לעד על מעשיהו, בו רק יסופר אפס קצוהו, כי קצר מצע מהשתרע גודל השבר. ה"ה הרבני המופלג המפורסם נדיב ושוע מוה' יצחק ליפשיץ ז"י (ניסו של הני אשלי רב רבי הגאונים וצדיקים הנודעים למשוגב מרן מנחם מענדיל מקאצק ומרן יצחק מאיר אלטר זצ"ל) בן הרבני מוה' משה חלפן ז"ל, נפטר ש"ק ונקבר ביום א' ל' ניסן תר"ב לפ"ק.

רצ"א איש תם וישר סר מרע, בכל ימי חייו עסק באמונה, רחם על דלים ואביונים, הושיע נדכאים בעת צרתם, מה רב טוב הצפון לחיי עולמים, ויבו בעיניו תענוגי העולם, ה"ה הרבני המפורסם איש פועל צדק הולך תמים, שם לילות כימים לתורה ולעבודה, מוה' אברהם יצחק ז"י (בהרבני מוה' יהודה ליב פערילמאן ז"ל, נפטר י"ח שבט תר"ג לפ"ק).

רצ"ב הנגיד המרום מוה' זאב וואלף ראדענבערג ז"י (בהמנוח מוה' שמואל ז"ל, נפטר ג' דחומה"פ תר"ג לפ"ק).

רצ"ג צבי רץ לדרכו דרך החיים, במעגלי יושר הלך כל הימים, ימליצו מעשיו הטובים לפניו לעולמים, בשבע ימים הלך נשמתו למרומים, נפשו תתענג בין ישרים ותמימים, יושב שמים יקבל בנעימים נשמתו, שנאני שחק יגידו צדקתו, רחום יזכור לו חסדו וטובתו, אשר עשה בעודו בחיים חייתו, לשלם לו בעד שכר פעולתו, איש ישר י"א וסר מרע הרבני מ' צבי בארמטמאן בר' ישראל ז"ל, נפטר ביום ש"ק כ"ה אלול תר"ה לפ"ק.

רצ"ד צבי לישר חי מאה שנה, עשיר היה שנה מתנה, עסק באמונה והתפלל

^(י') הוא זקן של הגביר אחוה בתורה ויראה ה' שלשלת אחש מ' יעקב ברודא ז"י.
^(י') אחי הרב הגביר זקן ונשוא פנים מ' נחמל נחמ ז"י מפלונסק, בני הרה"ג בעל מחל לאברהם, טן וכד להגאון רבינו בעל מגן אברהם ז"וק"ל.
^(י') אחי הגביר הנגיד י"א אחוה בתורה ועוסק במלות מ' שמעון ליפשיץ ז"י.
^(י') וסימא אחיו גנים ישרים, מסובלים בתורה קיימים ונכבדים ותיכנס בקהל חסידים, וחמנו הרב הגדול בתורה החכם ביראה מוה"א ליב קהלישער, ה' עליהם יחיו.
^(י') מתבטו על עמדה, אך שיבה זרקה כה, ולא היה בידי להעמיקה. היה יקר וכבוד בין שומרי אמונה, חסן הרה"ג שלשלת היוחסין ר' בערוש סאטשינאווסקי מפיטערקוב, אחי הגאון המופלג בדורו מחכר ש"ת ברית אברהם ז"ל.

בצבור, שמר שפתיו ולא שנה דבור, הלוה לעמו ולא תבל על חוב, ואשר במצור קראו מצא טוב, פתח את ביתו ללומדי תורה, וללכת בדרכיה בניו הורה, ביום בצדקה חפר בארו, ועתה בלילה לא יכבה נרו, ה"ה תרבני מ' צבי ^{פ"א}) במוה' יצחק ז"ל ראדענבאנד, נפטר יום ג' ר"ה אדר תר"ו לפ"ק.

רצ"ה) הרבני המופלא ומופלג בתורה מוה' יעקב יוסף (הוא אחי הגאון החסיד אור עולם מרן יצחק מאיר אלטר זצוק"ל, המובא אות ס"ו בהערה) בן הרב המנוח מוה' ישראל ז"ל אב"ד דק"ק גור, נפטר ט' מנ"א תר"א לפ"ק.

רצ"ו) ישר דרך הלך שם שם דרכו, ובשער נודע פאר ערכו, עם חברים מקשיבים קדש עתותיו, צרופה אמרותיו. יקרים מזמותיו, יום יום אתם הסתפחם בנהלתו, לא עצרוהו עסקיו מלקיים תורתו, כלו חייו ימי עלומיו גנזו, ספו תמו אך זכרם נשאר, נפש נקי עוד תשוב תופיע, דרך חיים גבחר מעפרך להניע, רוח ה' עליך בצחצחות להשביע, ה"ה המופלג החריף המפורסם הולך תמים וירא ה' מ' יועץ אלכסנדר, הנקרא ר' גאדיל סענדער בר' אברהם געלבפיש, נפטר בש"ט ב' אלול תר"ב לפ"ק.

רצ"ז) אש המנפה היתה מתלקחת, הרסה או מתבל תפארת ונחת, ורופף צדקה בחצנע לכת, נעימות מעשיו יהללו כאחת, בעת גברה אף וחרון, נשמע כי גוע אהרן, צדקתו בניו יגידו בישרון, בתמים פור מכספו עשרון, יללו ובכו בנושא אחרון, ה"ה הנגיד יראת ה' היתה אוצרו, צדקתו היתה נתורע מכשרון מעשיו. מוה' אהרן ^{פ"ב}) במ' צבי ז"ל קראנענטאדל, נאסף לעולמו י' אלול תר"ב לפ"ק.

רצ"ח) על יצחק תרד עיני דמעה, במר נפשי אשא עליו קינה, אדה, איך עלה עליך הכורת, במבחר ימי הייך תמו שנותיך, ישר לכת מנעוריך היית, צעקת עניי עמך הקשבת, חבר ליראי ה' התחברת, קרבת דכאי רוח חפצת, כל אלה בימך עשית, לזכרון על אבן חרותה, ה"ה הרבני המפורסם מ' יצחק ^{פ"ג}) בהמנוח מ' אביגדור ז"ל מפראנא (המובא אות ל"ג) גלאסס נא"ע בש"ק כ"ט אדר א' תר"ט לפ"ק.

רצ"ט) איש ישר הלך בתמים, חנן מהונו לדלים ואביונים, יראת שדי היה אוצרו, ישלם לו אלהים פעלו ומשכורתו, מרום ישכון כבודו כזית דענן, נפשו ינוח במה בדר ושאנן, תכון צדקתו לפני אבינו שבשמים, נשמתו תהיה צרורה בצרור החיים, ה"ה הרבני מ' חיים נתן נטע גינגאלד ^{פ"ד}) בהרבני המופלג מ' אברהם ז"ל, נפטר כ' מנחם תרט"ו לפ"ק.

^{פ"א}) הוא חבי הישיב בחורניות ונמדע יקר רוח ושלם מ' דוד נ"י ראדענבאנד, חתן סרס"ג ר' יצחק ז"ל חייבערינדארף מברעסלי חתן הנס"ג ר' אהרן יוסע אלי' סערנשטעלד סיס חב"ד בק"ב ורחוויסק, בהנחון רשכבה"ג בעל פני יהושע ז"ל.

^{פ"ב}) בניס ישרים השאיר אחריו לברכה, וניחוד בנו המופלג בחורה יקר וי"ט האכנד סר"ר מחטיל נ"י קראנענטאדל.

^{פ"ג}) הוא חבי המופלג בחורה ושלם נמדע מ' ליבוש גלאסס נ"י.

^{פ"ד}) הוא חותן סר"ג היקר בחורה ובחסידות נעלה מ' נפתלי אונגער נ"י.

שז שבט מות עד מתי לא תרגיע, הלא לאון מספר את החיים העברת, מדוע גם את זה מחלד גזרת, קטפת עלומיו תרכך עד נפשו נגע, הה, ליום כי נקטף באבו עודנו, עוד לחמשים לא הגיע ואינו, במקנה וקנין ימיו עברו אבל ביושר, מלחמו עזר לדל ללא ידע נחת, זה חלק בשרו פה בבור שחת, רווחו במרום שם גמול כל כושר, ה"ה הרבני מ' שלמה אליעזר ^{פ"ה} בר' דוד קליינערמאן ז"ל (המובא אות רס"א), נפטר ד' דחומ"ס תרכ"ב לפ"ק.

שא רוזני ארץ מבקרי קברים, הבישו וראו מעון נבר, איש אמונה הלך מישרים, אמת בלבו דובר. ירא אלהים הלך נכונה, עושק וגזל שנא באיבה, ומשאו ומתנו באמונה, שפת אמת דבריו כנים, הליכות עולם לו בשערים, נשמתו עת רחפה ממסגרת, טוב תמליץ בעד פליטה הנשאת, תהא נפשו צרורה וצפונה, בצרור החיים ובשער אמונה, ה"ה הרבני מוה' טוביה ^{פ"ה} בר' שלמה זלמן (המובא אות קע"ה) אירליכט ז"ל, הנקרא ר' זלמן מעטער, נפטר בש"ט בעש"ק י"ט אדר שני תרכ"ב לפ"ק.

שב איש תם וישר תמיד הלך לבקר בות החולים, לפקח על עניניהם, ולסערם על משכבותם למלאות משאלותיהם, בין קובעי עתים לתורה שמר עת למודו, לעשות חסד עם המתים נמנה בכל מאור, בהכשתה לזולתו לא החליש כל אומר, למען לא יחל דברו הנצב כתומר, ה"ה מ' ישראל זאב ^{פ"ה} במ' יהודה ליב ז"ל קליין, רווחו שבה לצור הוצבה, י"ג תמוז תרכ"ג לפ"ק.

שג איש תם וישר, ה"ה מ' יצחק איזויק ^{פ"ה} בן המנוח מ' קלוינימוס קלמן הנקרא בפי כל ר' קלמן חסיד (באות ל"ה), נפטר י' שבט תרכ"ד לפ"ק.

שד יום הושך וערפל צרה כמבכירה, צבי תפארת ראשנו נלקח והוסר העמרה, חבל נחלתנו ניתק והורס השלשלת, קרן משפחתנו נגדע בית משפחתנו מיללת, ה"ה כבוד אבינו עמרת ראשנו המופלג בתורה וביראה כ"ש מ' יצחק ^{פ"ה} בן החכם המפורסם מ' אברהם יעקב ז"ל שמערן (המובא אות פ"א), נפטר בש"ט ביום א"ך בחודש אדר השני תרכ"ד לפ"ק.

שה איש אהוב לבריות, ובעל מדות ישרות, ועשה צדקה בסתר, לפניו תלך צדקתו, ה"ה המנוח מ' חיים ^{פ"ה} בהמנוח מוה' אריה ליבוש ז"ל ריווען, נפטר ו' אייר תרכ"ה לפ"ק.

^{פ"ה} הוא אבי הגביר העלה, נר מסרשו יחש, מ' בנימין כ"י קליינערמאן, נין להרב הגדול דודו ר' שמחה דיין ז"ל (המובא אות פ"ו).

^{פ"ה} אבי הגביר מרום, מדיב לב באמונה הרופה מ' יהושע אירליכט כ"י.

^{פ"ה} והיה אחריו בניס ימים מסובלים בחירה ועשר וביראה ה', וחתנו הגביר הוסיק ועשה חסד אחר צמורה הר"ר נחום כ"י שפיגענגלאס.

^{פ"ה} הוא חותן המוסל שטן בחורה ומשכיל ביראה מ' משה מרדכי כ"י רובינשטיין.

^{פ"ה} הוא אבי הודע במעלת תורתו ויראתו הנגיד הרב מ' משה חיים ששעבן כ"י מפרגאס.

^{פ"ה} הוא אבי העלה בחורה ובחמידות למעלה למשכיל הרב מ' אברהם מאיר ריווען

(מחבר ס' האמרים ביאור יקר על מדרש תחומות) וזקינו של הקטן המדע בחומתו וישו מ'

יצחק ספעטערבערג (חתן הרה"ג ר' יודיל כ"י בעלגלוס) ה' עליהם יחיו.

שז איש דרך והדריך בניו בדרכי תמים, ויגע להביאם לתורה וליראה כל הימים, רלים ונרכאים מצאו בו מחסה, ברב אמונים וכשרון עמלו. יקרמו פניו אמונתו ויושר מפעלו, צל שדי תלונן ובו תחסה, התולתו לבדה טמונה ברגבי אדמה, קץ הימין תנוה ותחכה שמה, ה"ה מ' דוד^{צא} בן מ' יצחק ז"ל וויידענפעלד, נפטר עש"ק מ"ז אייר תרכ"ה לפ"ק.

שז אדם ביקר פה יגוה, למרומי שמים עלה הרוח, וביט לארץ והנה עיפתה, האם והבנים ירבו אנחות, ועמם יבכו כל מבין ערכה, ויודעי תומתו בחיים תולדתו, והאבן הזאת למראשותיו עומדת, ישרו וצדקו לדורו מגדת, לו כעת גמול בן עדנים, נצח יזכור האם והבנים, על שלומם יחנן בצל שדי, רוח נחומים ישבעו למדי. ה"ה הרבני השלם הולך תמים ופועל צדק, ידיו ולבו אך לאמונה ר' ישכר בער, בהרב ר' יהודה ליב ז"ל, בהגאון החסיד רבינו אליהו מווילנא וללה"ה, הנקרא בפי כל ר' אלי ווילנער, נא"ע יו"ד סיון תרכ"ח לפ"ק.

שח דומו נוגנים הנה נעים זמירות נעלם, ושרים תמזו כי כנור דוד נאלם, דמע תול עין ופה יעיר קינה, בכבוד הלכנון בנה רמים וישא רנה, נצצה אילת השחר לברק נוגה אורחו, אור-יה זרע וכבוד ה' יאספהו, פה משכן כבוד הרבני המופלג איש חסודות הולך תמים ופועל צדק, ידיו ולבו אך לאמונה המליץ הנכבד החכם מ' דוד^{צב} במו' שרגא פייבוש לעווענשטאדל זצ"ל בעהמ"ח ס' „כבוד הלבנון“, וס' „אילת השחר“, נא"ע ביום השלישי לירח כסליו תרכ"ט, בשנת שבעים וששל לימי חייו לפ"ק.

שט שוכן קבר, איכה חצבת לך פה קבר, בכי וקינה על השאת והשבר, רב אנחות בקול מר וצוחה, הה, אותנו עובת ליוגן ואנחה, מיום נשמתך מצאה מרגוע ומנוחה, בימי חיך כושל יקימון מליך, נר לרגלי בניך היית במפעלותיך, ישר הדרכתם בנתיב המדע והיראה, הלא כשמך איש אמת במדה ישרה, ובמסחר צדק הכשרון כחמה ברה, דובב שפתו ישנים יקיצו טאדמה, או תתעון כמחזה שדי שמה. ה"ה מ' אברהם בר' יהודא הנקרא ר' אברהם ווארטמאן^{צג}, נאסף ו' אד"ש תר"ל לפ"ק.

ש"י איש נאמן הגיע לימי שנותיו, באמונה יגע והשיא בניו ובנותיו, ראה להביאם לתורה כל הימים, הדריך אותם בדרך תמים, מעוז לדל היה בהיותו בחיים, שם טוב קנה עלה לשמים, ה"ה הרבני היקר מ' אברהם ווסף בר' משה היימלער ז"ל, נפטר ד' ז' תמוז תר"ל לפ"ק.

ש"יא שלום רב ילין ביקרו, ליקר ערך וישר במסחרו, מרמה לא ידע בעלילותיו,

^{צא} והשאלו אחריו דור ישרים נצירים חמוים בצורה ויראה, ה' עליהם יהיו.

^{צב} הוא אבי הנביא הנעלה חסר מגזע ישישים מ' אשר ווילנער נ"י מהוראדנה, חתן הרה"ג מ' לוי יצחק ז"ל (מובא בשו"ת בנין עולם חו"ד סי' כ"ט) מגאלינדז.

^{צג} הוא אבי האדון הנכבד נביר מרוס מאזילי העדס להסלה העבר סאלחמאן לעווענטהאל נר"ו.

^{צד} הוא אבי המופלג בצורה, ומשכיל ציראה, הנניד מ' יעקב קאפיל, וס"ה הקלון הודע, י"א והכר לעושי טוב מ' אליעזר ווארטמאן, חתן הכב ר' יצחק ז"ל שו"ב מפרגאנא (המובא אוח קפ"ג) ה' עליהם יהיו.

הלך אמונה בכל נתיבותיו, יבול ביתו נהג בחין העושר, צאצאיו גדל על ברכי הכושר, חסד ואמת אסף כמלא חפנים, קברו יפארו ורוחו בשמים, הגביר המופלא הישר באדם ורב התפארת, מ' שלמה יצחק במוה' דוב הירשביין ז"ל, נפטר ה' ט"ו תמוז תרל"ג לפ"ק.

שיב) כל יודע חין ערך זה הגבר, ישתאה לראות מכתב ציון זה הקבר, מדוע יאלם וכל תהלה לא יביע, אך כן צוה לנו בטרם הלך בדרך, לבלי הזכיר עליו כל יקר וערך, וזה לנו לעד יפענו יודיע, מדרכו (צ"ה) בן יונה ז"ל ראזינבערג, נאסף אל עמיו ביום א' ר"ה שבת שנת הלך לו למנוחתו.

שיג) המופלג החריף י"א המפורסם מ' שמואל אהרן (צ"ה) בהרבני מ' הנוך זונדיל גראדזינסקי ז"ל מקאלווריעא, נכד הגאון הצדיק אמיתי מוה' זיסקינד זצוק"ל, בעה"מ מ' יסוד ושורש העבודה, נפטר ה' שבט תרל"ג לפ"ק.

שיד) הרבני הישיש נכבד ירא ה' וחרפה לא נשא על אדם, קבע עתים לתורה ונזהר להתפלל בציבור פתח ידו לעניים מ' אהרן מאיר בר' גרשון ז"ל צוקערקארין, נפטר עש"ק ונקבר ט' אייר תרל"ד.

שמז) אבן תועק לאמר! ימלל תהלתו והמון צדקותיו, שאלו לאביתים יגלד תעלומותיו, עניים יבכו מי יסעדנו, יתומים היינו מי יכלכלנו, הוי יצעקו מעבר ופנה, ותשא העדה נהי וקנה, פעל טובות לעמו באמונה, רועי ישראל כבד מהונו, אבל כבד יקראו ליגונו, נדיבותו וישרתו יעמדו לעולמים, טובו ישלם המקיץ נרדמים, ה"ה איש ישר ורב פעלים הגביר המפורסם לשבת מ' ישעי' בר' נפתלי הכהן זצ"ל הנקרא ר' ישעיה פראנט, נפטר כ"ו אלול תרל"ד לפ"ק.

שמז) ישר באדם ורב ערך ינות, שמר מצוה וחסד בנדבת רוח, עניני ביתו נהג בצדק וכושר, יבול ביתו וצאצאיו גדל בישר, הוא לכן מרומים ישכון ילון ביקרו, ולעת התחיה יקום ויבוא על שכרו, היקר מ' ישעיהו בן מ' צבי הירש ז"ל גאלדבוים נא"ע ר' מ"ו אלול תרל"ה לפ"ק.

שיז) הרבני החסיד המופלג המפורסם איש אמונים רודף צדקה וחסד הגה בתורת ה' שמו נודע בשערים, כש"ת מ' אפרים פישל ז"ל במ' דוב בערוש קלעפפיש, נפטר בש"ט ביום ש"ק כ"ב חשוון תרל"ו לפ"ק.

שיח) ר' מאיר בר' יצחק ז"ל דאנציקער, איש תם וישר נשא ונתן באמונה תמיד, יספרו עליו כל מכיריו, כי לא נמצא כמוהו בעסקיו, מעולה השמיט ידו, מגמילות חסד לא מש, חמודי תבל כאם כל ימיו, מהונו יסד מקוה ברחוב, וואליע ראגאטקעס" אשר מעולם לא היה שם מקוה, עלה לשמים שם יהיה למליץ על שאריתו. נאסף כ"ד תמוז תרל"ו לפ"ק.

צ"ה) הוא חבי החריף נגיד רב חנונות הכ"ר ח"י ראזינבערג נ"י מולחמו, חסנה דבי נשיאה בגאון אמיתי הצדיק וחכם כולל מרן בנימין ז"ל דיסקין חבד"ק הכ"ל.
צ"ה) הוא חבי הקלן וצנון, מוכשר ביחוסין, השלם מוה' ליב ליסר נ"י גדלדזענסקי מוילנא.

ש"מ) שומר מצוה ואוהב ה' בכל לבבו, לדל שלח עזרתו מכספו ויהבו, מה גדלו מעשיו ומה נאמנו, הן קדושי ישראל אתו התחתנו, בכל מדה נכונה רוחו נעמרה, נר תורתו ויראתו כשחר האירה, דרשו לכן קברו עפרו חוננו, ותנו כבוד לבן דוד זה וישמרנו, דרשוהו עד יבא בן דוד ויקימנו. החסיד וי"א מ' שלמה ז"ל בן מ' דוד נ"י ראזענבאנד (המובא אות רצ"ד בהערה) נא"ע ה' י"ט טבת תרל"ז לפ"ק.

ש"ב) אנוש, פה עמוד ושא קינים, הה, גוע אהרן, רך בשנים, לאהיו יקר מפנינים, נפשו תפצה בתורת חיים, מוריו הורוהו בכל יום פעמים, רוח נדיבה לבש, דלים חיה, דלו מימי חסדו כוסם רויה, כבוד ה' יאספהו בגן עדנו, יען עשה חסדו כבוד ה' מהונו, וך פעלו שוה עליו הדרו, לקץ הימין יבא על שכו, פה חצב לו קבר. הרבני הנכבד נדיב מפואר וירא ה' מוה' אהרן מרדכי בן הגביר הרבני הנכבד המפורסם לתהלה כבוד מ' זושע הלוי ז"ל (המובא אות צ"ט) אולריך, נפטר בש"ט יום ג' בכי טוב מ"ו תמוז תרל"ז, אוי גדול כים השבר לפ"ק.

שכ"א) הכי נקרא שם האיש הזה, הלל" בעת הולד, יען מעשיו יהללו כל ימי היותו בחלד, לשמו זה אז גם שם „מנחם" ספחו, להיותו מנחם לכואבים מטוב זנחו, מאביון הה לקח אב מבנים נור, נחומים אבדו מסעדם מיתומים עזר, חלף מרלים פתם כסף כפלים מתושיה, מה טובו מדותיו לא תעברון הנשיה, זכרו עפרו צל הכבוד יהופפנו, לבטה ישכון עד התחיה יקימנו. הנכבד ויר"א חומר מגזע הגאון בעל פנים מאירות זצ"ל מ' הלל מנחם מענדיל בר' שמחה מאלינאק ז"ל, נא"ע ד' כ"ג תמוז תרל"ז לפ"ק.

שכ"ב) המופלג החסיד הגביר מגזע רבנים ומופלאים וחסידים, היה דבוק תמיד בצדיקים וחסידים, רכושו והונו היה פתוח לרוחה, דמעת עשוקים ונדכאים בנדבותיו מחה, מוה' מרדכי קלונימוס בן הרב המופלג החסיד מוה' יעקב יוסף זל"ה ראטטענבערג, נפטר בש"ק כ"א מרחשון תרל"ח לפ"ק.

שכ"ג) שאנן פה ינוח בין המשפתיים, מליץ ספואר נכבד בעמו בחיים, חי הוא במרומים שוכן גוו בארץ, הוא שם שמח ופה אבל ופרץ, קבורת עצמות המופלג ושלם רודה בשפת עבר מפורסם לתפארת מוה' שמחה (בעה"מ ספר הצופה בארץ נור) בהרב מ' מרדכי פוזנר זצ"ל נצד מגזע קאליפארי, נפטר ברמי ימיו ביום ד' דחזהמ"ס תרל"ט לפ"ק.

שכ"ד) יהודה גבר באחיו ביקרת רוח, האמונה האירתהו באור זרות, ובכל מדה נכונה רוחו נעמרה, דרך כוכב סחרו ביפעה נהדרה, הגה בתורה בכל עתות מצא כושר, בנפשו שכנה הענוה חסד וישר, ירא את ה' אהוב ונחמד רבותים, צדק נר לרגלו היה לו לעינים, חלק מפתו לעניי תופשי תורה, קברו לכן יקר עד יקום בתחיה, הנכבד והיקר מ' יהודה במו' יצחק ז"ל (המובא אות רפ"ג) ראזענבאנד, נא"ע ביום א' דר"ה תר"מ לפ"ק.

שכ"ה) איש יקר רוח וטהר לבב, ירא ה' וסר מרע, נדיב ושוע ערום ביראה, אהוב למעלה ונחמד למטה, השכיל על דל וצדקתו עימדת לעד, מוה'

דוב בער בן יהודה ליב פיין, זכרו לברכה כבוד ה' אספו, ביום י"ח להרש
 מרחשון תר"מ, בחמשים ותשע שנה לימי חייו, לפ"ק.

שכז) בגבורות עמל כל ימי חייו בתורה, רציו לאל במצות ה' ברה, וצדקתו
 גדלה מרום כהררי אל, כבוד הרב הצדיק וגדול בישראל, מ' ברוך בר'
 קלונימוס הלוי זצ"ל וואגענשטיין, נא"ע כ"ה טבת תר"מ לפ"ק.

שכח) אשר זייל לזה דמעות כמים, בגאר ה' יושמו בגנוי שמים, יען במדותיו
 נדגל מרבבה, גדלה צדקתו ורוחו נדיבה, דברו נאמן וארחותיו קדש,
 וסחרו הלך יקר כירח החדש, רבת ענותו מי יוכל להביע, בגדבה היה לדל
 מלאך מושיע, יד כמז החזיק מכספו וזהבו, ואתה מבקר קבר כבוד משכבו, סתר
 צדקתו עשה הן ישמרנו, פקוד עפרו עך הטל יקימנו. ה"ה הזקן י"א מרבים
 מ' אביגדור צ"י בר' יוסף ז"ל שפילריון, נא"ע י"ט אדר תר"מ לפ"ק.

שכח) ראו מי פה ינוח, איש חמודות ויקר רוח, ועתה ספרו ושא קינים,
 באבדן חסיד רך בשנים, נוחי נפש ישרה ונקיה, בטוב תליני כוסך
 רויה, נסעת במלאת ימי מהרך, נרך יהל ותופע נהרה, תבוא על שכרך
 בשמים, נחלתך מרום רחבת ידים, זרעת צדק חדשים לבקרים, לכן תמצאי
 מאה שערים, פה מצא מנוחה איש הולך נכוהה, הרבני החסיד המפואר ומשכיל
 אל דל כ"ש מ' ראובן ע"ה, בהרב הצדיק המאוה"ג כו' כש"ת מ' נתן זצ"ל
 (המובא אות קכ"א) שפיעלגלאם, ינ"ב כ"ד אדר תר"מ, גדול מים השבר
 לפ"ק.

שכט) מחמד עינינו משוש משפחתנו ואיש חמודות. נעים במעשיו עד זקנה
 ושיבה התנהג בחסידות. חריף ובקי נעלה ביראת ה' הטחורה, ממעיני
 חכמה דלה והשקה ללמודי תורה. באורים נעימים וחדושי גאון ישראל וקדושו,
 יהי חלקו יבא אל גן עדנו ועטרה בראשו, ה"ה הישיש החסיד חריף ובקי מ'
 מנחם מענדיל ז"ל, הוא האיש אשר השתדל להדפיס חבורי הרב הגאון
 והקדוש מ' אריה ליב זצ"ל אבד"ק פלאצק זו"ע צ"ח) ולהפיצם בישראל, בן הרבני
 מ' יחיאל ז"ל, נא"ע ד' אדר ראשון תרמ"א לפ"ק.

של) שומר מצוה ועושה צדק בדומיה, משכים היה לעבודת ה' בלי רמיה,
 ויכול ביתו גדל לתורה לחסד ויושר, אף רבים השיב מעון והטם לכושר,
 לחמו הנאמן הפיק לרעב וימציאנו, זכרו לברכה עד ירח הטל ויקימנו, הנכבד
 וי"א גזע ישישים מוקור כל קדש, מוה' שמואל צ"ח) במוה' זאב אריה ז"ל
 שעשהנבערג (המובא אות רכ"ב) חתן בן הגאון מ' עקיבא איגר זצ"ל, נא"ע ב'

¹³) והיה לחכוי דוב ישרים, וכיחוד בנו ומתנו כלאה מונים בגדבת רוחם, גבירים
 מדעום תורה ויראת ה' מעום, מ' זצ"י יוסף שפילריון, ומוס' זסקינד ביאלער, ה' עליס
 יחיו.

¹⁴) ועזרו בקדש בהשתדלות נאמנה, הרב ר' יעקל ז"ל קלעפטיס, המובא אות ל"ה,
 על טוב יזכר שמום בשערים, לדור דורים.

¹⁵) הוא חותן הגביר הנעלה בלדקת פודונו וי"א הנכבד לשם ולתהלה, מ' משה פנחס
 פילכער ב"י, גין ונכד לרשב הגאון ר' מרדכי זעלינער ז"ל, המובא אות ל"ב ובהשמות.

ב' אדר שני, שנת והלך לפניו צדקו וכבוד ה' יאספחו לפ"ק.

שלא] הרבני המופלג בתורה, ויראת ה' מטהרה, נצר מגזע קדש מטע תפארה, מ' פנחס (יחיאל) מיכל בהר"ר אברהם ז"ל למשפחת ליכטענשטיין, ונכד להרב הגאון ה' מרדכי ז"ל זעהלינער אבד"ק פראגא, המובא אות ל"ב], ונפטר יו"ד מנ"א תרמ"א לפ"ק.

שלב] הגביר הישר באדם, תורה אהב מצוה שמר, מ' משה (יעקב) בן שוע ונכבד בעדתו הר"ר יהודא ז"ל בראדון יליד סובאלק, תושב ווארשא], נפטר כ"ו אלול תרמ"א לפ"ק.

שלג] הר"ר מתתיהו (P) בהר"ר יהושע ליב ז"ל הכהן, היה למדן בהורה, ודבוק בחסידות נאמנה, ככהנא רבה שדעתו יפה בנפש נקיה, התן הרה"ג צדק ועניו רבי נתקי זצ"ל דומ"צ, המובא אות קכ"א], נפטר עש"ק ה' אדר תרמ"ב לפ"ק.

שלד] הרה"ג מ' אברהם בהה"ג מ' זוסמאן יעבץ ז"ל (המובא אות קנ"ב). הוא היה נמנה בין האנשים המצוינים לתפארת בני אדם בחכמה ועושר, ויגמול חסדים ויעש צדקה, קרא ושנה הרבה והשביל בתלמוד חז"ל, ונרפס ממנו חרושים והערות יקרות הנספחים לסידור רב עמרם גאון ז"ל, ובחקרמתו להרשב"א על מנחות מכת"ק חכמי ספרד (אשר הגיע לידו וליד אביו המנוח ז"ל, בקנין רב כסף כנודע בשערי בת רבים). גם איזה חרושים נמצא מאתו בסוף המשניות עם פי' תפארת ישראל חלק ששי. ויגוע בלא עתו לדאבון לב שרידיו ומיודעיו], ביום ג' מ' אדר תרמ"ב לפ"ק.

הוא אבא (הוא אבא) היה צדיק ונאמן, ונפטר י"ג אלול תרמ"ב לפ"ק.
 (P) הוא חזי הכז המאה"ג כו' אחד ממו"ל בוורשא, מו"ה יוסע ליב, ומוקן הכה"ק רבי שמואל אלי' מזוהלין, ה' עליהם ימיו.

פה תהי שביתתי, אמרתי אפוא אל עמי ולמלאכתי (מלאכה ואינה חכמה), כי עוד רב הדרך, הלא קברים אין מספר, ואנכי לרגלי עבודתי זאת בנושא הענין שמתי עין, לאלה אשר לקחה אזני מהדרת גאונם ותפארתם, אלה במחוקק ואלה במשענות, המאירים כספירים לארץ ולדרים, ומטובם אנו חיים, גם הרבה אשר עוררוני לתת יד ושם לאבותיהם גוחי נפש, לא בררתי כ"א חברתי, ולפי מיעוט מספר השנים בהתיסר פה שורה עמק הבכא (כמבואר בהקדמותי) אשר כי הרביתי קנינים נעלים אשר עד כה היו צפונים וספונים, לתועלת נטעי נעמנים, חרושים לכל חפציהם.

וברצות ה' רכבי, אוסף בל"ג לסדר עוד רבות כהנה אשר הנם מועתקים תחת ידי, לעשות שם עולם בזכרון טוב מאנשי קדם, כי זה החסד האחרון מהחיים עם המתים שכבר מתו, וצדיקי יסודי עולם יהיו לנו לנס להגיד לדור נולד כי עשו, ובניהם בהרכיהם ילכו, ואתה האל הטוב! היה נא בתומכי נפשי לשפוט צדק ומישרים!!

בחורי חמד

ציונים לנפשות צעירי הימים, מגדלים על ברכי עושר וההצלחה, נמעי
נעמנים לתורה ולתפלה, כל אבני הפץ לא ייטב להם ומשלו ברוח כבני עניים,
קטפם המות באביב עלומיהם, הלא תרמע עיני הוריהם באין נחומים, אם
בנים ימותו על פני אבותיהם, ותהי זאת נחמתם בראותם את הדברים האלה.
החרותים, אבני זכרון המה, שם ושארית להם, עד קץ הימין לנו יופיע.

זו"ל מצבתם

פ"נ

אם רוח הוא באנוש, לבקר קבר
שעה ישעה נא הנה, וידע השבר
רך וצעיר, בן חמש עשרה שנה
יליד אנשי שם, ורב התבונה
הוכן שכלו, לתורה ותושיה
ובאבו הה! הורד פה בשאיה
שומעי קצו והתודותו מרם מותו
עליו יקוננו, ובראשם אמו הורתו
זכרו לכן יקר, נשיה לא תעברנו
לברכה יפקד, עד הטל יקימנו
הבחור החשוב כמר אשר יהושע
בהרה"ג מ' אפרים. פישל לעוונענפיש
הנקרא ר' פישעלע חסיד (המובא אות
קיג) ונכד הגאון בעה"מ ספרי ברכת ראש,
זל"ה נא"ע יום ו' ז' שבט תרמ"א לפ"ק.

קול דמי נעורים צועקים מן אדמה.

אתיו הנה יודעי נהי
הן קברי מנחמכם יהי
ראו הורי יקרי הערך
נצרוני ונחוני בדרך
בנפשי כל צדקה שתלו
יראת ה' כל קרבי נחלו
שנותי אהה! אך נקמפו
רק בחולו ברחו הלפו
אך במותי עזה תקותי
לעת קץ אצא מקברתי

הבחור המופלג השלם כמר אהרן ז"ל
במו"ה ישראל נ"י בארטמאן, נא"ע
ביום ד' כ"ט טבת תרל"ה לפ"ק.

תנצב"ה

שייך להשמטות והתיקונים

צו) הכבד הסדיק ר' יוסף ליב ז"ל, רבות בשנים במד דרכו לשבת נכחיות אותו לדיק הנערץ
והנקדש רבי ישראל ז"ל מרוזן, סרש עליו אורו לרגל המלאכה בעבודת הקודש, ויתן
חנו עליו, כי הכיר דרכיו, ונקדוה ישראל יחסלל.

רבנח) הגביר הס"ר מאפיל ז"ל ליכטענכויס, סור נתן ועגמה נפשו לעניי קרוביו. חסד מגזע
הגאון רבינו יהונתן ז"ל, וע"ש חבורו "הסומים" הטדע למשגב מתייחסים המה לחרות
על אבני מנכת בני משפחהם בחאר הכבוד משפחה "סומים". צנו הגדול הוא הכבוד המופלג
במורה וזכרחה ה' הקיץ הס"ר בערוש ג"י ליכטענכויס.

בהערה ו) שמואל מאיר ז"ל ישראל מאיר. אורת פ"ה הנסוח מהרד"ס ז"ל מהר"ד.

הערות הוספות ותקונים

אות ו) הרה"ג ר' נפתלי ז"ל מקראקא מובא בשו"ת הגרע"א ז"ל סי' ד' .

י) הג"מ משה שלמה זלמן ז"ל . עוד מהסכמותיו מלאחי, על ס' שזילי תורה, מנחת האומר, בעלי הנפש להראב"ד ז"ל, השיטור, שלמה מול אדר, לקיטת יחזק, ברכת אברהם, כולמו דפוס ווארשא. הוא חתם ח"ע אב"ד וחופ"ק קראקא, והמחברים והמו"ל ספרים הג"ל מתארים אותו גם כן, וראה עוד מלאחי בספר „שאלות אביה" דפוס ברלין מביא במק"א חד"ת בשם הגרמשי"ז ז"ל ומהאר אותו ג"כ (ובשם „משה" לבד) אבד"ק קראקא „ודירטו" בע"מ ווארשא, מכל המקומות נראה לנו לדעת בעדות נאמנה כי לא היה לו שום התמנה בווארשא, כ"א לרגלי מסחרו היה שבתו פה, וכל גדולי דורו נתנו יקר והתיימרו בכבודו, וכלי ספק מלא עוד מהסכמותיו ומהד"ת מסופרים בספרים שונים וממיעוט הספרים לפני לחפש אחריהם נחתי מקום להמקרים המחשבים זאת למאה וחובה להחגדר בו .

יב) הרה"ג ר' ישראל לענגלמינר ז"ל נספד כהלכה ע"י הדרשן הנודע הרב ר' יחזק קראק ז"ל בן גאון יעקב מדובנא ז"ל וגדפס בסוף ספרי אביו ז"ל המסודר על חמש מגילות .

כא) הרה"ג ר' שלמה ז"ל דומ"ץ הדסים את ספרו שזילי תורה בווארשא בשנת תקס"ה ע"פ הסכמות מגאוני דורו וגשנה בדפוס בשנת תזכ"ר (ע"י נכדו הגביר מרומס והנודע מוה' יוסף נ"י רייכמאן) עם נוספות בהסכמות מגאוים מפורסמים ז"ל אשר היו בזמניו אלה, וכולם נהנו מהודם עליו כי משתחו שלמה .

כב) הרה"ג ר' אבלי ז"ל ראש דיניי בפה הנקרא ר' אבלי קאנסקאוואליער (ע"ש העיר אשר היה שמה מקודם לאב"ד) מלאחי הסכמותו על ס' תורת משה להרב ר' משה ז"ל מולאחטוי, משנת תק"ס, ועל השיטור הגדפס בווארשא הג"ל, מובא על פתח שער הספר, כי הוגה על ידו בעיון נמרץ .

כג) הג"מ ליבוש גונן ז"ל, שרת בקדש למורה דקד וחופש ישיבה גם בעיר טשעכנאווי . ומדי אזכיר את שם הארי החי זוק"ל, המכסה אני מלהאיל ברכת תודה לאלה האתמים גבירים ושועים ובראשם הר"ר זלמן מעריהאלין, הר"ר יוסף, עם בנו המושל ביראת ה' להלה הר"ר שמואל דוד זאלבערג, ה' עליהם יחיו, אשר התעוררו זה מקרוב להוציא לאור עולם מיתר פליטת תורת הגר"ל ז"ל הנשפחה חיבור יקר על הל' רביה, יהי נועם ה' עליהם, וזכותיה דרב האי גאון קדוש עליון נ"ע ימליץ לטוב כל בית ישראל .

כד) הרה"ג ר' אהרן ז"ל הורוץ מקראקא, הוא חותן הרה"ג העדע ביחש ומעלה מ' מנחם מענדיל ז"ל מענדילזאהן מלובלין .

כו) הנדיק וקדוש ה' הרב ר' טייביל קאמעניער (בהרב ר' שמעון גדול עלום בתורה והשחיר אחריו הבורים יקרים, ניסו של הגאון המפורסם בישראל המושל בשנסהדרין מוה' אהרן

ז"ל למשפחה פארווא מברסק דליטא, מחבר ס' מגנת אהרן) חותן הרה"ג ר' יעקב קאמינער ז"ל (ק"ב) המובא אות רפ"ט, זכרוננו קדוש וברוך עד היום הזה לתהלה .

(לב) הרה"ג ר' מרדכי ז"ל אבד"ק פראגא, הנקרא ר' מרדכי זעמלינער (ע"ט) העיר אשר היה שמה מקודם (לאב"ד) שרת בקדש להורה דעה, הרבין חורה לעדרים, ושמו נודע בשערים בין ראשי גאוני דורו מחליפות דברים אשר היה לו עמסה, להשיב מלחמתה של חורה שערה, ומובא גם בשו"ת חמדת שלמה, והשאר חתניו זכרה המון כתי"ק לבד הצורו על הש"ס, הסליח עליה הגדיל חשיה בחבורו על רוב שיעות עמוקות שבש"ס, וחיבור מיוחד על כללי הש"ס, הראויים למבינים (והם ס"י גינו וזכריו הישרים שיחיו ק"ה), בני הכ"ר פנחס מיכל ז"ל ליכטענשטיין המובא אות של"ה) ונר מגזע גדולי קשישתי כהשר ממלא מחמו בענש כתי"ק כתוב הדור מעלה ביוחסין, וז"ל, זה ספר היוחסין משפחת כבוד אבי המנוח הגאון המפורסם מוה פנחס ז"ל (ק"ב), חמי הלנועה מרת פינקל, היחה בת הגאון מוה"ר מרדכי סג"ל הורוויץ בן הגאון מוה"ר יוסף האבד"ק כערמישלא, בן הגאון מוה"ר אברהם הנקרא ר' אברהם דיקער, בהגאון מוה"ר אליעזר, בהגאון מוה"ר שפטיל, בהגאון רשכנה"ג של"ה הקדוש ז"ל, ויחוס כבוד משפחה זוגית הדיקת ז"ל, אביה היה חתן המנוח מוה"ר יחזק לייזיק נכד הגאון מוה"ר ארי' ליב ז"ל אבד"ק מעזריטש, וחותן רי"א הכ"ל ה"ה הרב המאוה"ג החריף מוה"ר מאיר ז"ל הנקרא ר' מאיר חריף בן החריף מוה"ר משה ז"ל, ואמה של זוגתי, היחה בת אחותו של הגאון מוה"ר ארי' ליב ז"ל האבד"ק הוראשלו, זקנו של הגאון מוה"ר דוד טעבלי ז"ל האבד"ק ליסא, נין ונכד להגאון מה"ל מפראג ז"ל .

(לד) הרב המאוה"ג מ' אברהם ממארכשוב דומ"ץ, היה נין ונכד להגאון רבינו בעל תבואת שור ז"ל .

(לט) מוה"ר הרה"ג ר' מיכל ז"ל מבראדי, הוא נכדו (בן בתו) מתושבי ואזרחי ווארשא גביר נעלה, השלם חקר מגזע היחש ופארי המעלה מוה"ר פנחס ש' (חתן הגאון מה"ר בערוש מייזליש ז"ל) בהרב הגביר הנכבד לבית ישראל שארי מוה"ר"ש זימל הלוי ז"ל למשפחת עפשטיין המובא אות ס"ב .

(קד) אבי הרה"ג ר' מאיר יחיאל ז"ל קאמינער (מנו"כ בעיר ברדיטשוב וימת מות ישרים א' מרתשון הר"ז, היה חתן הגאון הנורא מחבר ס' ברוך טעם, ועוד) הוא אבי הרה"ג הנודע ביקרתו ר' יודיל קאמינער נ"י מהענטשין .

(קה) החוב נוטל על שרירי אותו צדיק הגאון מ' מרדכי ז"ל להוציא לאור עולם תעלומות מתורת זקנם חמדה גנוזה ליושבי שערי התעודה, וביחוד על נינו השש לעשות צדקה וחסד גביר נעלה י"א ונדיב נכבד לתהלה מוה"ר משה פנחס בהרב המופלג ירא השלם מוה"ר אייזיק פילחער, ה' עליהם יהיה, נכד (בן בתו) הגאון מוה"ר ז"ל, כי יתאוד רוחו הנדיבה להוציא לאורה, זאת חבל נחלת עולמים, לתפארת בניס אבותם, שורש למטה ופרי למעלה . (קו) עיין שה"ג החדש במערכת גדולים אות ס', ולא זכר כי חיבר ס' דברי שלום על תנ"ך, אשר ראה אור הרפוס .

מוז) עוד מבני הרה"ג ר' נחום ז"ל קארנגאלד, בנו הר"ר נפתלי ק"ג ז"ל (המובא אוח קפט) חתנו הר"ר דוד מנחם ז"ל סאלעווייניג (המובא אוח קנו) ולהבט"ל חתנו יקר נכד הרה"ג החריף מהר"י אייזיק אהרנזאהן שי' .

מזח) הרה"ג ר' זימל הלוי עפשטיין מובא הד"ת משמו בספר „מנחת יהודה" לבנו הרה"ג ר' יודיל הלוי ז"ל עפשטיין (המובא אוח קמה) .

פד) הרה"ג ר' מאיר ז"ל היה בחור מ"ן בעיר פראגא, כי צימו היה הנה"ח מן ישיבה מושקאט ז"ל לאב"ד שמה .

פדה) הג"מ יעקב דוד ז"ל, היה נין נכד להגאון רשכבה"ג בעל פני יהושע זוק"ל, והשאר אחריו המון כתי"ק על ש"ס בבלי וירושלמי ושו"ת, והניח אחריו בנים דמעלי גדולי תורה המה הרב ר' יחזקאל אבד"ק ווישאגראד (כעת בווענגראון), הרב ר' זלאל אבד"ק ביזוין . הרב הגביר ר' חיים יהושע מלענטשא, וחתנו הרה"ג יקר הולך בחורת ה' ובמלותיו הפך מאד מ' מנחם מענדיל צה"ג ר' אייזיק לנדא מווארשא, ה' עליהם יחיו .

צא) הרה"ג ר' יעקב מאיר יסרון ז"ל דומ"ץ, שאב מי תורתו מבאר מים חיים נחל נובע מקור חכמה בית אולפא רבתי דרב הא"י גאון הסחיד רבינו שבגולה דו"ץ מן חיים ז"ל מוולאזין .

צד) עוד מבני הרב ר' יעקיל ז"ל קלעפטיש, המה, הרב הגאון חריף ובקי בחדה"ת מוהר"ש זלמן אבד"ק גאבראו (והשאר אחריו חיבור יקר על ש"ס), הרב הגדול בחורה וביראה המתמיד ומלא כרי מדחו זה ידויד וזה רעי (אשר ישכנו יחד בלל ישיבת קבע דוולאזין יע"א תחת השגחת רבותיו באוני זמנו וזדיקי עולם שארי הגאון מרן יוסף דוב הלוי [כעת אבד"ק בריסק דליטא] הגאון מרן לבי יהודה ליב ברלין מוולאזין, ה' עליהם יחיו) מוה' אברהם מאיר ז"ל היה מו"ץ בעיר יאבלאנקי (ומלא עליו דברי מספר אשר קונו עליו חתנו הרה"ג ר' יוסף חבר ז"ל אבד"ק יעדוואגנא בספרו לפיכה ספארה) ולהבט"ל, היקר בחורה וביראה ה' עורה הרב ר' שמעירל שיחי' קלעפטיש .

קיד) הרב הנדיק ר' אייזיק הירש מינץ ז"ל, מובא ממנו הד"ת בס' מנן הלף, לרב הא"י גאון מרן ליבוש מפלאנק ז"ל, ומהאר אוחו בשם הלמידי וחתן אשתי .

קמו) מהרה"ג ר' דוד הלוי ז"ל עפשטיין, נמלא בכת"י חדושים אשר ידו דהה על ס' יד החוקה להרמב"ם ז"ל והנס ת"י בנו הגביר נעלה, חוסר מנאע היהש ורמי המפלה שארי מהר"י אייזיק הלוי כ"י עפשטיין מוולאגא, נכד הגאון המובהק שלשלת היחס מן יחזקאל הלוי ז"ל לנדא, ראב"ד בק"ק הנ"ל .

קבא) הרה"ג ר' נתקי ז"ל דומ"ץ, היה נודע לרב גדול ומובהק בהלכה ומורין כן, נערך נלדקהו ודן עם עמים להפאר, גם הרכה לעשות חיל במלחמתה של תורה, כאשר נמלא

(קז) הוא אבי הגביר הישר, טוב והסר עמו, ויראה ה' מעונו הר"ר נחום שפייענגלאס ג"י

מאמו ככתי"ק המון חדושים על גפ"ת וש"ת הרבה (והנ"ס חתן במו הרב המאוה"ג החסיד מוה' יוסף יהודה לוקער שו' הגאבד"ק פשעודבורג). בימי עלומיו נסע ללמוד תורה מרב הארץ בארץ מאור הגולה בעל חמדת שלמה ז"ל בהיותו אז אב"ד ור"מ בק"ק נאשעלסק, וכתלמיד הסמוך לרבו מלא לו קבר בין הגאון בעל חמדת שלמה אב"ד דק"ק ווארשא, ובין הגאון מרן בערוש מייזליש ז"ל אב"ד דק"ק הג"ל, מהסכמותיו מנאמיו על ספרים אחדים וזכרו לזכרה. **קרב** (הרה"ק ר' פסח ז"ל ק"ח) שרת בקדש והורה לדק בעיר ברעזין הסמוך לקרעמניץ, משך שנים הרבה.

קרב (הרה"ג ר' שלמה הלל ז"ל דומ"ס, מובא בשו"ת להגרי"מ פאדווא ז"ל מצריסק בהיותו עוד רק בשנים, ואחר פטירתו נדפס ממנו בוווארשא ע"י בניו המופלגים שו', ס' יד שלמה על קפה לשונות הרמב"ם ז"ל.

קרא מבני הגביר המרום מ' מרדכי ז"ל ליפשיץ, האב"ד גביר נעלה נדיב לב אוהב תורה ומשכיל ביראת ה' מ' חיים ליפשיץ, חתמו לוקחי בנותיו, המה, הגביר הנעלה יודע דעת תורה ומדע מ' חיים נאווינסקי (בהגביר הנודע רחיס ומוקיר רבגן מ' ישראל משה נאווינסקי ז"ל מלאמיו) הגביר י"א הנעלה במדות, אוהב תורה לעבדה ולשמרה מוה' יהונתן קאהן, בהרב הגביר הנעלה בתורה וביראה מוה' יוסף הכהן מהנובר במדינת פרייסין, ה' עליהם יחיו. **קלה** הגביר הר"ד אלעזר קרול ז"ל הוא אבי הגביר המפורסם ושלם מ' מאטיל קרול, וחותן הגביר משכיל ושלם בזע ישישים מ' יעקב הלל עטעיונער יחיה.

קלו הרה"ק ר' אברהם (יהושע) העשיל ז"ל הוא אחי הרה"ק רביס ילכו לאורו רבי אלימלך שליט"א מגראדזיסק, מחבר ס' אמרי אלימלך, ובספרו מחייכם לפארי מקדושים משוש דורס.

קעא היה גאון בגבורה של תורה, בחריפות ובקיאות כזקן בדעת ובחכמה, ונסמך בגאונים ודאיקים בדורו לדון ולהורות בקהל ישורון עדה מ' מנה, עקב ענות נדקחו כי רבה, מאס במשרת הרבנות לעשות לו שם ברמה, וזכנן שלשים שנה נקרא לשמים, חתן הרה"ג ר' בערוש ז"ל אב"ד ק"ק פראגא המובא אום י"א.

קצמ הישיש הר"ר זושא ראזען ז"ל, היה נמנה מיקיבי נכבדי העדה, ופארי המעלה, הוא אבי הה"ג חכם נדיב קהר לב ודורס טוב בחפשי שמים נכבד נעלה מ' שמעון ראזען כ"י מפראגא.

רמב (הה"ג מ' משה בהר"ר יחזק ז"ל בעזונדהייט (המובא אום מ"ה), אבי הה"ג מוסלג י"א ונכבד מ' שמעון כ"י בעזונדהייט.

רמו (הה"ג מ' משה ז"ל גאלדמאן, השאיר אחריו דור ישרים, וביחוד מבניו הרה"ג המופלג בתורה וביראה ונכבד נעלה מ' חיים הירש, והשפי הקלון ונודע בחומתו וישרו אוהב תורה לשמרה הר"ר ישעיה גאלדמאן יחיו מואקראטשין, נכדי הרב הגאון הגדיק הנודע ר' אברהם ז"ל אב"ד ק"ק שעס.

רנר (הה"ג מ' מאיר וואלף ז"ל פיערשטיין, הוא חוקן הרה"ה"ש מיקיבי עקב והמעלה מ' משה כהן כ"י, בהה"ג ר' וואלף לייפלינער ז"ל, המובא אום י"ס.

קח) הוא חותן הגביר י"א שומר תורה, ורבוך בחסידות נאמנה, הר' אלי' בהגביר מפורסם ס' משה וועב כ"י.

מכתב עז

(השייך לאות יו"ד בהערה)

מאת כבוד הרב המפורסם בתורה וביראה, שב ושיש ברעת ובתבונה,
שלשלת היחש והמעלה, מוה' זלמן יעקב יעבץ הלוי שליט"א מווארשא.

גדל נא כח ידידי הרב המובהק החריף כו' מו"ה שמואל יעוונן נ"י.

ראשית רצוני לקיים מילי ראבות (פ"ד מ"א) מאמר התנא כי מכבדי אבבר, לאשר
נתכבדתי מכבודו בהגישו לפני מחברתו, נחלת עולמים" תוכו רצוף
העתקות ממצבות שדה עמק הכבא לעדת בני ישראל פה ווארשא, וכבודו הניף
בעים רוחו לשית עליהם נוספות בידיעות נחוצות ואמרות מהורות, וידע איך
להוקיר כאו"א ע"פ פעלו בחיים הייתו, וגלה הרבה מספוני טמוני היחש אשר
עד כה הי' נעלם ומכוסה ותחי נפשם, וכתבניתו נעשה בהרבה עיירות גדולות
בישראל, דבר יקר ונחויץ הוא למביני מדע בעלי נפש יקרה, ומעכ"ת יקבל רב
תודה וברכה על הטוב אשר עשה בזה ליקרא דחיי ורשכבי.

והנה בקראי את מחברתי באתי אל המקום אשר בו מבואר ההתמנות מהגאון
המפורסם בדורו מרן משה שלמה זלמן (שהיה מקודם לאבד"ק קארעץ)
לשבת על כס הרבנות בק"ק קראקא אשר עליו משלו המושלים תורה וגדולה
במקום אחד עולה, ראיתי אשר כבודו גלה מקורים נעלמים ונעלים לכבודו
ותפארתו די באר, נזכרתי מאת אשר לקחה אזני אודותיו מפי מר אבא הרב
הגאון המנוח מוה' אריה ליב ז"ל מטיקטין בהגאון זקני המפורסם בדורו מרן
מרדכי זצ"ל אבד"ק טיקטין והגליל, ותן הן הדברים אשר שם בפי, בעת אשר
נתבקש לישיבה של מעלה מרן זקני הגאון המפורסם בדורו מוה' יצחק זצ"ל מלבוב,
אבד"ק קראקא, שלחו מנהלי עדת קראקא כתב רבנות אל כבוד זקני הגאון מוה'
מרדכי ז"ל הנ"ל אשר ימלא מקום אביו הגאון מוה' ר"ן ז"ל הנ"ל ולקבל המשרה
על שכמו, ויטאן בזה לאשר אז גם העיר טיקטין היתה עיר ואם בישראל לכבוד
רבני גאוני ארץ, ואח"ז בקשו אז כבוד דו"ז הגאון מוה' צבי דוד הלוי ז"ל אשר
היה אז אב"ד בשעברשין, ולא הניחוהו אנשי עדתו שמה כי יעזוב את מקומו,
ואחרי כל אלה התאמץ דו"ז הגרצ"ד הנ"ל להציע דברים לפני קהל עדת ישורון
דק"ק קראקא כי יאבו לקבל את כבוד הגאון מוה' משה שלמה הנ"ל אשר ישב אז
על כס הרבנות בעיר קארעץ, גם דבר על לב טהור רב האי גאון מוה' רמ"ש אשר
יאבה לקבל עליו את משרת הרבנות דקראקא, ודברי דודים עשו פרי ישוה
לו ונתרצה לזה, ועיני עדת קראקא בחרו אותו מרצונם הטוב ונתמנה בשמחה
עצומה, ובא לקראקא והשמיע קול תורתו כבהכ"נ דקראקא לפני שרי התורה
אשר היו בימים האלה ומצא תן וכבוד כרב גדלו ותפארתו עד בלי די, ואחרי
ימים רבים התכרה טעסקיו אלצחו לקבוע דירתו בווארשא עד כי מוכרת היה
לעזוב את העיר קראקא, ובטרם נסיעתו משם הפציר את כבוד דו"ז הגרצ"ד
הנ"ל אשר ימלא את מקומו להיות לאב"ד ולשבת על כסאו, וקיבל על עצמו וכן
היה. את הדברים האלה שמעתי מפי מ"א הגאון ז"ל. דברי ירדו מוקירו ומכברו

משלם זלמן יעקב יעבץ הלוי

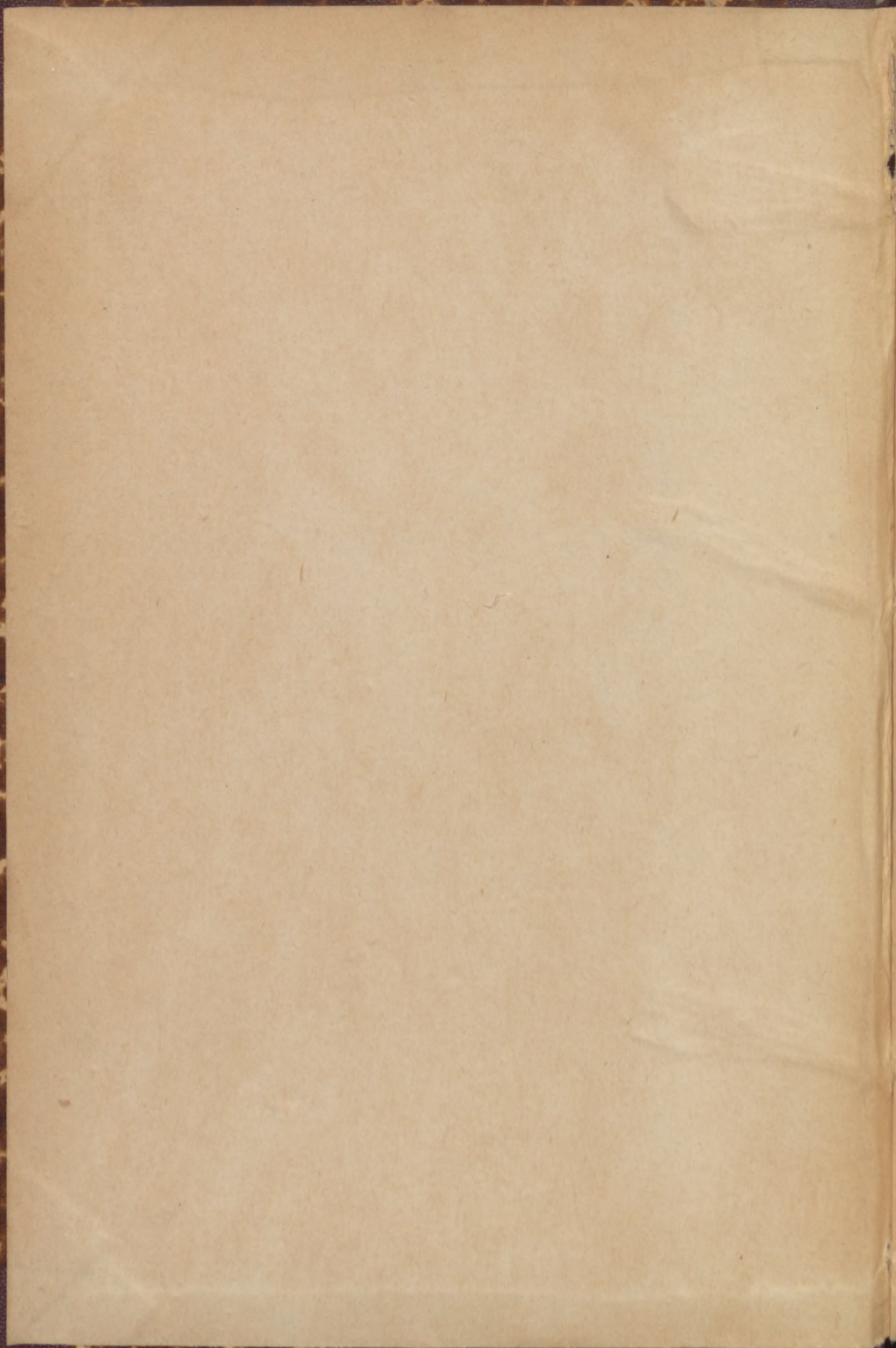
אחרית דבר

קבל עם אשיב תודה לראשי וטובי עדת ישראל בווארשא, כי מצאו קורת רוח במעשי, גם נתנו צו לעושי רצונם הסרים למשמעתם לתת לי מהלכים לרגלי מלאכתי בבית מועד לכל חי * , אמנם כן המנהיגים האדונים האלה ובראשם היושב ראשונה הערר דאקטאר לודוויג נאטאנזאן, ושני הבירוי המכלכלים ביחוד תהלוכות הבית מועד, הערר יאקאב לעווענבערג, הערר נחום פליעדערבוים, ראויים המה להגלות בפומבי לשבח ולתהלה בעד עמלם של חסד אשר הגדילו לעשות בהענין אשר לפניהם בראשית דרכם. ובשומם עין לתקן ולפנות הדרך המובלת לשדה הקבורה, ואשר מלפנים היתה שוממה גם מהעיר רחוקה, ועתה כל המעקשים הושמו למישור ודרך הקדש דרך סלולה וקרובה יקרא לה, ברכת עובר עליהם תבוא, ולישרים נאוה תהלה.

כן הנני להודיע כי בזמן קרוב אוציא לאור ברצות ה' מחברת אשר פי יקבנה, "היכלי כבוד", ששמה אויב יד ושם להאצילים והאפרתים, חכמים וידועים, אשר עמדו למשגב עמם, ונוסף לזאת העתקות המצבות אשר נכתבו בשפת פולאנית, השפה אשר נולדו על ברכיה והסכינו בה מימי ילדותם, גם תכנית הפארי-עמודים אשר מצאו מנוחה הם ונשיהם וצאצאיהם, באחוות קברותיהם יחד על עפר נחת, ואשר יתנוססו על קברתם

המחבר

(* ונתחתי לא מעט לבטח מנחמי ע"ו ח"ט כגון ומטכיל (Intendent Oment.) הערר צרוך לוסטנבערג, ועזרו בקדש הכתי היקר ו"ח מו"ה ח"י פאוס כ"י.

B

586-

587.

נתקת

עולמים

ציונים

מצוינים
